

Fågelrapport för Västmanland -98

Thomas Pettersson, Tomas Carlsson, Karl-Gunnar Källebrink, Per Lindh, Ralf Lundmark & Roland Thuvander

Härmed presenteras den tjugofjärde årsrapporten från Regionala rapportkommittén (Rrk) i Västmanland. Rapporten behandlar fågelobservationer gjorda i landskapet Västmanland 1998.

Rapporten bygger på drygt 14 000 meddelade observationer. Grundsaken till de senare årens mer omfattande rapporter, är att rapportmallen utökats väsentligt fr.o.m. 1995.

Rrk vill framföra ett varmt tack till alla de som bidragit med material till denna rapport. Ett särskilt tack riktas till de lokala sammanställare som verkar för att rapporter kommer in snabbt och effektivt, i vissa fall t.o.m. på datamedium, vilket är väsentligt arbetsbesparande för kommittén.

Rapportens utformning

Observationerna är uppdelade kommunvis och de flesta lokalangivelserna hänvisar till det delområde (oftast lika med socken/församling) lokalen återfinns i. Översiktliga kartor över Västmanlands kommuner visas i figur 1. Kommunerna förkortas genom de två första bokstäverna i namnet med undantag för Norberg som förkortas *Nb*.

För vissa arter redovisas inom parentes tre siffror. Dessa står för medianen (*inte* medelvärde) av antalet fynd (i vissa fall antal *ex.* eller antal fåglar/dagar (*FD*), se nedan) eller häckningar (*H* = konstaterade häckningar; *h* = troliga häckningar) i Västmanland, åren 1978-87, 1988-97 respektive antalet 1998.

I viss utsträckning används begreppet fågeldagar (*FD*) som beskriver summan av alla observerade individer för varje dag. En fågel, oavsett om det är samma individ, som ses under tre olika dagar ger tre (3) fågeldagar. Motsvarande gäller för t.ex. 40 *ex.* den ena dagen och 55 *ex.* dag två, vilket alltså ger 95 fågeldagar. Måttet används, i brist på bättre alternativ, för arter med större datamängder, i huvudsak för jämförelse mellan olika år. På motsvarande sätt används t.ex. *FD*¹⁰, *FD*¹⁰⁰ etc. som beskrivare "10-fågeldagar", "100-fågeldagar" o.s.v.

Samtliga uppräknade fynd är bedömda av Rrk

Vi rapportering bör den handledning som utarbetats följas. Denna mall är för 1999 snarlik de tidigare, men med följande ändringar:

Kärnsnäppa	h,10	→	A
Fiskmåsa	5par,V	→	V
Gök		→	H
Rödsjätt		→	H
Gräshoppsångare		→	A
Steglits	H	→	H,V
Mindre kornnåb	25	→	15
Rosenfink		→	A

Rapportering sker antingen till någon av Rrk:s ledamöter, i första hand Thomas Pettersson, adresser se nedan, eller till någon av nedanstående lokala rapportmottagare för vidarebefordran till Rrk:

Köpings k:n
Lillebror Hammarström
Herngårdsvägen 10
730 30 Kolsva

Surahammars k:n
Jan Österberg
Åshammarsvägen 70
730 60 Rammsås

Lindesbergs k:n
Jan-Erik Malmstigen
Box 61
718 22 Frövå

Nora k:n
Lisbeth Uhr
Ålgstråket 20
713 33 Nora

Fågelåret 1998

De nya arter för Västmanland noterades 1998, varav två betraktas som spontant hinflygna, nämligen *rödhuvald dykanad* och *alpsägare*. Därmed uppgår landskapets totalista över spontant uppträdande fåglar till 313 arter. Den tredje nya arten var *rosarygad pelikan*. Bland övriga arterer bör följande särskilt framhållas: *stärppåk*, *alfonfalk* (2), *rosarygad sandlöpare* (2), *labbo* (2), *vitrut*, *fjällgöla*, *större pipitärka*, *vassångare* och *lundsvångare*. Därtill noterades den västliga silltrutsen *L. f. inermis* och den sydostliga gulärlan *M. f. feldegg* för tredje respektive fjärde gången genom tiderna.

Trots en mild vinter blev året som helhet tämligen svårt i väderhänseende. Året var också nederbördsrikt, särskilt under sommarmånaderna samt i oktober. I november hade snö och kyla kopplat grepp om oss, men bara en månad senare hade vintern tappat kraften.

Av alla de fågelarter som anses vara globalt hotade, eller åtminstone anses ha en ogynnsam bevarandestatus i globalt hänseende, är sex arter påräkade i Västmanland. I de flesta fall handlar det om ett symmetriskt tillfälligt uppträdande av arter som *rödhuvald gås* (ett fynd 1973, sannolikt inte spontant), *vitögad dykanad* (fyra fynd, senast 1992; spontantien kan diskuteras), *större skrikörn* (tre fynd, senast 1994) och *rödälg* (ett fynd 1960).

Däremot när det gäller *fjällgås*, kan vi sedan mitten av 1980-talet tala om ett regelbundet uppträ-

dande i Västmanland, nämligen under vårsträcket. Innan dess var arten en högsta klassens raritet. Höstfynden är inte lika frekventa och mot bakgrund av det är det intressant att notera att en så stor flock som tio fåglar siktades i Köping och Kungs Barkarö några dagar i september och oktober 1998. Men, visst är det anmärkningsvärt att en global utrotningshotad fågelart ökar i Västmanland! Förklaringen står sannolikt att finna i de manipulativa projekt som syftar till att föröka fjällgåsens att utnyttja andra vintertvårtar än de ursprungliga. Där ingår bl.a. att prägla fjällgåsungar på andra gåsararter och där man t.o.m. tar artificiella "ledargäss" (läs: flygmaskiner) till hjälp.

Den enda av de globalt hotade arterna som vi möjligen kan räkna till landskapets reproducerande fågelarter är *kornkärnan*. Att arten emellanåt häckar är onvittnat under åtminstone åtta tillfällen under 1990-talet, men frågan är väl fortfarande hur regelbundet kornkärnan häckar här. Förekomsten varierar mycket mellan olika år, från endast något tiotal dåniga år till över hundra spelade fåglar som 1998, som alltså var det näst bästa året under över-skådlig tid (ca. 50 år). Den positiva trenden är dock tydlig sedan tjugio år tillbaka. Ett intressant fenomen är att datum för första fynd på året har tidigare-relagts med ett par tre veckor från mitten av 1970-talet till början av 1990-talet. De senaste åren har denna trend emellertid brutits.

Av minst lika stort intresse för oss är de arter som, förutom att de uppvisar en ogymsam bevarandestatus, har sin världsutbredning koncentrerad till Europa. Av de sammanlagt 41 arter, som bedöms tillhöra denna kategori, har 17 påträffats i Västmanland. Av dessa får följande betraktas som tillfälligt uppträdande, nämligen *harvsula*, vit stork, kentsk tärna, tobisgrissla, dvärgsvan, blåtråka, medelhavsstenskivvita samt svartpannad tornskata.

Dubbelbeckasinen har, av allt att döma, varit en rätt vanlig häckande fågelart i landskapet till för sådär ett hundra år sedan, men åtminstone från 1920-talet och framåt har arten varit en stor raritet. I mitten och slutet av 1980-talet noterades emellertid en ökning av antalet fynd, särskilt på våren. Det handlade i flertalet fall om spelande fåglar. Att fåglar spelar under rastning är inget direkt ovanligt, och behöver inte alls betyda att de försöker häcka här, men allt fler dubbelbeckasiner kunde höras och ses spela så sent som i slutet av maj eller i.o.m. i juni. I och med detta föddes tanken på att dubbelbeckasinen höll på att återetablera sig som häckande i Västmanland. Tyvärr ser nu antalet fynd ut att åter minska och 1998 sågs ingen fågel senare än mitten av maj.

Rödspöven är ett sorgligt kapitel i den sentida västmanländska ornitologiska historien. Kring 1970 ökade antalet fynd markant och under 1970-talet påvisades åtskilliga häckningar. Det såg ut som om rödspöven hade kommit för att stanna, men efter den senaste häckningen 1979 har det i stort sett bara gått utför. Om man bortser från den stora juliflocken i Rammäs, ligger årssumman 1998 i linje med de senaste decenniernas depressiva utveckling. Rödberian har däremot haft en positiv utveckling sedan mitten av 1980-talet. Vissa år har det rapporterats uppemot totalt häckningar och arten är därtill spridd över större delen av landskapet.

Fiskmåsen häckar allmänt i hela landskapet, åtminstone vad som är känt utifrån atlasinventeringar m.m. Tyvärr vet vi väldigt lite om fiskmåsen status i Västmanland, vilket naturligtvis är en brist. I något instaka fall föreligger jämförbara inventeringsresultat, t.ex. från Ångsö, där artens bestånd nästan halverades på tio år. I Lindesbergs kommun finns en god jämförelsegrund i den heltäckande sjöinventering som gjordes där 1987-89. Måtte det finnas eldsjälur kvar som kan upprepa den bedriften snart!

Även nattsäckriaren tillhör landskapets häckande fågel fauna med en skaplig utbredning. Det finns inget i rapportkommittens material som tyder på

någon större beståndsförändring sedan 1970-talet. Den kunskapen synes dock bräcklig, eftersom den bygger i hög utsträckning på hur och om ornitologerna rör sig i sommarmatten. Det skulle utan tvivel kunna vara mycket värdefullt med några provtyper på några kvadratkilometer vardera, som i standardiserade former avlyssnades under ett antal år.

Gröngölingen är en allmän och ganska spridd häckfågel i Västmanland. I Mälardalen har täteter på nästan 1 par/100 ha landare noterats på flera håll, men i resten av landskapet är förekomsten inte på långa vägar lika tät. Möjligen förekommer den inte ens (längre?) i Bergslagens övre delar. Fånga uppgifter föreligger om att arten skulle minska i Västmanland, men å andra sidan har väl den saken inte heller undersökts i så stor omfattning. Även här föreligger således ett behov av inventeringar. I viss mån kan kanske linsstyrelsens regionala miljöövervakningsprogram i Västmanlands län fylla det behovet på lite sikt.

Trädgårdskan är en sparsam till sällsynt häckande fågel i större delen av landskapet. När det gäller övervakning av denna art är vi i mycket hög grad beroende av den s.k. spontana rapportering, d.v.s. den som är föremål för redovisning här. Enligt sådana uppgifter minskade arten rätt rejält från 1980-talets inledning och de följande tio åren. Därefter har den åter ökat och därtill spritt sig. En försvårande omständighet i sammanhanget är det s.k. kryssandet av årslistor m.m.! Det har alldeles uppenbart inneburit att många besöker endast en känd trädgårdskokal, vid endast ett tillfälle och gärna tidigt på säsongen. Syftet är uppenbart att så tidigt som möjligt "hänga in" sitt årskryss, istället för att kanske låta nyfikenheten och upptäckarglädjen få sitta! Detta gäller självfallet inte bara trädgårdskan, men detta exempel upplevs som tydligt i sammanhanget. Det bör också betonas att det inte är avsikten att moralisera över förekomsten!

Rödskjärtaren vet vi inte mycket om. Att det har blivit glesare mellan slättmorna är nog de flesta överens om, men om det gäller i lika hög grad trädgårdshäckande rödsjättaren som tallhedshäckande, är väl oklart. Rödskjärtaren kan också sägas vara av tvåfalt intresse, då den tycks vara den av gök flitigast nyttjade vårdarten. Det är således mycket intressant med det rödsjättarsprojekt som VOF avser att sparka igång.

Ortolansparven, slutligen, är ännu ett exempel på en fågelart som uppenbart har det besvärligt. Från att tydligen ha varit allmän i hela Västmanland, kanske i synnerhet i Bergslagen, på 1800-

talet och under 1900-taputätande fransmän. Den tycks ha återhämtat sig skapligt från kvicksilver och annat mysk, men de senaste 10-15 åren har arten åter minskat. Numera är utbredningen koncentrerad till östra och södra Västmanlands slättbygd och är närmast en raritet i Bergslagen. Rapportsystemet fungerar skapligt för denna art, men det skulle inte skada med några större provtyper. Fålet är fritt, om visen tillåts!

Smålom *Gavia stellata*

Häckningar, eller troliga häckningar (18, 17, 76), rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Lindesberg (10), Nora (1), Norberg (2), Fagersta (6), Skinnskatteberg (4), Ljusnarsberg (1), Hällefors (52). Fynd utanför häckningsområdet: Kå: hörd Kaxmossen, V. Skedvi, 22.4 (Lillebror Hammarström). 2 ex. Vågsjön, Odensvi, 8.5 (Per Jonsson).

Sa: 1 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 19.4 (Per Eriksson). 1 str. Hovnäs, Möklinta, 20.5 (Kristen Ekman). 2 r. Fläcksjön 1.6 (Karl-Gunnar Källebrink).

Su: 1 str. (S) St. Avlängen, Rammäs, 21.6 (Ralf Lundmark). 1 str. (S) Gnien, Rammäs, 3.9 (Ralf Lundmark). 1 str. (N) Turkiesjö, Rammäs, 16.9 (Ralf Lundmark).

Antalet rapporterade häckningar är det högsta någonsin och numera rapporteras fler häckningar av smålom än av storlom.

Storlom *Gavia arctica*

Häckningar, eller troliga häckningar (52, 36, 46), rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Köping (5), Sala (5), Surahammar (6), Lindesberg (7), Nora (2), Skinnskatteberg (5), Hällefors (16).

Smådopping *Tachybaptus ruficollis* (5 ex., 7 ex., 6 ex.)

Ka: 1 ex. Barkarövik, K. Barkarö, 10.5 (Börje Wennerström).

Ar: 1 ex. Sjölundamaden, Arboga, 13.5 (Hans Wilhelmsson).

Sa: 1 ex. Gussjön, Fläckebo, 13.5 (Karl-Gunnar Källebrink).

Su: 1 ex. Turkiesjö, Rammäs, 3-9.5 (Ralf Lundmark). 1 ex. Felingen, Rammäs, 13.5 (Ralf Lundmark).

Artlista

Hå: 1 2k Torrvarpsund, Grythyttan, 11.1-2.2 (Thomas Carlsson m.fl.).

Notera att fynd gjordes samma datum, den 13 maj, på tre vitt skilda lokaler.

Skäggdopping *Podiceps cristatus*

Större (minst 50 ex.) ansamlingar: I/å: Askövikens 13.4-18.5, som mest 64 ex. 17.4 (Pentti J. Tatti).

Gråhakedopping *Podiceps grisegena* (6 ex., 6 ex., 18 ex.)

I/å: 1 ex. Stavsholmsviken, Rytterne, 16.5 (Per Eriksson). 1 ex. Granfjärden, Ångsö, 16.5 (Håkan Johansson).

Sa: 1 ex. Djupen, Rammäs, 29.4-7.6 (Ralf Lundmark m.fl.). 5 r. Sörsjön, Sura, 2.5 (Sören Larsson). 4 r. Vågsjön, Sura, 2.5 (Sören Larsson). 1 ex. Gläpen, Sura, 2.5 (Sören Larsson). 4 ex. Gläpen 5.5 (Mikael Leppälampi). 1 ex. Gläpen 6.5 (Sören Larsson, Ralf Lundmark).

Annmärkningsvärt med rastande flockar av denna art i Västmanland. Dessa fynd stämmer dock väl överens med den tid då nordsträcket kulminerar. Ostlig vind följt av bakslag i väderleken torde ha varit viktiga faktorer som fört hit grabbkar, som annars följer östersjöskusten under flyttningen till häckningsplatser i framför allt Finland.

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Häckningar, eller troliga häckningar (21, 15, 11), rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Västerås (5), Köping (1), Arboga (1), Sura-hammar (2) och Lindesberg (2). Övriga observationer:

I/å: 1 r. Askövikens 17.8 (Markus Rehnberg). Ka: 1 ex. Barkarövik, K. Barkarö, 2.5 (Börje Wennerström).

Sr: 2 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 29.4 (Karl-Gunnar Källebrink). 1 ex. Fläcksjön 2.5 (Håkan Johansson). 2 r. Storsjön, Möklinta, 7.5 (Karl-Gunnar Källebrink). 1 r. Gussjön, Fläckebo, 17.5 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti).

Sr: 2 ex. Sörsjön, Sura, 3.5 (Sören Larsson, Ralf Lundmark). 1 ex. Gläpen, Sura, 5.5 (Sören Larsson, Mikael Leppälampi). 1 ex. Gläpen 7.5 (Ralf Lundmark). 1 ex. Djupen, Rammäs, 17.5 (Sören Larsson).

L: 1 ex. Sällingsjön, Fellingsbro, 22.4 (Mattias Rudenvall). 1 ex. Hökasjön, Ramsberg, 22.4 (Tommy Oscarsson).

F: 2 ex. St. Aspen, Västanfors, 2.5 (Leif Lejdelin, Roland Narfström). 1 ex. St. Aspen 5.5 (Leif Lejdelin).

Sk: 1 ex. Nedre Vättern, Skinnskatteberg, 2.5 (Roland Waara).

H: 1 ex. Grythyttveiken, Grythyttan, 18.4-12.6 (Mats Trillkott m.fl.). 1 ex. Grythyttveiken 7.11 (Mats Trillkott).

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Häckningar:

F: 59 par Flotgrundet, Ångsö (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg). 14 par Kräkvilan, Ryt-

Wennerström m.fl.). 13 ex. Barkarövik 19.4 (Börje Wennerström). 12 ex. Kungssudden, K. Barkarö, 3.9 (Börje Wennerström).

Sr: 25+5 str. Gnien, Rammäs, 14.9 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark). 70 str. Vrsbosjön, Rammäs, 14.9 (Mikael Leppälampi). 8+10 str. (S) Gnien 23.9 (Ralf Lundmark, Yngve Pettersson).

L: 30+11+2 str. (S) Våringen, Näsby, 26.7 (Andreas Sandberg).

Stora sträckande flockar den 14 september i samband med kraftiga ostliga vindar.

Rosaryggad pelikan *Pelecanus rufescens*

L: 1 ex. Hinsenberg, Näsby, 15.3-14.4 (Mats Larsson m.fl.).

Första fyndet i Västmanland!

Rördrom *Botaurus stellaris*

Revirhävande hamnar (20, 28, 30):

F: 1 sj. Hällsjön, Haraker, 29.4-2.5 (Åke Berg, Håkan Johansson). 1-2 sj. Hässlösundet, Ista, 11.5-14.6 (Pentti J. Tatti m.fl.). 2 ex. Mellansundet, Rytterne, 3.5 (Ulf Carlsson). 1 sj. Stavsholms-

viken, Rytterne, 12.4-16.5 (Per Eriksson). 1 sj. Grisfjärden, Ångsö, 10.4-10.6 (Thomas Pettersson m.fl.). 1 sj. Ångsö, Ångsö, 3.6 (Markus Rehnberg). 1-3 sj. Askövik 10.4-23.6 (Hans-Olof Hellkvist m.fl.).

H: 1 sj. Billingen, Kolbäck, 25.4-30.5 (Kurt Lindström m.fl.). 1 ex. Borgåsund, Kolbäck, 26.5 (Ulf Carlsson).

K: 1 sj. Skedvisjön, V. Skedvi, 22.4 (Leo Mäkinen) och 11.6 (Lillebror Hammarström). 1 ex. Västlandsjön, V. Skedvi, 12-16.5 (Kenneth Nordberg).

K: 1 sj. Barkarövik, K. Barkarö, 10.4-24.5 (Börje Wennerström m.fl.). 1 ex. Kungssudden, K. Barkarö, 19.4 (Börje Wennerström).

Ar: 1-2 sj. Findlaviken, Arboga, 17.4-18.6 (Hans Wilhelmsson m.fl.).

Sr: 1-2 sj. Fläcksjön, Fläckebo, 13.5-5.7 (Kristen Ekman m.fl.). 1 sj. Storsjön, Möklinta, 17.5-11.6 (Stig Ohman m.fl.).

Sr: 1 sj. Västersjön, Sura, 24.4-17.5 (Sören Larsson m.fl.).

L: 1 sj. Ullersättersviken, Näsby, 31.3-10.5 (Tommas Haraldsson m.fl.). 1 sj. Gällingen, Fellingsbro, 11.5 (Erik Jansson). 1 sj. Körtisjön, Fellingsbro, 13.5 (Ylva Jansson gm Sven-Ivar Andersson). 1 sj. Sällingsjön, Fellingsbro, 14.6 (Tommas Haraldsson). 1 sj. Sörbysjön, Fellingsbro, 18-19.6

(Bo Dahlström, Sven-Olof Eriksson). 1 sj. Hultasjön, Lindes, 1.5 och 1.6 (Tommy Oscarsson). Sk: 1 ex. Spaden, Hed, 7.5 (Jörgen Lindberg). Några annärkningsvärda iakttagelser:

F: 1 sodd Askövik 1.4 (Markus Rehnberg). 1 sodd Askövik 19.7 (Markus Rehnberg), 8.8 (Hans-Olof Hellkvist) och 19.8 (Thomas Pettersson). 1 sodd Hässlösundet, Ista, 23.7 (Markus Rehnberg). 1 sodd Klockargårdsviken, Rytterne, 26.7 (Thomas Pettersson). 1 hörd ("auk"-låtet) Askövik 4.9 (Thomas Pettersson).

Sr: 1 hörd sträckande nattstet Skogsmuren, Rammäs, 25.4 (Mikael Leppälampi).

Gråhäger *Ardea cinerea*

Konstaterade häckningar (50, 127, 45):

F: 14 par Stavsholmskäret, Rytterne (Thomas Pettersson m.fl.). 11 par Kräkvilan, Rytterne (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg). 12 par Flotgrundet, Ångsö (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg).

Sr: 2 par Storsjön, Möklinta (Karl-Gunnar Källebrink).

Sr: 6 par Lisjö, Sura (Sören Larsson, Ralf Lundmark).

L: 1 par Morskogsjön, Ramsberg (Mats Andersson).

Vinterfynd:

F: 1.2k Västerås 1.1-11.2 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 ex. Västerås 2-13.12 (Gunnar Lignell m.fl.).

Sr: 1 ex. Lisjö, Sura, 27.2 (Ralf Lundmark).

L: 1 ex. Sjömosjön, Fellingsbro, 10.12 (Sven-Olof Eriksson, Andreas Sandberg).

Vit stork *Ciconia ciconia* (0 ex., 3 ex., 1 ex.).

Sr: 1 ex. Näs, Fläckebo, 14.5 (Daniel Green).

Knälsvan *Cygnus olor*

Häckningar (22, 14, 25), fördelade per kommun:

Västerås (12), Hallstahammar (2), Sala (5), Sura-hammar (3), Lindesberg (1) och Hällefors (2). Vinterfynd:

F: 3 ad. + 2 juv. str. (S) Fullerö brygga, V. Barkarö, 11.1 (Hans-Olof Hellkvist). 2-5 ex. Askövik 21-28.2 (Pentti J. Tatti m.fl.). 2 ad. Borgåsund, Rytterne, 21.2 (Markus Rehnberg).

H: 2 ad. Lagårdssjön, Kolbäck, 24.2 (Markus Rehnberg).

Ar: 3 str. Arbogaån, Arboga, 21.2 (Hans Wilhelmsson).

Storskarv.

Foto: Bo Carlsson

Sr: 2 ex. Väster Bännbäck, Möklinta, 18.1 (Krister Ekman). 2 str. Lasjöveten, Västerfärnebo, 23.1 (Thore Lindberg). 5 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 26-28.2 (Kjetil Jensen, Markus Rehnberg). 1 ex. Ösby, Västerfärnebo, 28.2 (Markus Rehnberg).
 Sr: 2 ad. + 4 juv. Kolbäckssån mellan Heden och Gnién, Rannäs, 1.1-28.2 (Raif Lundmark m.fl.).
 1 juv. Kolbäckssån mellan Seglingsberg och St. Nadden, Rannäs, 1-24.1 (Raif Lundmark m.fl.).
 2 ad. Gnién 21-25.2 (Raif Lundmark). 1 ad. str. (N) Gnién 26.2 (Raif Lundmark). 2 ex. St. Naden 28.2 (Sören Larsson). 2 ad. Heden, Rannäs,

12-24.12 (Raif Lundmark). 2 ad. Byggetorp, Rannäs, 29.12 (Raif Lundmark).
 L: 2 ex. Sjömosjön, Fellingsbro, 1.1 (Mattias Rudvall m.fl.). 4 ad. + 2 juv. Sjömosjön 13.1 (Ulf Jacobsson). 3 ad. + 1 juv. Västavalla, Fellingsbro, 15.12 (Jan-Erik Malmstigen). 4 ex. Sjömosjön 17-19.12 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.).
 No: 2 ex. Gytorp, Nora, 24.1 (Anders Carlberg). 2 ex. Bergsäng, Nora, 30.12 (Peter Bernvall).
 Sk: 2 ad. + 3 juv. Grismås, Skinnskatteberg, m.1 (Bertil Forsberg).
 Hå: 2 ad. Grythyttvikén, Grythyttan, januari-fe-

"Den 14:e"

Daniel Green

S om fågelfanatiker vill man givetvis uppleva så mycket som möjligt. Visst finns det tillfällen man grämer sig över olika rara arter som dykt upp och som man inte hunnit åka och titta på osv. Men om jag ska vara riktigt ärlig mot mig själv så vet jag att dessa upplevelser ändå inte är de allra mest värda. De som jag allra sist skulle byta bort mot en enda "hursibirisk-piplärke-trast-som-helst" är dagar när man bara åker ut och ser och upptäcker så mycket själv och under så lång tid att det blir en hel upplevelse. Det finns nämligen dagar som inte bara handlar om lättkaraktäriserat. Dagar då det händer så mycket i naturen att man bara överväldigas av glädje att få vara med just då.

Under 1998 såg jag inga speciellt ovanliga arter i vare sig landskapet eller landet i övrigt. Men året bjöd givetvis ändå på en rad fantastiska upplevelser i fält. Under våren var det särskilt två dagar som tedde sig som en uppochnedvänd ketchupflaska av upplevelser. De utspelade sig vid

deras sträcksäsong. 200 storskrak fiskade i en tät klunga ute på den djupare delen av sjön, som också hyste gott om vigg och knipa. Två småskrakar markerade sin absoluta artstatus genom att hålla sig så mot allena som möjligt ute på det djupaste.

På en sten i sjön stod en skarv i praktfull, vit halskrage. Mellanskarv i häckningsdräkt njuts det alltför lite av på våra breddgrader. Nå i alla fall. Detta beskrivet mera för att ge en bild av den generella fågelutgången. Den var som synes mycket god. Men de godaste bitarna låg närmast. Man behövde inte ens tub för att njuta av alla de praktfulla simänder som "dabblade" intill oss. Här fanns sked-, snatter- och bläsänder, krickor och årtor. Ett vislande ljud får oss att titta upp då 4 granna gravänder flyger in norrifrån och faller på vattnet helt nära. Ute på Notudden upp-täcker vi senare två till. Vi rör oss upp mot

Näs och i lä av träden vid parkeringen smånjuter vi av en tät flock med 22 bläsänder men ser samtidigt hur en grann blå kärnhökshanne närmar sig. Den jagar längs sjökanten i riktning mot oss. Vi står stilla och får se den våtmarkens vite riddare - bokstavligen talat - i vitögat. Huu, vilken fågel! Lika grafisk och läcker är varfågeln

som hoppar från buske till buske ute på ången. Uppre vid Näs kompletteras and-samlingen av ett par stjärtand och hela 21 salskrakar. Stjärtändernas prakt bär på en slags nordisk exotism som är svår att finna motstycke till inom fågelvärlden.

Att se ett indianskt konstverk. Jag har svårt att se mig mätt på dem. Salskrakarna står inte långt efter. Men vi himner inte försjunkna i djupare dräktstudier. En liten flock om nio storspovar visslar åt oss då de kommer insträckande söderifrån, börjar falla för att se sig om efter vila och föda. De snurrar varv efter varv, slår till, flyger igen osv. Det är ett skådespel. Det brunvita i stjärtandhanens halsmönster har rött upp en fokusering på bruna nyanser som jag nu ser i hela omgivningen. Hur många nyanser har naturen i sin bruna palett just nu egentligen? Jag försöker jämföra de olika vegetations-skiktens toner. Står-madens sväm med gröna stic insprängt i det mörkbruna, fjolårgräsets senaps gula tuvor, de grönnare skotten som börjar sticka upp i svämnet. På andra sidan strandvidets brungrå med oxblodstonade skott toppat av ett lätt flor av vita kissar. Ovanpå det ungbjörkarnas lilabruna toppar. Tranornas skvattram-mad därrer-

lebrink, Markus Rehnberg). 1 ad. Finnbo, Västerfärnebo, 22.3 (Markus Rehnberg). 1 ad. Hallaren, Möklinta, 27.3 (Karl-Gunnar Källebrink). 1 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 30.9-4.10 (Daniel Green m.fl.).

Sr: 1 ad. str. (N) Åtiden, Rannäs, 22.2 (Raif Lundmark). 1 ad. Västsarna, Sura, 26.2-1.3 (Sören Larsson m.fl.). dock 2 ad. 28.2 (Sören Larsson, Mikael Leppälampi). 2 ad. r.str. (N) Gnién, Rannäs, 27.2 (Raif Lundmark). 1 ad. Norrsjön, Sura, 27.2 (Raif Lundmark). 3 ad. Gnién, Rannäs 28.2 (Sören Larsson, Ingrid Åkerberg). 1 ad. Öster-

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus*

(11 ex., 24 ex., 33 ex.)

Hå: 1 2k Håraker 30.10-1.11 (Raif Lundmark m.fl.).
 Sr: 1 ad. Gussjö, Fläckebo, 22.3 (Karl-Gunnar Käl-

sjön, Sura, 2.3 (Ralf Lundmark). 1 ad. Gnien 15-16.3 (Ralf Lundmark). 1 ad. Mågsjön, Sura, 15.3 (Ralf Lundmark). 1 ad. Gnien 30.3 (Ralf Lundmark). 1 ad. Norsjön, Sura, 30-31.3 (Sören Larsson, Ralf Lundmark). 1 ad. Gnien 5.5 (Ingrid Åkerberg).

Lf: 2 ex. Österhammarssjön, Fellingsbro, 27-28.2 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.). 2 ex. Sjömosjön, Fellingsbro, 1.3 (Hans Wilhelmsson). 1 ex. Finnåkerssjön, Fellingsbro, 20-26.3 (Mattias Rudenvall m.fl.). 1 ex. Gammelbo, Ramsberg, 30.3 (Mikael Hake). 7 str. (S) Lindesberg, Lindes,

mellan ej att förglömma. Mot denna fond kommer så dessa riddare i rustningar av guld, umbra och lätt rödströad terrakotta, med toner från vinterns marockanska minareter i sina lansars härliga visslingar. Var hälsade! Det kunde varit bra där. Vi var redan mer än nöjda, för att inte säga överväldigade av denna den tidiga vårens kanonad av nyanlända fågelarter och deras skönhet, färg och form. Men det var inte på något vis upp till oss att sätta punkt i denna dags protokoll för fågellivet fortsatte att krama ur allt mer ur den nu påbörjade skymningen. Vi gläder oss åt att de båda havsörmsmakarna är i boet och rumsterar om. Männe finns där ett begynnande liv i ruvet. Några tranfloekar om inalles 42 fåglar ser trötta ut då de pumpar in söderifrån och dimper ned på maden för att övermatta. När vi tittar tillbaka nedåt skarvstenen är det två skarvar på plats. Dessutom står en strandskata intill dem. Vi börjar fundera om den här sjön har någon "french connection" med havet. På väg hemåt stannar vi till när vi är så nära strandskatestenen - om möjligt för att se varför vi inte upptäckte den när vi var på plats i kyrkviken. Vi ser då att strandskatan kurrar för ostvinden på västra sidan av stenens topp. Jaja. Vi noterar med tillfreds-

18.10 (Mats Andersson).
Generellt sett en väldigt tidig nordflyttning med flera fynd redan i slutet av februari.

Sångsvan *Cygnus cygnus*

Häckningar, eller troligen häckningar (19, 24, 39), rapporterades med följande kommunvisa fördelning: Västerås (2), Köping (3), Kungälv (1), Arboga (1), Sala (6), Surahammar (8), Lindesberg (9), Fagersta (1), Skinnskatteberg (2), Hällefors (6). Rastningens förlopp under året åskådliggörs i tabell 1. Vinterfynd (1.1-15.2):

ställelse att vi faktiskt sett alla landets simänder i Fläcksjön under kvällen.

Den 14:e maj

Äntligen högttryck, sol och värme. Den första tornsegelaren över stan inger alltid en viss känsla som budbärare över varma tider. Denna vår dröjde de längre än vanligt innan de lämnade sina rasplåtar i mer insektsrika våtmarker för att ta häckplatserna i betongen i besittning. Det var den första fågel som hälsade mig när jag klev ut på gatan denna dag. En skallarande ärtsångare alldeles i närheten av min egen balkong kändes lika roligt. På eftermiddagen samlades vi ett 10-15-tal personer för att i ÅOK's regi begå "kvällsutflykt i vadarmarker". Åter styrdes kosan mot Fläcksjön och det behövde vi inte ångra. Direkt vi slog oss ned vid Näs upptäcktes en jorduggla som jagade över sjömaden på sitt karaktäristiska studsande sätt att flyga. Jordugglan är en art man inte är alltför bortskämd med i landskapet numera. Det är knappt mer än årligen man ser den. Hela maden framför oss sjuder av liv. Främst är det vadare. 100-tals gröbenor, ett 50-tal brushanar och i småre antal glutt- och svartsnäppor. En närapå 100-hövdad flock översomrande tranor har lyft från Skillebergs-fälten och landat på madens västra

Fv: 4 str. (SV) Askövikens 7.1 (Hans-Olof Hellkvist).
Kö: 3 str. (V) Skogsborg, Köping, 28.1 (Per Lindh).
Kr: 40 ex. Kungssudden, K. Barkarö, 3.1 (Börje Wennerström).

Sr: Nötmyran, Västerfirnebo, 15-21.1.1, som mest 40 ex. 18.1 (Thore Lindberg).
Str: 5 ad. Heden, Ramnäs, 1-10.1 (Ralf Lundmark m.fl.). 4 r. Gnien, Ramnäs, 11.1 (Sören Larsson). 4 ex. Norsjön, Sura, 17.1 (Gunnar Niklasson). 44 ex. Västura, Sura, 24.1 (Yngve Pettersson). 1 ad. Mantestorp, Ramnäs, 24.1 (Ralf Lundmark). 13 ad. str. (S) Aliden, Ramnäs, 5.2 (Ralf

sida. "Där kommer en efterslänrare" tänker jag och tittar i tubikaren på en ensam, tranlik gestalt som kommer seglande in mot flocken. Den befinner sig i rak motsol så jag slår bort mina sprättande tankemoln om att "den glimmar väldigt ljus". Den hänger lite med vingarna också tycker jag. Ju mer den kommer ur motjuset desto ljusare blir den. När jag ser att mina farhågor verkligen är besannade kan jag inte hålla mig. Jag ger upp ett artvrål. Ett apliknande gutturalt maahh!! något i stil mitt emellan den gamla Fallgrenska "majman"* och tarzansernas argh! och krreegal! . Jag antar att 10 exkursionsdelagare tror jag svalt en humla eller satt mackan i halsen men jag tillägger strax. **Det ÄR en Vit Stork! ... OCH DEN GÅR NED FÖR LANDNING PÅ MADEN!**

Storken är magnifik där den står en bit ifrån tranflocken. Det är dock med nöd och näppe som alla exkursionsdelagarna hinner avvjuta den i tubkikare. Den lyfter strax och det gör tranflocken också. Områdets havsörnspar har nämligen satt av i full karriär mot dem. Alla de stora fåglarna blir strax till ett i en stor skruvande spiral med storken i toppen och örarna underst. Vilket syn! Tranor och örnar landar dock snart igen men storken lackade

Lundmark).
Lf: Sjömosjön, Fellingsbro, 1-31.1., som mest >100 ex. 14.1 (Björn Lindberg, Jan-Erik Malmstigen). Sörbysjön, Fellingsbro, 17-18.1., som mest 42 ex. 18.1 (Mattias Rudenvall). 3 r. Norra Allmänningbo, Ramsberg, 3.1 (Mikael Hake). 2 ad. + 2 juv. r. Östra Bor, Lindes, 4.1 (Tommy Oscarsson). 6 ad. + 3 juv. Österhammarssjön, Fellingsbro, 4.1 (Tommy Oscarsson). 8 r. Dysjön, Fellingsbro, 5.1 (Tommy Haraldsson, Andreas Sandberg). 1 r. Dal Karlshyttan, Lindes, 10.1 (Tommy Haraldsson, Tommy Oscarsson). 1 ex. Hrnseberg, Näsby, 10.1

till på sällskapet rejält och blev liggandes i den ljumma aftonen och njöt av att segla i stället. Och seglade, det gjorde den rejält. I säkert 20 minuter syntes den då den skruvad västerut över Hälleskogen. Kanske förädrade den Höskovsmossen eller Gnien ett besök. Jag mindes Ramnäs-skådaren Ralf Lundmarks uttalande dröm om att få se en stork hemmavid någon gång så jag ringde honom flera gånger på mobilen medan storken ännu var i sikte men ingen svarade. Den skulle rentav ha kunnat passera rakt över hans hem vid Aliden i Ramnäs. Annars ringde vi ingen alls. Storken stod inte kvar och var inte kryssbar. Den motiverade inget åkande och dessutom var det våran upplevelse, som var unik för just oss som tagit ett hit tillsammans just nu. Den lämnade en nästan religiös känsla. Det här var en magisk kväll och den hade bara just börjat och det kändes inte rätt att kalla in nationalgardet. Kan man förstå den känslan? Kvällen avslutas om möjligt ännu bättre än vi vågat hoppas. På ett Nötmyran ackompanjerat av sjungande näktergal och spelande storspov men ännu inga myggor lägger sig skymning- en medan 2-3 olika dubbelbeckasiner börjar sitt säregna vårspele i gräset intill oss. Västmanland är fantastiskt!

(Ulla Wallin m.fl.). 4 ex. Kärboda, Näsby, 10.1 (Andreas Sandberg, Lennart Sandberg). 5 ex. Lindesberg, Linds, 10.1 (Tommy Oscarsson m.fl.). 2 ex. Oppboga, Fellingsbro, 10.1 (Sven-Olof Eriksson, Björn Lindberg). 2 ex. Rynningefors, Fellingsbro, 10.1 (Ulla Wallin m.fl.). 2 r. Storåbäddet, Linds, 17.1 (Tommy Oscarsson). 6-7 ex. Storbron, Fellingsbro, 31.1-1.2 (Sven-Olof Eriksson, Björn Lindberg). 20 r. Arbogaån, Fellingsbro, 6.2 (Tommy Oscarsson). 3 r. Lindsesjö, 12.2 (Mats Andersson). 7 ex. Vrålinge, Fellingsbro, 12.2 (Sven-Olof Eriksson). 2 ex. St. Lunten, Fellingsbro, 13.2 (Mattias Rudenvall).
 Få: 1 ad. + 1 2k St. Aspen, Västanförs, 5.2 (Loif Lejdellin).
 Hå: Grythyttaviken, Grythyttan, 9-22.2, som mest 13 ex. 9.2 (Mats Trillkott).

Sädgäss *Anser fabalis* (1 r⁵⁰⁰, 77 r⁵⁰⁰, 25 r⁵⁰⁰). Vårkastnings förlopp åskådligare i tabell 2. På nedansående lokaler fanns vid något tillfälle minst 500 sädgäss (toppnotering och datum för denna inom parentes):
 Få: Forsby, Skultuna, 4-6.4, som mest 530 ex. 6.4 (Kjetil Jensen). Bocksjön, Tillberga/Tortuna, 26.3-21.4, som mest 880 ex. 30.3 (Håkan Johansson).
 So: Västerfärnebo 7-19.3, som mest 878 ex. 19.3 (Karl-Gunnar Källebrink). 500 ex. Österbo, Möklinta, 4.4 (Karl-Gunnar Källebrink).
 Inget vinterfynd (1.12-15.2) eller sommarfynd (1.6-15.8) har rapporterats. Fynd av sädgäss med rasens *A. f. rossicus* ("undrasädgäss") karaktär:
 Få: 2 ex. Dräggsta, Tortuna, 25.3 (Niclas Lignell). 4 ex. Dräggsta 1.4 (Niclas Lignell). 2 r. Askövik, 16.4 (Markus Rehnberg). 1 ex. Askövik, 17.4 (Pontus Lindberg).
 Hå: 1 ex. Strömsholm, Kolbäck, 4.4 (Jörgen Lindberg).
 Ku: 1 ex. Barkarövik, K. Barkarö, 2.5 (Börje Wennerström).
 So: 1 ex. Sörsälbo, Västerfärnebo, 1.3 (Pentti J. Tatti).
 So: 5 ex. Gnien, Rannäs, 1-2.4 (Ralf Lundmark). 18 ex. Lisjö, Sura, 1-6.4 (Ralf Lundmark m.fl.). 2 ex. Lisjö 9-20.4 (Ralf Lundmark).
Spetsbergsgäs *Anser brachyrhynchus* (3 ex., 19 ex., 66 ex.)
 Få: 1 ex. Askövik 21.2 (Hans-Olof Hellkvist, Markus Rehnberg, Bocksjön, Tillberga/Tortuna, 25.3-21.4, som mest 14 ex. 1.4 (Niclas Lignell, Ralf Lundmark). 1 ex. Askövik 26.3 (Thomas Pettersson). 1-2 ex. Forsby, Skultuna, 28.3-18.4 (Markus Rehnberg m.fl.).
 Hå: 1-2 ex. Strömsholm, Kolbäck, 21.3-21.4 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 ex. Strömsvik, Kolbäck, 25.9 (Per Eriksson).

Tabell 1. Antal rastande sängsvanar i olika områden i Västmanland våren 1998. Endast uppgifter om minst 100 ex. har beaktats. Områdena har ordnats från söder till norr.

Delområde	21-28 feb	1-10 mars	11-20 mars	21-31 mars	1-10 april	11-20 april
Fellingsbro	135	335	384	178	-	-
Linds	-	-	-	200	-	-
Ramsberg	-	-	-	150	-	-
Sura	167	150	118	153	301	322
Ramnäs	-	208	187	372	470	322
Haraker	-	100	100	150	171	-
Fläckebo	194	245	633	898	477	318
Västerfärnebo	447	647	592	436	290	195
Möklinta	-	-	-	627	960	310
Summa	943	1685	1914	3164	2669	1467

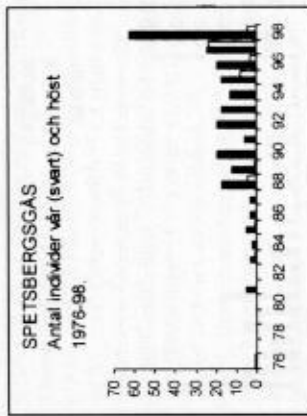
Kö: 3 ex. Nors, Munktorp, 28.3 (Peter Ekelund).
 So: Västerfärnebo 22.3-20.4, som mest 11 ex. 4.4 (Markus Rehnberg). Fläckebo 25.3-20.4, som mest 3 ex. 29.3 (Håkan Johansson). 1 ex. Möklinta 28.3-7.4 (Karl-Gunnar Källebrink m.fl.). 2 ex. Lågbo, Kila, 29.3 (Pentti J. Tatti) och 4.4 (Håkan Johansson). 1 ex. Österång, Kumla, 26.9 (Daniel Green).

So: 1 str. Gnien, Rannäs, 22.2 (Ralf Lundmark). 1-2 ex. Lisjö, Sura, 26.3-19.4 (Ralf Lundmark m.fl.). 1 ex. Storången, Rannäs, 7.4 (Sören Larsson). 1 str. Gnien 21.4 (Ralf Lundmark). 2 str. Gnien 22.4 (Ralf Lundmark). 1 str. Aliden, Rannäs, 22.4 (Ralf Lundmark). 1 str. Gnien 25.4 (Ralf Lundmark). 1 str. Gnien 3.9 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark). 1 str. Gnien 15.9 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark).
 Li: 1 ex. Sjömosjön, Fellingsbro, 20.3 (Sven-Olof Eriksson). 1-2 ex. Sjömosjön 4-7.4 (Sven-Olof Eriksson m.fl.). 1-5 ex. Flänninge och Rynninge, Fellingsbro, 25.3-19.4 (Tomas Haraldsson m.fl.). 2 ex. Sörbysjön, Fellingsbro, 13.4 (Tomas Haraldsson m.fl.). 3 str. (S) Sörbysjön 26.4 (Tomas Haraldsson).

Spetsbergsgäsen tenderar att bli ett allt vanligare inslag i de västmanländska *Anser*-flokkarna, se figur, och årets väruppräddande är det största någonsin.

Tabell 2. Antal rastande sädgäss inom olika delområden i Västmanland våren 1998. Endast uppgifter om minst 100 ex. har beaktats. Delområdena har ordnats från söder till norr.

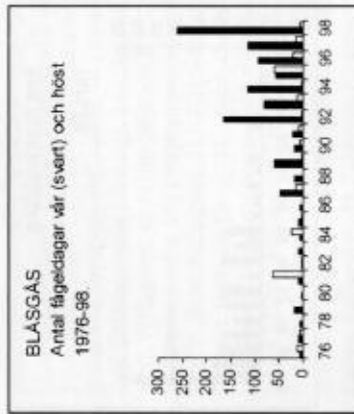
Delområde	21-28 feb	1-10 mar	11-20 mar	21-31 mar	1-10 apr	11-20 apr	21-30 apr
Fellingsbro	162	250	300	397	105	310	-
Kolbäck/Säby	-	200	100	400	300	200	190
Askövik	-	120	-	100	250	350	-
Skerike/Skultuna	-	-	-	200	530	400	-
Sura	-	-	-	116	142	180	-
Tillberga/Tortuna	-	-	-	880	800	800	530
Kila	-	-	-	320	300	-	-
Fläckebo/Västerfärnebo	410	750	878	875	775	200	170
Möklinta	-	170	-	323	500	-	125
Summa	572	1490	1278	3611	3702	2440	1015

Anser albifrons (12 r⁰, 102 r⁰, 268 r⁰) Antalet fågeldagar fördelat kommunvis: Västerås (87), Hallstahammar (28), Sala (103), Surahammar (6), Lindsberg (44). Den månadsvisa fördelningen var: februari (12), mars (63), april (187), september (3), oktober (3). Följande fynd bör nämnas:

Få: 2 ad. parning (!) Askövik 10.4 (Markus Rehnberg).
 Hå: 2 ad. + 9 2k Lagårdssjön och Håggsholmen, Kolbäck, 13.4 (Markus Rehnberg).
 So: 14 ad. + 1 2k Sörgårbo, Västerfärnebo, 1.4 (Ralf Lundmark).

Här gäller samma trend som hos spetsbergsgäsen, se kommentar under denna samt figur.

Fjällgås *Anser erythropus* (1 ex., 3 ex., 11 ex.)
Vä: 1 ex. (trol. färgringmärkt) Asköviken 7-11.5 (Markus Rehnberg m.fl.).
Kö: 8-10 ex. Malmön, Köping, 23.9-13.10 (Leo Mäkinen m.fl.).
 Gässen i Köping sägs även i Kungsörs kommun, vilket är det första fyndet där.

Grågås *Anser anser*
 Konstaterade häckningar (2, 15, 33):
Vä: 8 kullar Asköviken (Hans-Olof Hellkvist m.fl.), 2 ad. + 5 pulli Slavsholmsviken, Rytterne, 30.5 (Ralf Lundmark), 2 kullar Sjöboden, Ångsö, 3.6 (Markus Rehnberg).
Kö: 2 ad. + 6 juv. Cementtuppen, Köping, 16.7 (Arne Eklöv).
Kir: 5 kullar Barkarövikens, K. Barkarö (Börje Wennerström).

Ar: 2 kullar Sjölundamaden, Arboga (Hans Wilhelmsson).
Sr: 1 kull Fläcksjön, Fläckebo (Kristen Ekman, Ralf Lundmark).
Sr: 1 rivande Lisjö, Sura, 1.5 (Sören Larsson).
Sr: 1 rivande Norrsjön, Sura, 29.3-16.4 (Ralf Lundmark).

Lä: 1 kull Österhammarsjön, Fellingsbro (Ulla Wallin m.fl.).
 1 kull i blandäktenskap med kanadagås *B. canadensis* Meedinge, Näsby, 3.6 (Jan-Erik Malmstigen).

Större ansamlingar (minst 50 ex.) noterades 1998 enligt följande (topponoteringar under vår, sommar resp. höst samt datum för dessa inom parentes):
Vä: Asköviken (250 ex. 1.4, 8-9.4, 11.4, 24.4; 360 ex. 8.8; 1200 ex. 28.9), 500 ex. Oxfjärden, Ångsö, 20.9 (Daniel Green).
Hä: Strömsholm, Kolbäck (60 ex. 21.3; 250 ex. 11.9).

Kir: 60 ex. Barkarövikens, K. Barkarö, 10.4 (Jörgen Lindberg).
Ar: Sjölundamaden, Arboga (300 ex. 20.6; 80 ex. 8.8; 350 ex. 25.10).
Sr: 64 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 16.4 (Karl-Gunnar Källebrink).

Grågås x kanadagås *Anser anser x Branta canadensis*
Hä: 1 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 26.2 (Markus Rehnberg), 2 ex. Haggöholmen, Kolbäck, 2.9 (Markus Rehnberg), 1 ex. Lagårdssjön 11.10 (Markus Rehnberg).

Blåsgås x grågås *Anser albifrons x A. anser*
Sr: 2 ex. Västerby, Västerfärnebo, 28.2 (Markus Rehnberg), 2 ex. Västerfärnebo 4.4 (Markus Rehnberg).

Kanadagås *Branta canadensis* (-, 16 FD³⁰⁰, 43 FD³⁰⁰)
 Större (minst 300 ex.) ansamlingar:
Vä: Västeråsfjärden, Västerås, 25-30.10, som mest 520 ex. 30.10 (Markus Rehnberg).
Hä: 350 ex. Lindholmen, Kolbäck, 15.3 (Peter Eklund), Strömsholm, Kolbäck, 2.9-3.10, som mest 400 ex. 2.9 och 26.9 (Markus Rehnberg), 305 ex. Skanssjön, Hallstahammar, 11.9 (Per Eriksson).

Kö: Malmön, Köping, 13-31.10, som mest 650 ex. 31.10 (Leo Mäkinen).
Sr: Gnien, Rannäs, 2-4.4, som mest 356 ex. 4.4 (Ralf Lundmark).
Lä: Sjömosjön, Fellingsbro, 26.2-25.3, som mest 550 ex. 22.3 (gm Jan-Erik Malmstigen), 550 ex. Stor-Värningen, Näsby, 7.9 (Kjell Mattsson), 350 ex. Finnakeressjön, Fellingsbro, 18.10 (Jerry Andersson, Sven-Olof Eriksson), 450 ex. Sällingsjön, Fellingsbro, 18.10 (Sven-Olof Eriksson m.fl.), 550 ex. Sällingsjön 1.11 (Sven-Olof Eriksson), 500 ex. Rymninge, Fellingsbro, 9-10.11 (Sven-Olof Eriksson, Jan-Erik Malmstigen).
 Sjömosjön 3-14.11, som mest 650 ex. 14.11 (Sven-Olof Eriksson).

Vinterfynd (1.1-15.2):
Vä: 15 str. (SV) Hällsjön, Haraker, 4.1 (Håkan Johansson).

Lä: 2 ex. Sjömosjön, Fellingsbro, 1.1 (Andreas Sandberg m.fl.), 7 ex. Sjömosjön 17-18.1 (Björn Lindberg m.fl.), 1 ex. Sörbysjön, Fellingsbro, 17-18.1 (Mattias Rudenwall m.fl.).

Blåsgås x kanadagås *Anser albifrons x Branta canadensis*
Nö: 2 ex. Hönsgårdet, Karbenning, 11.4 (Torbjörn Jansson).

Vitkindad gås *Branta leucopsis* (4 FD, 71 FD, 82 FD)
Vä: 3 r. Asköviken 26.5 (Thomas Pettersson), 1 ex. Asköviken 11.9 (Markus Rehnberg), 27.9 (Hans-Olof Hellkvist, Richard Lager) och 28.9 (Markus Rehnberg), 1 ex. Västerängen, Rytterne, 3.10 (Richard Lager), 25 str. Askö, V.-Barkarö, 13.10 (Nielas Lignell).

Hä: 1 r. Lagårdssjön, Kolbäck, 25-29.3 (Markus Rehnberg m.fl.), 1-2 ex. Skanssjön, Hallstahammar, 10.4-15.10 (Per Eriksson), 1 ex. Lagårdssjön 6.10 (Markus Rehnberg), 3 ex. Lagårdssjön 11.10 (Markus Rehnberg), 1 ex. Lagårdssjön 18.10 (Richard Lager).

Kö: 1 ex. Malmön, Köping, 19.10 (Kurt Lindström).
Kir: 1 ex. Barkarövikens, K. Barkarö, 10.5 (Börje Wennerström).

Ar: 1 ex. Sjölundamaden, Arboga, 23-24.5 (Hans Wilhelmsson).

Sr: 1 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 20-21.5 (Jan Hell-

ström m.fl.), 1 ex. Storsjön, Möklinta, 5.6 (Karl-Gunnar Källebrink).

Sr: 2 ex. Lisjö, Sura, 12-20.4 (Jörgen Lindberg m.fl.), 1 ex. Gnien, Rannäs, 14.5 (Ralf Lundmark), 1 ex. Gnien 30.10 (Ralf Lundmark).

Lä: 2 ex. Finnakeressjön, Fellingsbro, 6-19.4 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.), 3 str. (N) Hagaberg, Näsby, 28.5 (Tomas Haraldsson).

Fä: 1 ex. Backgården, Västamfors, 31.3 (Leif Lejdelin, Roland Narfström), 1 str. tillsammans med kanadagås Per Ols, Västamfors, 22.4 (Roland Narfström).

Kanadagås x vitkindad gås *Branta canadensis x leucopsis*

Vä: 1 ex. Asköviken 11.9 (Markus Rehnberg).
Hä: 1-2 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 21.2 (Markus Rehnberg), 1 ex. Lagårdssjön 26.2 (Markus Rehnberg), 1 ex. Strömsholm, Kolbäck, 29.3 (Per Eriksson), 2 ex. Skanssjön, Hallstahammar, 20.4-25.9 (Per Eriksson).

Prutgås *Branta bernicla* (3, 2, 7)
Hä: 1 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 8-9.6 (Per Eriksson, Stefan Johansson).

Blåsgås.

Foto: Per Lindh

Kö: 1-10 ex. Malmön, Köping, 2-19.10 (Börje Wennerström).
Ar: ca. 200 str. + större flock (ca. 200 ?) hörd str. (V) Arboga 20.9 (Hans Wilhelmsson).
Sr: 50 str. (SV) Gnien, Rammäs, 20.9 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark).
Lf: 85 str. Blåsisen, Näsby, 20.9 (Tomas Haraldsson).
Fa: 6 str. Backgården, Västanfors, 19.9 (Leif Lejdelin). 20 str. Fagersta, Västanfors, 20.9 (Roland Narfström).

Gravand *Tadorna tadorna* (3 ex., 5 ex., 26 ex.)
Vf: 1m+1f Lillaudden, Västerås, 19.4 (Niclas Lignell). 2 ex. Granfjärden, Ångö, 25.4 (Håkan Johansson). 1 str. (V) Åkeräng, Ångö, 12.6 (Anders F. Andersson). 1 ad. r. Askövikens 15.8 (Leif Johansson gm Markus Rehnberg).
Sr: 1 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 25.3 (Torbjörn Hegedius). 5mm+1f Fläcksjön 14.4 (Niclas Lignell m.fl.). 3 ex. Fläcksjön 19.4 (Per Eriksson, Stefan Johansson).

Sr: 1 ex. Gnien, Rammäs, 18.4 (Mikael Leppälampi). 1m Lisjöviken, Sura, 9.5 (Ralf Lundmark). 4 jov. Gnien 16.9 (Ralf Lundmark).
Lf: 1f Hagaberg, Näsby, 14.5 (Ulla Wallin m.fl.).
Fa: 2 ex. Backgården, Västanfors, 22.8 (Roland Narfström). 1 str. Backgården 29.8 (Leif Lejdelin).
Tillfåg: 1 ex. Nötmyran, Västerfärnebo, 11.5 1997 (Robert Ström).

Antalet fynd är det högsta någonsin.

Blåsänd *Anas penelope* (11 fd⁵⁰, 15 fd⁵⁰, 24 fd⁵⁰)
 Ingen konstaterad häckning har rapporterats. Arten är funnen under häckningstid (20.5-31.7) vid tolv lokaler enligt följande (maximala antalet mm resp. ff inom parentes):
Vf: Askövikens (2mm, 1f).
Ar: Sjölundamaden, Arboga (4mm, 2ff).
Sr: Väster Bännbäck, Mökklinta (1m). Storsjön, Mökklinta (1m).

Sr: Djupen, Rammäs (3 ex. 4.7). Felingen, Rammäs (4 ex. 25.5; 1m 21.6 och 23.6). Gnien, Rammäs (5mm, 1f). Sägdammen, Rammäs (1m).
Lf: Hagaberg, Näsby (1m). Sällingsjön, Fellingsbro (1m). Österhammarsjön, Fellingsbro (1 ex.). Björkasjön, Lindes (2mm).
 Lokaler med större (minst 50 ex.) ansamlingar med angivande av toppnotering:
Vf: 100 ex. Askövikens 4.10 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg).

Malmstigen). 3 ex. Ullersättersviken 15.4 (Tomas Haraldsson). 1m+1f Sällingsjön, Fellingsbro, 19.4 (Mattias Rudenvall). 1m+1f Hagaberg, Näsby, 27.4-1.5 (Jan-Erik Malmstigen).
1m+ 1f Sörbynsjön, Fellingsbro, 30.4 (Ulfr Jacobsson) och 10.5 (Tomas Haraldsson).

Arts upprådande är av den största omfattningen någonsin, hela tre gånger så många fågelågar noterades jämfört med det förra rekordåret 1996.

Kricka *Anas crecca* (4 fd²⁰⁰, 32 fd²⁰⁰, 59 fd²⁰⁰)
 Lokaler med större (minst 200 ex.) ansamlingar:
Vf: Askövikens vid Rudb, Rytterne, 16-28.4, som mest 350 ex. 24.4 (Pentti J. Tatti). 200 ex. Askövikens 17.8 (Markus Rehnberg).

Ar: Sjölundamaden, Arboga, 21-28.4, som mest 500 ex. 21.4 (Hans Hempel).
Sr: Fläcksjön vid Näs, Fläckebo, 18-23.4, som mest 410 ex. 23.4 (Karl-Gunnar Källebrink).
Sr: Lisjö ångar, Sura, 16-20.4, som mest 260 ex. 19-20.4 (Ralf Lundmark). Gnien, Rammäs, 12-28.4, som mest 610 ex. 20.4 (Ralf Lundmark).
 200 ex. Gnien 7.5 (Ralf Lundmark). Gnien vid Högbyn 22-28.9, som mest 250 ex. 26.9 (Ralf Lundmark).

Grävand *Anas platyrhynchos* (minst 500 ex.)
 ansamlingar har rapporterats enligt följande:
Vf: 1000 ex. Gamla hamnen, Västerås, 1.1 (Markus Rehnberg). 500 ex. Västra hamnen, Västerås, 28.3 (Kjetil Jensen). 500 ex. Gamla hamnen 10.10 (Markus Rehnberg).
Kö: Köpingsån, Köping, som mest 535 ex. 18.1 (Kurt Lindström) resp. 500 ex. 22.11 och 20.12 (Kurt Lindström).
Sr: Gnien, Rammäs, 31.3-20.4, som mest 672 ex. 1.4 (Ralf Lundmark). 520 ex. Gnien 28.10 (Ralf Lundmark).

Sjöstjartand *Anas acuta* (141 fd, 222 fd, 631 fd)
 Antal fågelågar fördelat kommunvis på företaget (146) respektive efteråret (485): Västerås (30/92), Köping (2/0), Kungsör (2/0), Arboga (2/8), Sala (44/30), Surahammar (46/349), Lindesberg (20/5), Nora (0/1). Den månadsvisa fördelningen var: mars (1), april (120), maj (24), juni (2), juli (1), augusti (63), september (335), oktober (86). Från hösten bör följande fynd nämnas:
Vf: 25 r. Askövikens 4.10 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg).

Sr: 160 str. (S) Gnien, Rammäs, 14.9 (Ralf Lundmark). 36 str. (S) Gnien 5.10 (Ralf Lundmark).

Grävand x stjartand *A. platyrhynchos x A. acuta*
Vf: 1m Gränssjön, Haraker, 20.6 (Daniel Green).

Arta *Anas querquedula* (75 fd, 202 fd, 289 fd)
 En konstaterad häckning:

Sr: 1f+ 9 pulli jov. Gnien, Rammäs, 12.6-14.7 (Ralf Lundmark m.fl.). 1f+ 8 ungar Gnien 15-25.7 (Ralf Lundmark m.fl.).

Under häckningstid (15.5-31.7) funnen vid nio lokaler enligt följande (maximala antalet mm resp. ff inom parentes):

Vf: Askövikens (3mm, 1f).
Ha: Lagårdssjön, Kolbäck (1f).
Ar: Sjölundamaden, Arboga (4mm, 2ff).
Sr: Fläcksjön, Fläckebo (4mm, 1f), Rörbosjön, Fläckebo (1m).
Sr: Gnien, Rammäs (3mm, 1f), Turkiesjön, Rammäs (1m, 2ff). Felingen, Rammäs (1m, 1f).
Lf: Sörbynsjön, Fellingsbro (3 ex.).
 Antalet fågelågar fördelat kommunvis: Västerås (56), Hallstahammar (1), Kungsör (3), Arboga (29), Sala (57), Surahammar (1), Lindesberg (10), Fagersta (2). Månadsvis fördelning: april (36), maj (145), juni (55), juli (42), augusti (10), september (1).

Skedand *Anas clypeata* (231 fd, 258 fd, 734 fd)
 En konstaterad häckning har rapporterats:
Sr: 1f + 7 pulli Turkiesjön, Rammäs, 28.6 (Ralf Lundmark). 7 jov. Turkiesjön 20-21.7 (Ralf Lundmark).

Under häckningstid (15.5-31.7) funnen vid femton (15) lokaler enligt följande (maximala antalet mm respektive ff inom parentes):

Vf: Askövikens (4mm, 2ff).
Ha: Ribbholmen, Sily (2mm).
Ka: Barkarövikens, K. Barkarö (1m).
Ar: Sjölundamaden, Arboga (2mm, 2ff).
Sr: Fläcksjön, Fläckebo (3mm, 1f), Rörbosjön, Fläckebo (2mm). Sagån vid Holmbo, Kumla (1 ex.).

Sr: Turkiesjön, Rammäs (3mm, 1f). Gnien, Rammäs (3mm, 1f). Sägdammen, Rammäs (1m).
Lf: Sörbynsjön, Fellingsbro (1m, 1f). Morsköga-sjön, Rammesberg (1m). Storåbädd, Lindes (1m). Gammelbo, Rammesberg (1m, 1f).
No: Gyttoresdammen, Nora (2mm+1f).

Antalet fågelågar fördelat kommunvis: Västerås (227), Hallstahammar (9), Kungsör (13), Arboga (19), Sala (107), Surahammar (340), Lindesberg (16), Nora (3). Månadsvis fördelning: april (122),

maj (247), juni (64), juli (36), augusti (203), september (34), oktober (28).
 Återigen en ny toppnotering i antal fågeldagar, vilket var drygt 30 % högre än under förra rekordåret 1997.

Rödhuvad dykand *Netta rufina*

Sr: 1 bonfärgad Gussjön, Fläckebo, 27.9-19.10 (Kristofer Ekman m.fl.).
 Första fyndet i Västmanland!

Brunand *Aythya ferina* (-, 301 fd, 1442 fd)

En konstaterad häckning har rapporterats:
 Ar: 1f+3 pulli Sjölundamaden, Arboga, 18.6 och 27.6 (Hans Wilhelmsson).

Under häckningstid (1.5-30.6) funnen vid sju lokaler enligt följande (maximala antalet mm resp. ff inom parentes):

Få: Hässlösundet, Irsta (1m), Askövikens (6mm).
 Ar: Sjölundamaden, Arboga (28mm, 4ff).
 Sr: Gussjön, Fläckebo (2mm). Fläcksjön vid Näs, Fläckebo (2 ex.).

Lt: Sällingsjön, Fellingsbro (1m).
 Fa: Brandboviken, Västanfors (1m).

Sr: Fläcksjön, Fläckebo, 23.4-2.5, som mest 130 ex. 23.4 (Karl-Gunnar Källebrink), 85 ex. Storsjön, Möcklinta, 25.4 (Karl-Gunnar Källebrink), 70 ex. Gussjön, Fläckebo, 21.4 (Daniel Green), 80 ex. Gussjön 5.5 (Raif Lundmark), 93 ex. Fläcksjön 30.9 (Daniel Green), 120 ex. Gussjön 30.9 (Daniel Green).

Vinterfynd:

Få: 4mm Askövikens 28.2 (Pentti J. Tatti m.fl.).
 Sr: 1f Rammås 30.1-25.2 (Raif Lundmark).
 Lt: 1 bonf. Sjömosjön, Fellingsbro, 4-17.12 (Sven-Olof Eriksson m.fl.). 1 bonf. Ryminge, Fellingsbro, 19-21.12 (Tomas Haraldsson).

Bergand *Aythya marila* (8, 6, 9)

Få: 1m+4ff Västerås hamn 5.5 (Daniel Green).
 2mm+2ff Askövikens 16.5 (Pentti J. Tatti m.fl.).

Ar: 1m Sjölundamaden, Arboga, 10.5 (Hans Wilhelmsson).

Sr: 1m+1f Fläcksjön, Fläckebo, 7.5 (Åke Berg-Karl-Gunnar Källebrink). 1m Fläcksjön 11.5 (Karl-Gunnar Källebrink). 1f Gussjön, Fläckebo, 28.9 (Kristofer Ekman) och 30.9 (Daniel Green). 2 ex. Gussjön 4.10 (Jan Hellström m.fl.).
 Sr: 1f Gnien, Rammås, 22.7 (Raif Lundmark).
 Sk: 1m Spaden, Hed, 26.4 (Jörgen Lindberg).

Nio fynd är en mycket bra årssumma efter 1990-talets negativa trend.

Ejder *Somateria mollissima* (2, 2, 5)

Sr: 3mm+2ff Fläcksjön, Fläckebo, 11.5 (Karl-Gunnar Källebrink).

Sr: 1m Sörsjön, Sura, 21.4 (Mikael Leppilampi).
 Lt: 1f Österhammarssjön, Fellingsbro, 19.4 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.). 1f Ullersättersviken, Näsby, 3.5 (Jan-Erik Malmstigen, Tommy Oscarsson).

Fa: 1m+1f St. Aspen, Västanfors, 20.4 (Leif Lejdeldin).

Allfågel *Clangula hyemalis* (5, 6, 12)

Få: 1m KVV, Lundby, 29.3 (Ulif Carlsson). 1m+1f r. Granskär, Ångsö, 21.4 (Thomas Pettersson).
 Kå: 1m str. (NV) Malmön, Köping, 23.4 (Leo Mäknen).

Sr: 1 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 19.4 (Per Eriksson).
 1m Gussjön, Fläckebo, 21.4 (Daniel Green).
 1m+1f Fläcksjön 23.4 (Karl-Gunnar Källebrink). 1m+1f Fläcksjön 7.5 (Åke Berg-Karl-Gunnar Källebrink). 1m+1f Gussjön 3.10 (Pen-

ti J. Tatti m.fl.).
 Sr: 1m+1f Sörsjön, Sura, 19.5 (Raif Lundmark).
 5mm Virshosjön, Rammås, 22.10 (Raif Lundmark).

Lt: 1m Frövifors, Näsby, 10.12 (Mats Andersson).
 Fa: 1f Anmäningen, Västervåla, 22.10 (Raif Lundmark).

Sedan 1976 har högre årssummor noterats endast 1976, 1977 och 1990.

Sjöorre *Melanitta nigra* (23, 28, 63)

Få: 10 fynd av minst 112 ex. 21.4-16.5 (fl.obs.). 7 ex. Västeråsfljärden, Västerås, 4.10 (Bengt Stridh).

Hä: 14 ex. Nyckelgrundens, Kolbäck, 3.5 (Per Eriksson).
 Kå: 1m+1f Galten, K. Barkarö, 9.5 (Leo Mäknen).

Sr: 13 fynd av 113 ex. 18.4-21.5 (fl.obs.).

Sr: 21 fynd av 72 ex. 15.4-17.5 (fl.obs.). 3 ex. Sörsjön, Sura, 21.10 (Raif Lundmark). 32 ex. Virshosjön, Rammås, 22.10 (Raif Lundmark).

Lt: 6 fynd av 37 ex. 18.4-10.5 (fl.obs.). 23 ex. St. Lindessjön, Lindes, 1.10 (Mats Andersson, Per-Martin Råmberg).

No: 1m Vikern vid Käppsta, Nora, 18.4 (Anders Carlberg) resp. 3.5 (Roland Thuvander).

Fa: 6 ex. St. Aspen, Västanfors, 5-6.5 (Leif Lejdeldin). 15 ex. Anmäningen, Västervåla, 22.10 (Raif Lundmark).

Sk: 1 ex. Nedre Vätern, Skinnskatteberg, 29.4 (Roland Waara). 3 ex. Nedre Vätern 2.5 (Roland Waara).

Hå: 1 ex. Grythyttvikens, Grythyttan, 12.5 (Gunde Persson).

Antalet fynd är det högsta någonsin.

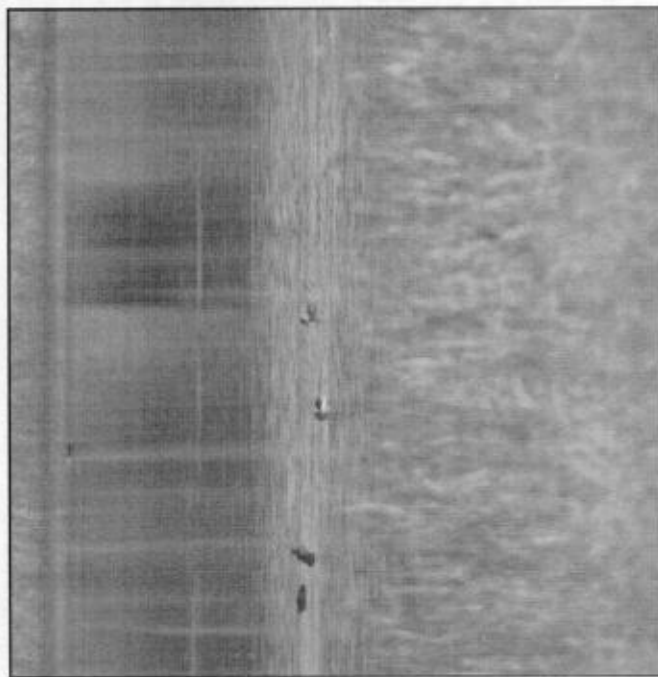
Svårta *Melanitta fusca* (5, 4, 12)

Få: 3mm Granfjärden, Ångsö, 25.4 (Håkan Johansson). 10 ex. Granfjärden 2.5 (Håkan Johansson). 5 bonf. str. (V) Kvicksund, Rytterne, 22.10 (Markus Rehberg). 1 bonf. Västeråsfljärden, Västerås, 12-14.11 (Markus Rehberg).

Sr: 1m r. Fläcksjön, Fläckebo, 3.5 (Karl-Gunnar Källebrink).

Sr: 4mm+3ff ex. Östersjön, Sura, 5.5 (Sören Larsson, Mikael Leppilampi). 1m Gläpen, Sura, 6.5 (Raif Lundmark). 5mm str. (S) Gnien, Rammås, 15.9 (Raif Lundmark).

Lt: 1m+1f Ullersättersviken, Näsby, 23.4 (Jan-Erik Malmstigen). 1m Ullersättersviken 2.5 (Jan-

Rödhuvad dykand kunde beskådas i Gussjön under sept - okt 1998.

Foto: Jan-Olov Bergström

Erik Malmstigen m.fl.). 1m Ullersättersviken 5.5 (Jan-Erik Malmstigen). 7mm Värningen, Näsby, 29.7 (Tomas Haraldsson, Andreas Sandberg). Antalet iaktagna individer är det högsta någonsin.

Knipa *Bucephala clangula* (6 FD⁵⁰, 17 FD⁵⁰, 40 FD⁵⁰)
Större (minst 50 ex.) ansamlingar rapporterades 1998 från tio lokaler (toppnotering och datum för denna inom parentes):
Få: Askövikens (81 ex. 8.4).

Ar: Sjölundamåden, Arboga (50 ex. 21.5).
Sv: Fläcksjön, Fläckebo (200 ex. 21.4 och 28.4).
Storsjön, Mökliäna (180 ex. 15.4). Gussjön, Fläckebo (150 ex. 21.4).
Sv: Gnien, Rannäs (57 ex. 31.3). Västersjön, Sura (52 ex. 21.4).

L: Värningen vid Prästryggen, Näsby (60 ex. 28.3).
Lunten, Fellingsbro (50 ex. 19.4). Morskogsjön, Ransberg (50 ex. 19.4). Ullersättersviken, Näsby (60 ex. 21.4).

Salskrake *Mergus albellus* (163 FD, 546 FD, 837 FD) Antalet fågeldagar fördelat kommunvis på föråret (771) resp. efteråret (66): Västerås (139/9), Hallstahammar (17/0), Kungsör (75/2), Arboga (11/4), Sala (302/28), Surahammar (166/19), Lindsberg (47/2), Nora (2/1), Fagersta (8/1), Hällefors (4/0). Inga sommarfynd. Vinterfynd:

Få: 1m+1f Askövikens 28.2 (Hans-Olof Hellkvist, Pentti J. Tatti).

Hå: 1f Högborn-Torrvarpsund-Grytteviken, Grythyttan, 1-8.1 (Gunde Persson, Mats Trilkott).

Antalet noterade fågeldagar är det högsta någonsin.

Småskrake *Mergus serrator* (-, 151 FD, 221 FD)

Konstaterade häckningar (1, 2, 7):

L: 1f + 2 juv. Usken, Linds, 27.7 (Mats Andersson).

No: 2 kullar (7+4 juv.) Vikern, Nora/Viker (Anders Carlberg).

Fa: 2 par med ungar St. Aspen, Västanfors (Jan Hellström).

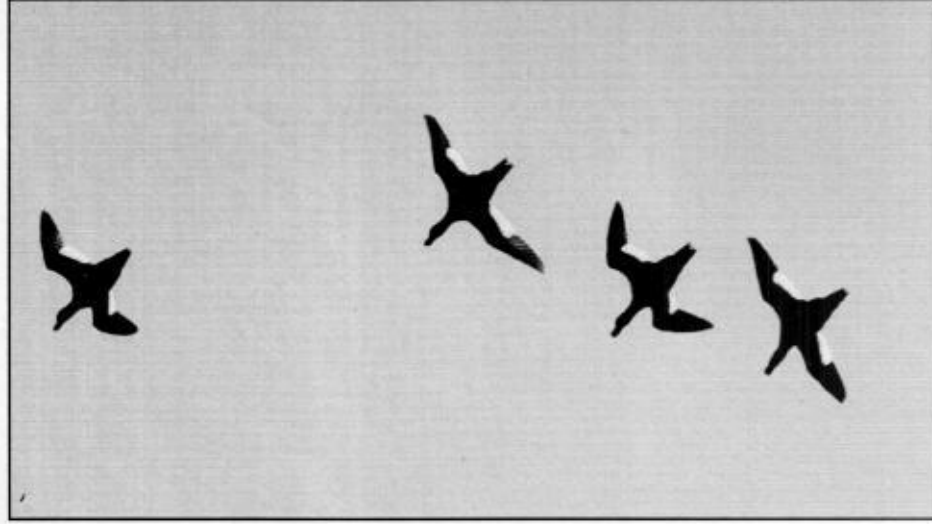
Sk: 1f + 2 juv. Skärsjön, Skinnskatteberg, 6.8 (Arne Eklöv, Kurt Lindström).

Hå: 1 kull Lunds-fjärden, Grythyttan, där två ungar dödades av storlom *Gavia arctica* okt.7 (Gunde Persson).

Däröver gjordes följande fynd under häckningstid (1.6-15.8).

L: 1 ex. Ullersättersviken, Näsby, 12.6 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.). 1f Sotårön, Näsby, 3.8 (Ulla Wallin).

Kommunvis fördelning av fågeldagarna: Västerås (43), Köping (3), Kungsör (5), Sala (66), Surahammar

Fler svärter än någonsin sågs under 1998.

Foto Per Lindh

(40), Lindsberg (39), Nora (12), Fagersta (6), Skinnskatteberg (1), Hällefors (6). Månadsvis fördelning: mars (3), april (69), maj (119), juni (1), juli (4), augusti (3), september (10), oktober (6), november (3).

Storskrake *Mergus merganser*

Häckningar (10, 9, 14) har rapporterats från Västerås (1), Sala (2), Surahammar (1), Lindsberg (5), Skinnskatteberg (4) och Hällefors (1). Större (minst 300 ex.) ansamlingar:

Få: 350 ex. Grisfjärden, Ångsö, 18.1 (Lennart Gladh), 400 ex. Granfjärden, Ångsö, 20.2 (Björne Eriksson). Granfjärden 7-29.11, som mest 600+400 ex. 14.11 (Ralf Lundmark, Markus Rehnberg). 1000 ex. Björnön, Västerås, 19.11 (Kjetil Jensen).

Kö: Västlandsjön, V. Skedvi, 24-26.10, som mest 590 ex. 26.10 (Lillebror Hammarström). 700 ex. Skedvisjön, V. Skedvi, 26.10 (Lillebror Hammarström).

Kv: Barkarövikens, K. Barkarö, 18-21.4, som mest 500 ex. 21.4 (Leo Mäkinen).

Sv: Gläpen, Sura, 19-30.10, som mest 560 ex. 22.10 (Ralf Lundmark).

Bivräk *Pernis apivorus* (21 h, 33 h, 47 h)

De 47 lokalerna med fynd under häckningstid (1.6-15.8) fördelade sig kommunvis enligt följande:

Västerås (16), Köping (2), Arboga (1), Sala (3), Surahammar (10), Lindsberg (9), Nora (1), Fagersta (3), Skinnskatteberg (1), Hällefors (1).

Brun glada *Milvus migrans* (1 ex., 3 ex., 3 ex.)

Få: 1 ex. Hagbyholm, Irsta, 17.4 (Hans-Olof Hellkvist). 1 ex. Hälla, Badelunda, 23.5 (Ulf Carlsson). 1 ad. Hagbyholm 24.5 (Pentti J. Tatti). 1 ex. Trädrängarna, Irsta, 8.7 (Robert Ekberg, Åsa Ekberg).

Kö: 1 ex. Västlandsjön, V. Skedvi, 5.6 (Jörgen Lindberg).

Kv: 1 ex. Barkarövikens, K. Barkarö, 9.7 (Börje Wennerström).

Sex observationer av uppskattningsvis tre individer ligger inom de normala ramarna på senare år.

Röd glada *Milvus milvus* (3 ex., 4 ex., 0 ex.)
För första gången sedan 1985 saknades fynd helt.

Havsörn *Haliaeetus albicilla* (90 FD, 188 FD, 235 FD) Tre konstaterade häckningar har rapporterats, två misslyckade i Sala km och en lyckad i Arboga km!

Antalet fågeldagar, exklusive häckningslokalerna, fördelat kommunvis enligt följande: Västerås (111), Hallstahammar (2), Köping (2), Kungsör (5), Arboga (1), Sala (12), Surahammar (68), Lindsberg (25), Nora (2), Norberg (1), Fagersta (6). Månadsvis fördelning: januari (22), februari (62), mars (22), april (24), maj (4), juni (1), juli (2), augusti (17), september (26), oktober (12), november (36), december (7). Sommarfynd (1.5-31.7):

Få: 1 ex. Askövikens 7.5 (Markus Rehnberg). 1 ex. St. Näs, Ångsö, 13.5 (Anders F. Andersson).

Sv: 1 ex. Storsjön, Mökliäna, 17.5 (Stig Ohman).

Sv: 1 ad. Gnien, Rannäs, 7.6 (Sören Larsson). 1 ex. Gnien 19.7 (Jan Hellström).

L: 1 ad. Västalla, Fellingsbro, 31.5 (Johan Wrenberg). 1 2k Finnakerstsjön, Fellingsbro, 30.7 (Sven Larsson).

Det är numera närmast anmärkningsvärt att arten ännu inte återetablerat sig vid Mälaren.

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

Häckningar (14, 29, 25), säkerställda såväl som trofä, rapporterades enligt följande kommunvisa fördelning: Västerås (8), Hallstahammar (1), Köping (1), Kungsör (3), Arboga (3), Sala (3), Surahammar (2), Lindsberg (4). Ett sent fynd:

L: 1 f K Siggebohyttan, Linds, 20.11 (Ove Eriksson).

Blå kärrhök *Circus cyaneus*

Sannanlagt 498 fågeldagar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (51), Hallstahammar (3), Köping (23), Kungsör (12), Arboga (19), Sala (143), Surahammar (63), Lindsberg (166), Nora (8), Fagersta (7), Hällefors (3). Den månadsvisa fördelningen var som följer: januari-februari (0), mars (18), april (86), maj (11), juni (0), juli (1), augusti (13), september (109), oktober (199), november (66), december (10). Vinterfynd (jan.-feb., dec.):

Få: 1m Boda, Dingtuna, 17.12 (Torbjörn Hegedüs).

Kö: 1m Ullvi, Munktorp, 27.12 (Peter Ekelund).

Sv: 1f Österäng, Kumla, 31.12 (Kjetil Jensen).

L: 1f Sällingsjön, Fellingsbro, 2.12 (Mattias Rudenvall). 1 honf. Lindsberg, Linds, 3.12 (Tommy Oscarsson). 1m+1f Sjömosjön, Fellingsbro, 4.12 (Sven-Olof Eriksson, Andreas Sandberg). 1f Assingholm, Fellingsbro, 5.12 (Björn Lindberg). 1f Nederby, Fellingsbro, 23.12 och 31.12 (Björn Lindberg).

Sommarfynd (juni-juli) gjordes för nioende året i rad: Sv: 1m Storängen, Rannäs, 23.7 (Pentti J. Tatti).

Lä: 1m str. (S) Stor-Värningen, Näsby, 29.7 (Tomas Haraldsson, Andreas Sundberg).

Andelen adulta (3k+) mm för respektive period: januari-februari (0/0), mars-maj (83/115=72%), juni-augusti (5/14=36%), september-november (189/374=50%), december (3/10=30%). Anmärkningsvärt fynd:

Ar: 3mm + 6 honf. gick ned för övermatning i högt gräs vid Viby, Arboga, 10.10, kl. 18.15 (Hans Wilhelmsson).

Stäpphöök *Circus macrourus*

Sr: 1 juv. Högbyn, Rammäs, 19.9 (Ulf Carlsson)**.

Tillag: **Vä:** 1 ad. m Askövikens 21.9 1997 (Robert Ekberg, Asa Ekberg, Hans-Olof Hellkvist)**. Fjärde året i rad med fynd!

Ängshök *Circus pygargus* (0 h, 1 h, 1 h)

En häckning rapporterad från Västerås kn (fl. obs.). Övriga fynd (1, 11, 13):

Vä: 1 ad. f Rebö, Tillberga, 22.5 (Markus Rehnberg), 1 ad. m Gillberga, Irsta, 24.5 (Niclas Lignell), 1 ad. m Långfallet, Haraker, 5.6 (Daniel Green).

Sr: 2 k Österäng, Kumla, 22.5 (Daniel Green). 1m Saladamm, Sala, 25.5 (Karl-Gunnar Källebrink), 1 ad. m Hillersbo, Möklinta, 11.6 (Karl-Gunnar Källebrink). 1m+1f Salanda, Sala, 29.7 (Karl-Gunnar Källebrink). 1 juv. Saladamm, Sala, 3.10 (Daniel Green).

Sr: 1f Gnien, Rammäs, 26.4 (Ralf Lundmark). 1m Gnien 10.5 (Sören Larsson).

Lä: 1m Fellingsbro ca 3.5 (Torgny Magnusson).

1f str. S Stor-Värningen, Näsby, 30.7 (Andreas Sandberg). 1m Nederby, Fellingsbro, 16.8 (Björn Lindberg) och 22.8 (Sven Larsson m.fl.).

Duvhöök *Accipiter gentilis*

Tre rapporterade häckningar, fördelade kommunvis på Arboga (1) och Surahammar (2).

Sparvhök *Accipiter nisus*

Höga sträcksummor:
Sr: 24 str. (S) Gnien, Rammäs, 14.9 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark), 16 str. (S) Gnien 13.10 (Ralf Lundmark).

Ornvråk *Buteo buteo*

Vinterfynd (1.1-15.2):

Vä: 1 2k Gryttippen, Skerike, 8.2 (Niclas Lignell).
Sr: 1 ex. Hörnsjöfors, Västerfärnebo, 20.1 (Erik Andersson).

Perioden 19-28.2 gjordes åtta fynd, sex i Västerås kn och två i Surahammar kn. 1 december gjordes åskulliga fynd i Västerås, Hallstahammars, Köpings och Lindsbergs k.r. inalles minst 40 ex. 1 juva ornvråk, s.k. "börningevråk", har rapporterats enligt följande:

Vä: 1 ex. Jädra, Hubbo, 19.5 (Markus Rehnberg).
Sr: 1 ex. Österäng, Kumla, 1.10 (Kjetil Jensen).

Sr: 1 ex. Gnien, Rammäs, 12.9 (Ralf Lundmark).

Fä: 1 ex. Ävestebo och Sarvijärnen, Västanfors, 20.7-september (Leif Lejdelin, Ralf Lundmark).

Höga (minst 25 ex.) sträcksummor:

Vä: 65 str. Askövikens 13.10 (Robert Ekberg).

Sr: 43 str. Storsjön, Möklinta, 19.9 (Karl-Gunnar Källebrink), 55 str. Näs, Fläckebo, 23.9 (Karl-Gunnar Källebrink).

Sr: 25 str. Gnien, Rammäs, 14.9 (Mikael Leppälampi), 63 str. (S) Gnien 18.9 (Ralf Lundmark).

Notabelt är de goda sträcksumornas fördelning på fem olika dagar!

Fjällvråk *Buteo lagopus*

Sammanlagt 531 fågeldagar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (123), Hallstahammar (3), Köping (41), Kungörs (3), Arboga (12), Sala (85), Surahammar (129), Lindsberg (121), Nora (1), Fagersta (11), Hällefors (1). Den månadsvisa fördelningen var: januari (7), februari (7), mars (29), april (37), maj-juli (0), augusti (6), september (74), oktober (224), november (96), december (51). Fynd i januari-februari:

Vä: 1 ex. Rälken, Haraker, 1.2 (Pentti J. Tatti). 1 ex. Hedensberg, Tillberga, 22.2 (Pentti J. Tatti).

Kö: 1 ad. Strö och Gälby, Köping, 9.1 (Arne Eklöv, Leo Mäkinen). 1 ex. Gälby 24.2 (Leo Mäkinen).

Kr: 1 ex. Hovgården, K. Barkarö, 21.1 (Olle Sköld).

Sr: 1 ex. Kivsta, Sala, januari-februari (Karl-Gunnar Källebrink).

Sr: 1 ex. Störängen, Rammäs, 22-25.1 (Sören Larsson, Ralf Lundmark), 2 ex. Gnien, Rammäs, 22.2 (Ralf Lundmark).

Lä: 1 ex. Sjömosjön, Fellingsbro, 24.2 (Sven-Olof Eriksson).

1 december gjordes åskulliga fynd i Västerås, Hallstahammars, Köpings, Sala och Lindsbergs k.r. inalles minst 29 ex. Hög sträcksumma.

Sr: 43 str. Gnien, Rammäs, 13.10 (Ralf Lundmark).

Kungörn *Aquila chrysaetos*

Sammanlagt 67 fågeldagar med följande kommunvisa fördelning: Västerås (9), Köping (3), Arboga

(1), Sala (5), Surahammar (18), Lindsberg (24), Nora (2), Norberg (1), Fagersta (3), Skinnskatteberg (1). Den månadsvisa fördelningen var: januari (13), februari (9), mars (9), april (4), maj-juli (0), augusti (1), september (0), oktober (7), november (18), december (6). Jämfört med både 1970- och 1980-talen ligger antalet observerade kungörnar i landskapet nu på en praktiskt taget oförändrad nivå. Dock har en tydlig förskjutning ägt rum till landskapets centrala och norra delar, från Mälardrområdet, där förekomsten halverats på tjugo år.

Fiskguse *Pardaliparus haliaetus*

Trettiosju (37) rapporterade häckningar föreligger: Västerås (13), Hallstahammar (3), Köping (2), Surahammar (4), Lindsberg (9), Norberg (2), Fagersta (1), Skinnskatteberg (1), Hällefors (2). Ett sent fynd: **Sr:** 1 ex. Seglingsberg, Rammäs, 23.10 (Ralf Lundmark).

Tornfalk *Falco tinnunculus* (9 h, 19 h, 23 h)

Åtta (8) konstaterade häckningar och femton (15) ytterligare lokaler med observation under häckningstid (1.5-31.7), fördelade kommunvis: Västerås (4), Hallstahammar (2), Köping (2), Kungörs (1).

Arboga (3), Sala (4), Surahammar (1), Lindsberg (4), Norberg (1), Fagersta (1). Under övriga året 101 fågeldagar fördelade på följande (1.1-30.4; 45) respektive efteråret (1.8-31.12; 74), kommunvis: Västerås (13/20), Hallstahammar (3/0), Köping (8/8), Kungörs (1/0), Arboga (0/3), Sala (6/5), Surahammar (4/14), Lindsberg (8/22), Nora (1/0), Norberg (0/1), Hällefors (1/1). Vinterfynd:

Vä: 1 ex. Hälla, Badelunda, 6.1 (Richard Lager), 15.1 (Kjetil Jensen) och 17.2 (Thomas Pettersson). 1f Gryttippen, Skerike, 8.2 (Niclas Lignell). 1m+1f Hedensberg, Tillberga, 15.2 (Markus Rehnberg). 1m+1f Hedensberg, Tillberga, 19.2 (Niclas Lignell). 1m Lövsta, Tillberga, 22.2 (Pentti J. Tatti). 1 ex. Gryttippen, Skerike, 10.12 (Hans-Olof Hellkvist). 1m Lospånga, Dingtuna, 12-28.12 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti).

1 ex. Askövikens 13.12 (Kjetil Jensen). 1m Hacksta, Lundby, 13.12 (Richard Lager). 1 ex. Hedensberg, Tillberga, 17.12 (Kjetil Jensen). 1 ex. Kvambrö, Romfartuna, 26.12 (Hans-Olof Hellkvist, Pentti J. Tatti).

Kö: 1 ex. Strö, Köping, 26.1 (Arne Eklöv). 1 ex. Strö 12-24.12 (Jörgen Lindberg, Leo Mäkinen).

1 ex. Gälby, Köping, 25.12 (Arne Eklöv).

Lärkfalk.

Foto: Mattias Rudenvall

Sr: 1f Kivsta, Sala, 15.12 (Karl-Gunnar Källbrink).

Aftonfalk *Falco vespertinus* (0 ex., 1 ex., 2 ex.)
Kö: 1 2k m Fröinge, V. Skedvi, 4-5.6 (Arne Eklöv m.fl.).

Lä: 1 2k m Lindesberg, Lindes, 7.8 (Mats Andersson).

Augusti är en mycket ovanlig tidpunkt för fynd av aftonfalk i Västmanland.

Stenfalk *Falco columbarius* (-, 95 FD, 119 FD)

Antalet fågeldagar fördelat kommunvis på föråret (66) resp. efteråret (53): Västerås (7/6), Hallstahammar (0/1), Köping (3/3), Kungsör (2/1), Arboga (1/0), Sala (14/5), Surahammar (22/31), Lindesberg (10/0), Nora (3/1), Fagersta (3/5), Skinnskatteberg (1/0), Hällefors (1/0). Månadsvis fördelning: januari-februari (0), mars (4), april (55), maj (7), juni (0), juli (1), augusti (2), september (34), oktober (16), november-december (0). Fynd under häckningsstid:

Fa: 1 ex. Fagersta, Västanfors, 19.7 (Roland Närfström).

Hög sträcksumma:

Sr: 11 str. Gnien, Rammäs, 13.10 (Ralf Lundmark).

Lärkfalk *Falco subbuteo*

Sexstotvä (62) lokaler med fynd under häckningsstid (15.5-15.8) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (11), Hallstahammar (4), Köping (7), Kungsör (1), Arboga (3), Sala (7), Surahammar (7), Lindesberg (12), Nora (2), Fagersta (2), Skinnskatteberg (4), Hällefors (1). Antalet fågeldagar (258) fördelade sig månadsvis enligt följande: maj (50), juni (55), juli (68), augusti (65), september (20).

Jaktfalk *Falco rusticolus*

Sr: 1 juv. Gnien, Rammäs, 13.10 (Ralf Lundmark)*.

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus* (5 ex., 12 ex., 46 ex.)

Fa: 1 ad. m str. (N) Södra Skiljebo, Västerås, 15.4 (Niclas Lignell), 1 ad. str. (N) Engsö slott, Ångsö, 21.4 (Thomas Pettersson), 1 ad. f Askövikens 24.4 (Niclas Lignell), 1 ad. m str. (S) Askövikens 4.9 (Thomas Pettersson), 1 juv. f Hedensberg, Tillberga, 4.9 (Pentti J. Tatti), 1 juv. Askövikens 12.9 (Hans-Olof Hellkvist), 1 lk Trådarängarna, Irsta, 12.9 (Markus Rehnberg), 1 juv.

m str. (S) Askövikens 19.9 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti), 1 ad. Askövikens 20-21.9 (Robert Ekberg, Åsa Ekberg), 2 juv. Askövikens 22.9 (Robert Ekberg m.fl.), 1 ad. f + 1 juv. m Askövikens 23.9 (Robert Ekberg, Åsa Ekberg), 1 ad. Askövikens 2.10 (Markus Rehnberg).

Ha: 1 2k m Lagårdssjön, 18.7 (Stefan Johansson).
Kö: 1 ex. Åsby, Kolsva, 20.8 (Lillebror Hammarström).

Kä: 1 ad. Barkarövikens, K. Barkarö, 13.4 (Börje Wennerström), 1 ex. (m?) slog skrattnäs Frostuna, K. Barkarö, 16.4 (Olle Sköld), 1 ex. Barkarövikens 28-29.4 (Börje Wennerström), 1 ex. Barkarövikens 13.9 (Börje Wennerström).

Sr: 1m str. (N) Näs, Fläckebo, 16.4 (Karl-Gunnar Källbrink), 1 ad. f str. (S) Östersala, Sala, 22.9 (Kristofer Ekman), 1 ad. Saladamm, Sala, 29.10 (Karl-Gunnar Källbrink).

Sr: 1 ad. f Hästlösa, Sura, 19.4 (Ralf Lundmark), 1 ad. m Gnien, Rammäs, 19-20.4 (Ralf Lundmark m.fl.), 1f Högbo, Rammäs, 22.4 (Ulf Carlsson), 1 ad. m Gnien 28.4 (Sören Larsson, Jan Österberg), 1 2k m Gnien 29.4 (Sören Larsson), 1 ex. Gnien 1.5 (Mikael Leppälampi), 1 ad. m Gnien 2-3.5 (Sören Larsson, Ralf Lundmark), 1 subad. m Gnien 26.6 (Sören Larsson), 1 2k m Gnien 14-22.7 (Ralf Lundmark m.fl.), 1 ad. m Gnien 1.8 (Sören Larsson), 1 ad. m Lidsjö ångar, Sura, 6.8 (Jörgen Lindberg), 1 ad. m Gnien 1.9 (Sören Larsson).

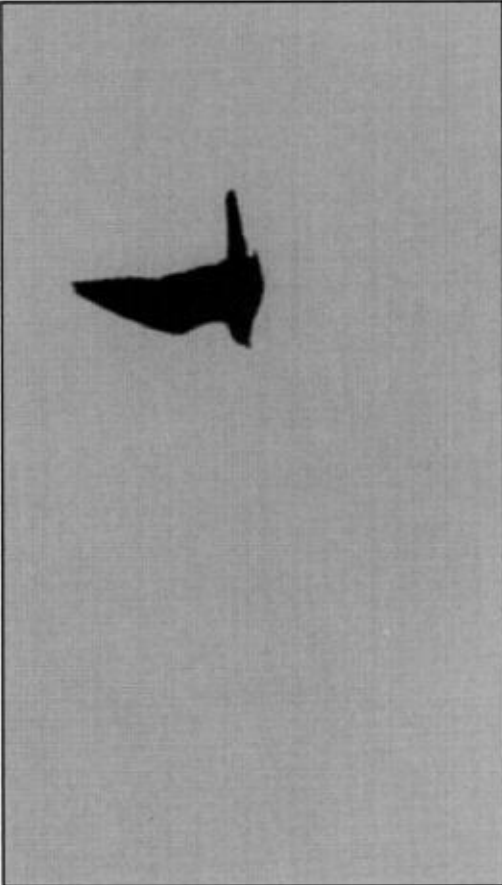
Lä: 1 ex. Sällingsjön, Fellingsbro, 7.8 (Mattias Rudenvall), 1 lk str. (S) Rynninge, Fellingsbro, 6.9 (Thomas Haraldsson), 1 ex. Värtingen, Näsby, 19.9 (Thomas Haraldsson), 1 ex. Noderby, Fellingsbro, 26.9 (Christer Eriksson).

Nr: 1 ad. m Lillsjön, Nora, 5.9 (Anders Carlberg).
Fa: 1 ex. Brandbo, Västanfors, 13.9 (Bo Persson), 1 str. Backgården, Västanfors, 11.10 (Leif Lejdellin).

Sk: 1 ex. Skinnskatteberg 19.3 (Roland Waara).

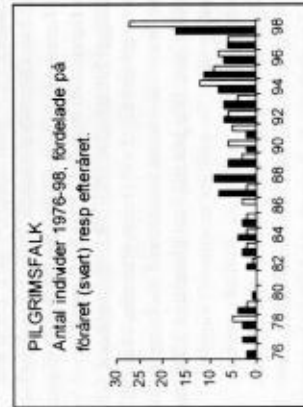
Ha: 1 ex. Grythyttvikens, Grythyttan, 10.5 (Gunde Persson), 1 ex. Sävsjön, Hällefors, 20.6 (Carl-Fredrik Grönvall), 1 ex. Grythyttvikens 7.9 (Gunde Persson).

Det i särklass rikligaste upprädaendet åtminstone det senaste 40 åren! Även om antalet rapporterade pilgrimsfalkar de senaste tio åren visat en klar tendens att öka, var årets skörd oväntat stor, se figur. Stationära fåglar under långa perioder på flera lokaler bådar gott inför framtiden.

Pilgrimsfalk upprädd rikligare än på åtminstone 40 år!

Foto: Daniel Green

Järpe *Bonasa bonasia*

Fyra konstaterade häckningar, kommunvis fördelade på Västerås, Lindesberg, Skinnskatteberg och Hällefors.

Orre *Tetrao tetrix*

Sju (7) spellokaler med minst 5 mm har rapporterats från Köping (1), Arboga (1), Sala (1), Surahammar (3), Lindesberg (1).

Tjäder *Tetrao urogallus*

Två (2) konstaterade häckningar har rapporterats från Lindesbergs (1) resp. Hällefors (1) k.r. Därutöver har två (2) spelpluser rapporterats, båda från Surahammars k.n.

Rapphöna *Perdix perdix*

Fa: 1m+1f Hässlö, Västerås, 25.4 (Håkan Johansson), 1m+1f St. Ekeby, Rytterne, 2.6 (Daniel Green), 15 ex. Utvreta, Dingtuna, 16.10 (Hans-Olof Hellkvist).

Ha: 2 ad. + 5 juv. Näs, Hallstahammar, 3.10-2.11 (Torbjörn Duhlgren).

Ar: 7 ex. Vretberga, Medåker, 25.1-1.2 (Mats Feltin).

Sr: 1 ex. Nötmyran, Västerfärnebo, 10.3-26.5 (Robert Ström), 1m+1f Saladamm, Sala, 29.4 (Karl-Gunnar Källbrink), 1 sj. Västerfärnebo 13.5 (Kjell-Åke Källbrink), 1 ex. Hedbo, Västerfärnebo, 20.5 (Robert Ström), 8-10 ex. Ösby, Sala, december (gm Robert Ström).

Ha: utsläpp vid Jeppetorp, Grythyttan (Aulis Syväjärvi).

Tillägg: 1 ex. Nötmyran, Västerfärnebo, 28.10 1997 (Robert Ström).

Vaklet *Cornix coturnix* (4 ex., 15 ex., 28 ex.)

Fa: 1-3 sj. Askövikens 6.6-15.8 (Thomas Pettersson m.fl.), 1 sj. Myrby, Romfartuna, 15.6 (Markus Rehnberg), 1 sj. St. Skogstorp, V. Barkarö, 20.6 (Pentti J. Tatti), 1 sj. Bergboda, Skultuna, 24-26.6 (Richard Lager, Markus Rehnberg), 1 sj. Kolsta, Tortuna, 26.6 (Markus Rehnberg), 1 sj. Hälla, Badelunda, pr.7 (Håkan Johansson).

Kö: 1 sj. Nedre Bruket, V. Skedvi, 5.6 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark). 1 ex. Lersta, Kolsva, 19.6 (Lillebror Hammarström). 1 sj. Rasgårde, Munktorp, 1.7 (Bengt Meijer).

A: 1 ex. Vreberga, Medåker, 17.7 (Mats Feldin).
S: 1 sj. Nötmyran, Västerfärnebo, 4.6-juli (Robert Ström m.fl.). 1 sj. Ösby, Västerfärnebo, 6.6 (Hans-Olof Hellkvist m.fl.). 1 sj. Boda, Västerfärnebo, 12.6 (Kris- ter Ekman). 1 sj. Väster Bännbäck, Möklinta, 24.6 (Kjell-Ake Käll- lebrink). 1 sj. Västärna, Kumla, 25.6 (Kjell-Ake Käll- lebrink). 1 sj. Holmbo, Kumla, 14.7 (Markus Rehnberg).

S: 1 sj. Störången, Rammäs, 30.5 (Ralf Lundmark). 1 sj. Färmansbo, Rammäs, 14-25.6 (Ralf Lundmark m.fl.). 1 ex. Lisjö, Sura, 20.6 (Lillebror Hammarström). 1 sj. Svedjorna, Sura, 21.6 (Ralf Lundmark).

L: 1 sj. Näset, Fellingsbro, 15-16.5 (Sven Larsson) och 12-13.6 (Mattias Rudenvall). 1 sj. Västval- la, Fellingsbro, 30.5 (Ulf Jacobsson). 1 sj. Ne- derby, Fellingsbro, 13-23.8 (Björn Lindberg, Ulla Wallin). 1 sj. Fellingsbro k.a. 29.5-30.6 (Ulla Wallin).

No: 1 sj. Lillsjön, Nora, 11.6 (Anders Carlberg).
Tilläg: 1 sj. Nötmyran, Västerfärnebo, 7.7 och 11.7 1997 (Robert Ström).

Med 28 sjungande vaktlar sjunker siffrorna litet genomet 1997 års notering (37 ex.), men får ändå anses bra.

Vattenrall *Rallus aquaticus*

Två säkerställda häckningar har rapporterats:

L: 1 ad. + 3 juv. Hagaberg, Näsby, 3.7 (Ulla Wallin). Ungar hörs Hagaberg 18 (Jan-Erik Malin- stigen). 1 juv. Österhammarsjön, Fellingsbro, 8.8 (Tomas Haraldsson, Andreas Sandberg).
 Trettiofyra (34) fåglar, flertalet sjungande, rappor- terades från 18 lokaler 29.3-20.10, med följande kommunvisa fördelning: Västerås (17/5), Köping (3/2), Kungsör (1/1), Sala (1/1), Surahammar (6/3), Lindesberg (6/6). Fler än en individ hördes på följande lokaler:

V: Asköviken (13).

K: Norsa, Munktorp (2).

S: Lisjöviken, Sura (3), Gläpen, Sura (2).

Följande iakttagelse faller något utanför den nor- mala ramen, i både tid och rum:

V: 1 ex. Lilläludden, Västerås, 23.3 (Gunnar Lig- nell).

Småfläckig sumpbönna *Porzana porzana*

(11 ex., 19 ex., 31 ex.)

V: 1-4 sj. Asköviken 24.4-12.7 (Pentti J. Tatti m.fl.). 1 sj. Ångsjön, Irsta/Kärbo, 13-26.6 (Mar- kus Rehnberg, Pentti J. Tatti). 1 sj. Gränssjön, Haraker, 15-24.6 (Markus Rehnberg m.fl.).

H: 1 ex. Mölntorp, Säby, 26.6 (Ulf Carlsson).

S: 1 sj. Storsjön, Möklinta, 11.5 och 5.6 (Kjell- Ake Källlebrink). 1 sj. Hillersbo, Möklinta, 11.5 (Kjell-Ake Källlebrink). 1 ex. Rörbosjön 13.5 (Kris- ter Ekman) och 6.6 (Håkan Johansson). 1 ex. Byssjön, Västerfärnebo, 18.5 (Bo Karlgen). 1-2 sj. Fläcksjön, Fläckebo, 19.5-24.6 (Åke Berg m.fl.).

S: 1-4 sj. Turkiesjön, Rammäs, 29.4-20.6 (Ralf Lundmark m.fl.). 1 sj. Östersjön, Sura, 22.5-26.6 (Torbjörn Dahlgren m.fl.). 1-3 sj. Djupen, Ram- mäs, 30.5-27.6 (Sören Larsson m.fl.). 1 sj. Fel- ingen, Rammäs, 1.6 (Jan Hellström). 1 sj. Gnien, Rammäs, 5.6-18.7 (Ralf Lundmark m.fl.). 1 sj. Bosjön, Rammäs, 12.6 (Ralf Lundmark). 1 sj. Norrsjön, Sura, 15.6-3.7 (Ralf Lundmark m.fl.). 1 sj. Magsjön, Sura, 27-30.6 (Sören Larsson m.fl.).

L: 1 sj. Österhammarsjön, Fellingsbro, 1.5 (Sven Larsson). 1-2 sj. Sörbysjön 15.5-6.6 (Tomas Haraldsson m.fl.).

Tilläg: Ett tidigare (FV 29:139) publicerat fynd av en juvenil fågel vid Gnien, Rammäs, 14.8 1997, bör betraktas som en konstaterad häckning, vilket sannoligen inte hör till vanligheterna i Västman- land.

Kornknarr *Crex crex* (22 ex., 36 ex., 131 ex.)

V: 1 sj. Limsta, Irsta, 23.5-13.6 (Pentti J. Tatti). 1-2 sj. Fullerö, V.-Barkarö, 23.5-28.6 (Hans-Olof Hellkvist m.fl.). 1-3 sj. Ekeby, Tortuna, 30.5-26.6 (Hans-Olof Hellkvist, Markus Rehnberg). 1 sj. Källista, Irsta, 6.6 (Svante Söderholm). 1 ex. Stuvsholmen, Rytterne, 6.6 (Per Eriksson). 1 ex. Nieklinta, Tortuna, 7-8.6 (Niclas Lignell). 1 ex. Hässlö, Västerås, 7-9.6 (Kjetil Jensen, Niclas Lignell). 1 sj. Ålby, Irsta, 13.6 (Pentti J. Tatti). 1 sj. Träddarängarna, Irsta, 13.6 (Pentti J. Tatti). 1 sj. Nibble, Tillberga, 13.6 (Pentti J. Tatti). 2-4 sj. Solberga, Skultuna, 14-26.6 (Markus Rehn- berg m.fl.). 6 sj. Lista, Skerike, 14-6 (Markus Rehnberg). 1 sj. Forsby, Skultuna, 14.6 (Markus Rehnberg). 1 sj. Backa, Tillberga, 15.6 (Markus Rehnberg). 2 sj. Barga, Skultuna, 15.6 (Markus Rehnberg). 3 sj. Aby, Västerås, 18.6 (Håkan Jo-

hansson). 1 sj. Tillberga kvarn, Hubbo, 19.6 (Pen- ti J. Tatti). 1-2 sj. Mullboda, Rytterne, 19.6-25.7 (Hans-Olof Hellkvist, Markus Rehnberg). 1 sj. Uvtrata, Dingtuna, 20.6 (Markus Rehnberg). 1 sj. Kallsåby, Dingtuna, 20.6 (Markus Rehnberg).

1-3 sj. Lospånga, Dingtuna, 20.6-8.7 (Markus Rehnberg). 1 sj. Gillberga, Dingtuna, 20.6-8.7 (Markus Rehnberg). 1 sj. Ingelsta, Lundby, 20.6 (Markus Rehnberg). 1 sj. Korsberga, Lundby, (Markus Rehnberg). 1 sj. Skillista, Dingtu- na, 21.6 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti). 1 sj. Slagårda, Lillhärad, 22.6 (Markus Rehnberg). 1 sj. Dräggsta, Tortuna, 26.6 (Markus Rehnberg). 1 sj. Hällsta, Hubbo, 26.6 (Markus Rehnberg). 1 sj. Vedby, Björkstå, 26.6 (Markus Rehnberg). 1 sj. Gärsna, Björkstå, 26.6 (Markus Rehnberg). 1 sj. Ångesta, Tortuna, 26.6 (Markus Rehnberg). 2 sj. Orresta, Björkstå, 26.6 (Markus Rehnberg). 1 ex. Stockkumla, Dingtuna, 2.7 (Richard La- ger). 2 sj. Frändsta, Dingtuna, 8.7 (Markus Rehnberg). 1 sj. Annelund, Västerås, 26-28.7 (Markus Rehnberg).

H: 1-3 sj. Åsby, Berg, 15.5-17.7 (Stefan Johans- son m.fl.). 2 sj. Förunda, Berg, 22.5 (Torbjörn Dahlgren). 1 ex. Kolbäck 1.6 (Per Eriksson). 1-3 sj. Säby 20-26.6 (Ulf Carlsson m.fl.). 1 ex. Vall- berga, Berg, 23.6 (Ulf Carlsson).

Kö: 1 sj. Slav, Munktorp, 23.5 (Torbjörn Hegedüs). 1 ex. Strö, Köping, 11.6 (Lillebror Hammar- ström). 1 ex. Guttsta, Kolsva, 11-20.6 (Lillebror Hammarström). 1 ex. Solbacken, Kolsva, 19-24.6 (Lillebror Hammarström, Jörgen Lindberg). 1 ex. Andesta, Kolsva, 19-24.6 (Lillebror Hammar- ström). 1 ex. Kolsva 20.6 (Jörgen Lindberg). 1 ex. Torsmossen, Kolsva, 20.6 (Lillebror Ham- ström). 2 ex. Lersta, Kolsva, 24.6 (Lillebror Ham- marström). 1 ex. Lyfinge, Kolsva, 24.6 (Lille- bror Hammarström). 1 sj. Gillsta, Kolsva 26.6 (Hans Klinga).

K: 2 sj. Skåret, Björskog, 27.6 (Hans Klinga). 2 ex. Kungs Barkarö 8.7 (Börje Wennerström).

A: 1 sj. Sör-Tveta, Medåker, 23.5 (Torbjörn He- gedüs). 1 ex. Vreberga, Medåker, 5.6-30.7 (Mats Feldin). 1 sj. Arboga flygfäll, Arboga, 20.7 (Hans Wilhelmsson).

S: 1-5 sj. Nötmyran, Västerfärnebo, 13.5-15.7 (Åke Berg m.fl.). 1 ex. Ekeby mosse, Sala, 27.5 (Kris- ter Ekman). 1 sj. Ösby, Sala, 27.5 (Kjell- Ake Källlebrink). 1 sj. Högebo, Möklinta, 27.5 (Kjell-Ake Källlebrink). 1-3 sj. Svedboång, Väs- terfärnebo, 31.5-25.6 (Karl-Gunnar Källlebrink

m.fl.). 1 sj. Västerby, Västerfärnebo, 31.5-6.6 (Åke Berg m.fl.). 1 sj. Sör Kivsta, Sala, 9.6 (Karl- Gunnar Källlebrink). 1 ex. Aby, Sala, 15.6 (Kris- ter Ekman). 1 sj. Ångshagen, Sala, 30.6 (Kjell- Ake Källlebrink).

S: 1 sj. Turkie ångar, Rammäs, 5-6.6 (Ralf Lund- mark). 1 sj. Haga, Sura, 6-7.6 (Mikael Leppäl- lampi, Ralf Lundmark). 1 sj. Lisjö, Sura, 9-19.6 (Sören Larsson, Mikael Leppälampi). 1 sj. Stor- ången, Rammäs, 11-23.6 (Sören Larsson, Ralf Lundmark). 1 sj. Bäckeslätt, Rammäs, 12-21.6 (Ralf Lundmark). 1 sj. Hovgården, Sura, 13-21.6 (Mikael Leppälampi m.fl.). 1 sj. Tappfallet, Sura, 19.6 (Sören Larsson). 3 sj. Gölången, Sura, 21-26.6 (Ralf Lundmark, Ingrid Åkerberg). 1-2 sj. Ölberga, Sura, 24-27.6 (Ralf Lundmark m.fl.). 1 sj. Baståsen, Sura, 29.6-18.7 (Ingrid Åkerberg m.fl.). 1 sj. Bryggeriet, Rammäs, 29.6-9.7 (Ralf Lundmark m.fl.).

L: 1-3 sj. Västvala, Fellingsbro, 17.5-29.6 (Sven- Olof Eriksson m.fl.). 1 sj. Näset, Fellingsbro, 29.5-6.6 (Sven Larsson m.fl.). 1 sj. Häfsta, Lin- des, 1.6 och 1.7 (Nils Letsby). 1 sj. Oppboga, Fellingsbro, 5-6.6 (Magnus Köpman). 1 sj. Al- säng, Fellingsbro, 21.6 (Andreas Sandberg). 1 sj. Djupdalen, Ramsberg, 29.6 (Jan Myhlback). 1-2 sj. Nyckeby, Fellingsbro, 1.7 (gm.Johan Wre- tenberg). 1 ex. Pitkrog, Fellingsbro, 10.7 (K. Larsson).

Ö: 1 sj. Ervalla 29.6 (Sven Larsson).

No: 1-3 sj. Skotförr, Nora, 7-22.6 (Lisbeth Uhr m.fl.). 1 sj. Risbacken, Nora, 10.6 (Peter Bernö- vall).

Nb: 1 sj. Rosendal, Norberg, 11-20.6 (Torbjörn Jans- son).

F: 1 ex. Ombenning, Västervåla, 14.6 (Leif Lej- delin). 1 ex. Halvarsviken, Västervåla, juni (gm Leif Lejdelin).

Sk: 2-3 ex. Sunnanfors, Skinnskatteberg, 14.6 (Ro- land Wnara).

Ett mycket bra år och det näst bästa de senaste åren- onderna.

Rörhöna *Gallinula chloropus*

V: 1 ex. Ångkraftverket, Västerås, 28.3 (Kjetil Jen- sen). 1 hörd flygande Boda, Dingtuna, 31.5 (Hans-Olof Hellkvist). 1 ad. Bergatorp ("viltvat- ten"), Skerike, 8.7 (Markus Rehnberg).

S: 1 par häckade (två kullar; 1+2 ungar) Ekeby damm, Sala (Kris- ter Ekman). 1 sj. Ösby, Väster- färnebo, 20.5-7.6 (Åke Berg m.fl.).

Sr: 2 ex. Turkiesjön, Rammäs, 28.5 (Ralf Lundmark). 1 ex. Lömbrosjön, Rammäs, 3.6 (Ralf Lundmark). 1 ad. Turkiesjön 11.8 (Ralf Lundmark).

Hä: 1 sj. Grythyttvikens, Grythyttan, 2-3.6 (Thomas Carlsson, Gunde Persson).

Sothöna *Falica atra*

Större ansamlingar (minst 50 ex.) har rapporterats från tre lokaler:

Få: Askövikens 1.4-13.5, som mest 244 ex. 12.4 (Markus Rehberg). Minst 130 ex. Askövikens 17.8 (Markus Rehberg). 250-300 ex. Askövikens 22.8 (Pentti J. Tatti). Minst 50 ex. Askövikens 28.9 (Markus Rehberg). Minst 100 ex. Askövikens 4.10 (Thomas Pettersson, Markus Rehberg). Minst 80 ex. Askövikens 1.11 (Markus Rehberg).

Sr: 67 ex. Gussjön, Fläckebo, 4.4 (Markus Rehberg). Gussjön 30.9-4.10, som mest 310 ex. 4.10 (Ralf Lundmark).

Sr: Turkiesjön, Rammäs, 10-18.8, som mest 138 ex. 18.8 (Ralf Lundmark).

Trana *Grus grus*

Fyrtiofyra (44) häckningar, eller troliga häckningar, har rapporterats från följande kommuner: Västerås (4), Köping (6), Sala (5), Surahammar (18), Lindsberg (8), Nora (1), Skinnskatteberg (2). Höst-rastningen åskådliggörs i tabell 3. Höga (minst 100 ex.) sträcksummor:

Få: 220 str. (SSV) Trädarön, Irsta, 22.9 (Daniel Green). 210 str. (S) Hässlö, Badelunda, 23.9

(Håkan Johansson). 156 str. (SSV) Sösta, Romfartuna, 30.9 (Daniel Green). 198 str. (S) Solings-torp, Romfartuna, 4.10 (Gunnar Lignell).

Sr: 125 str. (S) Väster Bännbäck, Möklinta, 18.9 (Daniel Green). 240 str. (S) Östersala, Sala, 22.9 (Krisler Ekman). 250 str. (S) Fläcksjön, Fläckebo, 3.10 (Håkan Johansson).

Sr: 153 str. Gnien, Rammäs, 14.9 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark). 386 str. Gnien 22.9 (Ralf Lundmark, Yngve Pettersson).

L: 146 str. (N) Rynninge, Fellingsbro, 10.4 (Thomas Haraldsson). 211 str. (N) Sällingsjön, Fellingsbro, 15.4 (Mattias Rudenvall). 135 str. (N) Medinge, Näsby, 25.4 (Thomas Haraldsson). 303 str. (S) Rynninge 4.10 (Bo Runesson).

En sent fynd:

L: 1 skadat ex. Österhammarssjön, Fellingsbro, till 10.12, då den återfanns död (Annika Sandström).

Strandskata *Haematopus ostralegus* (44 rd, 66 rd, 168 rd)

En konstaterad häckning:

Få: 1 ruvande Slavsholmskäret, Rytterne, 30.5 (Ralf Lundmark).

Antalet fågeldagar fördelade kommunvis: Västerås (76), Köping (17), Kungsör (5), Arboga (2), Sala (1), Surahammar (5), Lindsberg (70), Nora (2), Skinnskatteberg (2). Månadsvis fördelning av fågeldagarna: april (47), maj (49), juni (7), juli (70), augusti (10). Anmärkningsvärda fynd:

L: 12 ex. Vagnshäll, Näsby, 25.4 (Thomas Haraldsson). 22 r. Vagnshäll 22.7 (Andreas Sandberg). 15+11 ex. Värningen, Näsby, 26.7 (Andreas Sandberg).

Tabell 3. Antal rastande tranor inom olika delområden i Västmanland hösten 1998.

Endast uppgifter om minst 50 ex. har beaktats. Delområdena har ordnats från söder till norr.

Delområde	1-10 aug.	11-20 aug.	21-31 aug.	1-10 sep.	11-20 sep.	21-30 sep.	1-10 okt.
Fellingsbro	-	-	-	250	320	350	240
Fläckebo/Västerfläckebo	-	168	-	520	660	300	250
Sala	-	-	-	360	344	470	196
Möklinta	-	-	-	310	450	163	188
Summa	-	168	-	1440	1774	1283	874

Mindre strandpipare *Charadrius dubius* (32 h, 30 h, 31 h)

Trettioen (31) häckningar eller troliga häckningar har rapporterats från följande kommuner: Västerås (3), Köping (3), Kungsör (2), Sala (2), Surahammar (5), Lindsberg (7), Nora (1), Fagersta (1), Skinnskatteberg (4), Hällefors (3). Utom häcknings-tid 103 fågeldagar, fördelade kommunvis samt på perioderna 15.4-14.5 (71) respektive 1-29.8 (32): Västerås (5/0), Köping (3/0), Sala (1/0), Surahammar (54/28), Lindsberg (8/4).

Större strandpipare

Charadrius hiaticula (135 rd, 97 rd, 263 rd)
Fågeldagarna fördelade kommunvis: Västerås (2), Sala (1), Surahammar (244), Lindsberg (16). Månadsvis fördelning: mars (1), april (1), maj (1), juni (25), juli (3), augusti (176), september (46). Större (minst 10 ex.) flockar:

Sr: 9+5 ex. Gnien, Rammäs, 1.6 (Ralf Lundmark). Gnien 4-28.8, som mest 14 ad. + 1 juv. 15.8 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark).

Fjällpipare

Charadrius morinellus (1, 1, 3)
Få: 1m+1f r. Gillberga, Irsta, 21.5 (Niclas Lignell m.fl.).

Sr: 8 r. Saladamm, Sala, 21-23.5 (Karl-Gunnar Källebrink).

L: 1 juv. Gammelbo, Ramsberg, 19.9 (Tommy Oscarsson).

Tilläggs L: 1 juv. Finnerösjön, Fellingsbro, 3.9 1989 (Sven Larsson).

Ljungpipare

Pluvialis apricaria
Par. sjungande fåglar eller eljest uppträdande under häckningstid har rapporterats från åtta (8) lokaler, motsvarande 17 säkerställda eller troliga häckningar. Den kommunvisa fördelningen var: Köping (1), Surahammar (2), Lindsberg (2), Hällefors (12). Större (minst 50 ex.) ansamlingar:

Få: 100 r. Askövikens 2.5 (Hans-Olof Hellkvist m.fl.) och 9.5 (Daniel Green m.fl.). 100 ex. Haldensberg, Tillberga, 26.7 (Daniel Green). 50-60 r. Råby, Dingtuna, 21-22.8 (Markus Rehberg).

Hä: 60 ex. Strömsvik, Kolbäck, 3.5 (Per Eriksson).

Kr: 120 ex. Barkarövikens, K. Barkarö, 2.5 (Börje Wennerström).

Sr: 800 (1) r. Häterskär, Sala, 2.5 (Karl-Gunnar Källebrink).

Sr: 71 r. Storängen, Rammäs, 2.5 (Sören Larsson). No: 52 ex. Södra Ås, Nora, 2.5 (Anders Carlberg).

Kustpipare

Pluvialis squatarola
Få: 2 ad. r. Askövikens 4-5.8 (Markus Rehberg). 7 str. (S) Entbagen, V-Barkarö, 15.8 (Bengt Strich). 3 r. Askövikens 19-20.9 (Pentti J. Tatti m.fl.). 4 juv. r. Askövikens 21-9 (Torbjörn Hagedius m.fl.). 1+1+5 str. (SV) Askövikens 26.9 (Hans-Olof Hellkvist). 2-5 r. Askövikens 26-29.9 (Åsa Ekberg m.fl.).

Sr: 1 str. Näs, Fläckebo, 29.7 (Karl-Gunnar Källebrink). 18+14 str. Näs 5.8 (Karl-Gunnar Källebrink). 1 str. Sala gruva, Sala, 5.8 (Karl-Gunnar Källebrink).

Sr: 2 str. Gnien, Rammäs, 7.7 (Mikael Leppälampi). 2 ad. str. (S) Gnien 22.7 (Ralf Lundmark). 150+150+120 (1) str. Gnien 24.7 (Jörgen Lundberg). 1 ad. r. Gnien 31.7 (Markus Rehberg). 34 str. (S) Gnien 1.8 (Sören Larsson m.fl.). 1 str. Gnien 4.8 (Mikael Leppälampi). 3 ad. r. Gnien 4.8 (Ralf Lundmark). 29+6 ad. str. (S) Gnien 4.8 (Ralf Lundmark). 2 ad. r. Gnien 5-7.8 (Sören Larsson m.fl.). 13+3 str. (S) Gnien 7.8 (Ralf Lundmark). Flock str. Gläppen, Sura, 9.8 (Sören Larsson). 2 ad. str. (S) Gnien 10.8 (Ralf Lundmark). 1-3 ex. Gnien 15-18.8 (Ingrid Akerberg m.fl.). 14+20 ad. str. (S) Gnien 17.8 (Ralf Lundmark). 2+48+110 ad. Gnien 18.8 (Ralf Lundmark). 3 ad. str. (S) Gnien 19.8 (Ralf Lundmark). 5 juv. str. (S) Gnien 14.9 (Ralf Lundmark). 2 juv. str. (S) Gnien 15.9 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark). 1 ex. Gnien 19.9 (Mikael Leppälampi).

L: 2 ad. str. (S) Värningen, Näsby, 24.7 resp. 29.7 (Thomas Haraldsson, Andreas Sandberg). 20+22 str. (S) Österhammarssjön och Sällingsjön, Fellingsbro, 2.8 (Sven Larsson, Mattias Rudenvall).

8 str. (S) Sällingsjön 3.8 (Mattias Rudenvall). 4 str. (S) Sällingsjön 4.8 (Mattias Rudenvall). 1 str. (S) Hagaberg, Näsby, 5.8 (Mattias Rudenvall, Andreas Sandberg). 13 ad. str. (SV) Österhammarssjön 7.8 (Thomas Haraldsson). 4 str. (S) Hagaberg 18.8 (Jan-Erik Malmstigen, Eie Rylander). 1 ex. Nederby, Fellingsbro, 21.8 (Sven-Olof Eriksson). 1 str. (S) Hagaberg 26.9 (Jan-Erik Malmstigen).

Få: 10 str. Backgården, Västanfors, 20.8 (Leif Lejdelin).

Tofsvipa *Vanellus vanellus* (178 rd¹⁰⁰)
Kommunvis fördelning av 178 rd¹⁰⁰: Västerås (71), Hallstahammar (15), Arboga (5), Sala (8), Surahammar (64), Lindsberg (14), Nora (1). Månadsvis fördelning: mars (3), april (18), maj (0), juni (2), juli (37).

ta (minst 250 ex.) ansamlingarna:

Vä: Askövikens 11.7-26.8, som mest 600 ex. 12.7 (Daniel Green). 500 ex. Hedensberg, Tillberga, 26.7 (Daniel Green). 300 ex. Hälla, Badelunda, 3.10 (Gunnar Lignell).
Hä: 400-450 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 17-18.8 (Stefan Johansson).
Ar: 450 r. Arboga flygfält, Arboga, 11.9 (Hans Wilhelmsson).

Sr: 280 ex. Hällby, Västerfärnebo, 16.4 (Karl-Gunnar Källebrink). 300 ex. Österäng, Kumla, 26.9 (Daniel Green). 268 ex. Österäng 2.10 (Daniel Green).

Sr: 250 ex. Gnien, Rammäs, 12.9 (Mikael Leppälampi).
Lä: 300 ex. Nederby, Fellingsbro, 18.8 (Jan-Erik Malmstigen). 250 ex. Nederby 22.8 (Björn Lindberg, Tommy Oscarsson).

Åtskilliga fynd på flera lokaler 21-28.2. I övrigt inga vinterfynd.

Kustsnäppa *Calidris canutus* (3, 7, 12)

Vä: c. 20 str. (SV) Askövikens 8.8 (Hans-Olof Hellkvist).

Sr: 4 str. Näs, Fläckebo, 5.8 (Karl-Gunnar Källebrink).

Sr: 3 str. (S) Gnien, Rammäs, 1.8 (Markus Rehberg, Pentti J. Tatti). 19+5+4 str. Gnien 3.8 (Ralf Lundmark m.fl.). 1 ad. r. Gnien 4.8 (Ralf Lundmark), 5+14+9 ad. str. (S) Gnien 4.8 (Ralf Lundmark), 7 ad. str. (S) Gnien 7.8 (Ralf Lundmark). 3 ad. r. Gnien 15-18.8 (Ralf Lundmark m.fl.). 1 ad. str. (S) Gnien 17.8 (Ralf Lundmark).

Lä: 18 ad. str. (S) Väringen, Näsby, 24.7 (Tomas Haraldsson, Andreas Sandberg). 7 ad. str. (SV) Österhammarssjön, Fellingsbro, 7.8 (Tomas Haraldsson).

Fa: 2 str. Backgården, Västanfors, 30.8 (Leif Lejdellin, Roland Narfström).

Sandlöpore *Calidris alba*

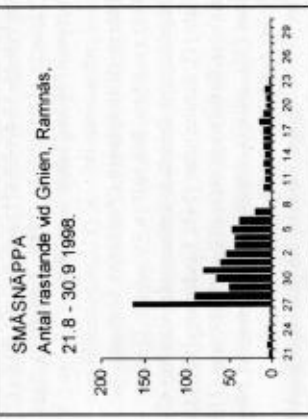
Sr: 1 juv. Gnien, Rammäs, 27.8 (Ralf Lundmark).
Lä: 1 str. (S) Österhammarssjön, Fellingsbro, 1.8 (Sven Larsson).

Sandlöporen ses ej årligen i Västmanland.

Snäsnappa *Calidris minuta* (16 FD, 26 FD, 1008 FD)
Antalet fågel dagar fördelat kommunvis: Västerås (1), Surahammar (897), Lindesberg (102), Nora (4), Fagersta (4). Den månadsvisa fördelningen var: juli (8), augusti (595), september (405). Storsamling: *Sr:* 163 r. Gnien, Rammäs, 27.8 (Ralf Lundmark

m.fl.).

I slutet av augusti inträffade en formidabel invasion av småsnäppor, som sågs i tidigare ej siktade antal på åtskilliga lokaler i landskapet. I vidsträckt figur visas småsnäppans utbredning vid Gnien, Rammäs. Lokalen bevakades dagligen den aktuella tiden.

Mossnäppa *Calidris temminckii* (195 FD, 141 FD, 236 FD)

Antalet fågel dagar fördelat kommunvis: Västerås (8), Hallstahammar (1), Köping (2), Sala (4), Surahammar (216), Lindesberg (5). Den månadsvisa fördelningen var: maj (168), juni (3), juli (3), augusti (55), september (7).

Sjovassnäppa *Calidris ferruginea* (11 ex, 29 ex, 76 ex)
Vä: 2 ex. Askövikens 10.9 (Kjetil Jensen).

Sr: 4 ad. Sagån vid Holmbo, Kumla, 22.7 (Karl-Gunnar Källebrink).

Sr: 25 fynd Gnien, Rammäs, 7.7-10.9, som mest 7 ad. 7.7 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark) resp. 17 juv. 27.8 (Ralf Lundmark).

Lä: 2 juv. Gammelbo, Ramsberg, 27.8 (Mikael Hake).

Kärnsnäppa *Calidris alpina* (9 FD¹⁰, 9 FD¹⁰, 56 FD¹⁰)

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:
Vä: 20 ex. Askövikens vid Rudö, Rytterne, 27.9 (Richard Lager).

Sr: (150 (!) ad. Gnien, Rammäs, 7.7 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark). 17 ad. Gnien 8.7 (Ralf Lundmark). Gnien 15-27.8, som mest 39 ex. 22.8 (Sören Larsson m.fl.). 16 ex. Gnien 16-22.9 (Sören Larsson m.fl.).

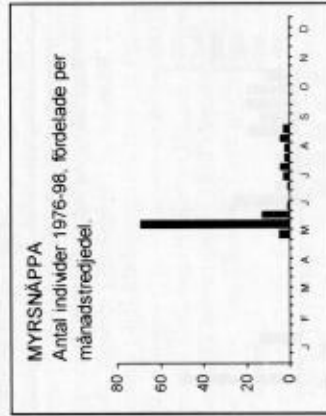
Lä: 16 str. (S) Hagaberg, Näsby, 5.8 (Mattias Rudenwall, Andreas Sandberg).

Myrsnäppa *Limicola falcinellus* (1 ex., 3 ex., 5 ex.)
Vä: 1 ex. Askövikens 23.5 (Pentti J. Tatti).

Sr: 1-3 ex. Gnien, Rammäs, 29.5-1.6 (Ralf Lundmark m.fl.).

Lä: 1 r. Nässet, Lindes, 19.5 (Mats Andersson).

Arten är ej årlig i Västmanland och exempelvis saknades fynd 1996. Uppträdet 1998 var symmetriskt tidstypiskt, se figur.

Brushane *Ph. pugnax* (75 FD⁵⁰, 32 FD⁵⁰, 21 FD⁵⁰)
Lokaler med större (minst 50 ex.) ansamlingar med angivande av högst notering:

Vä: 80 ex. Hedensberg, Tillberga 4.9 (Pentti J. Tatti).

Ar: 200 ex. Arboga flygfält, Arboga, 11.9 (Hans Wilhelmsson).

Sr: 250 ex. Näs, Fläckebo, 13.5 (Karl-Gunnar Källebrink). 70 ex. Nötmyran, Västerfärnebo, 5.9 (Daniel Green).

Sr: 60-70 ex. Gnien, Rammäs, 7.7 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark). 57 ex. Gnien 27.8 (Ralf Lundmark). 65 ex. Gnien 14.9 (Ralf Lundmark).
Lä: 85 ex. Rynninge, Fellingsbro, 29.8 (Tomas Haraldsson).

Dvärgbeckasin *Lx. minimax* (12 FD, 40 FD, 10 FD)
Vä: 1-2 sj. Askövikens 1-11.5 (Pentti J. Tatti m.fl.).

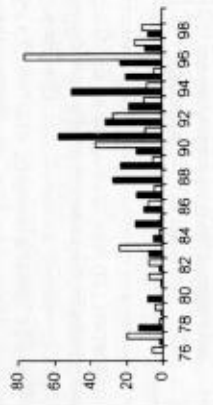
1 ex. Askövikens vid Rudö, Rytterne, 4.5 (Kjetil Jensen).

Sr: 1 sj. Felingen, Rammäs, 6.5 (Sören Larsson). 1 ex. Gnien 7.10 (Ralf Lundmark).

Lä: 2 r. Albacksån, Lindes, 17.10 (Jonas Kling). Sedan de goda åren i början av 1990-talet, har dvärgbeckasinen minskat påtagligt. Minskningen avser uppträdet såväl vår som höst, se figur.

DVÄRGBECKASIN

Antal fågel dagar vår (svart) och höst 1976-98

Enkelbeckasin *Gallinago gallinago*

Större (minst 50 ex.) ansamlingar har rapporterats från två lokaler:

Vä: 75 ex. Askövikens vid Rudö, Rytterne, 24.9 (Kjetil Jensen).

Sr: Gnien, Rammäs, 7.8-7.10, som mest 100 ex. 27.9 (Ralf Lundmark).

Dubbelbeckasin *G. media* (3 ex., 11 ex., 5 ex.)

Sr: 1-3 sp. Nötmyran vid Hedbo, Västerfärnebo, 13-20.5 (Daniel Green m.fl.).

Lä: 1 sp. Sörängarna, Lindes, 16.5 (Jonas Kling).

Fa: 1 r. Backgården, Västanfors, 13.9 (Leif Lejdellin).

Nedgången fortsätter och i år sågs ingen individ alls under häckningstid, se figur.

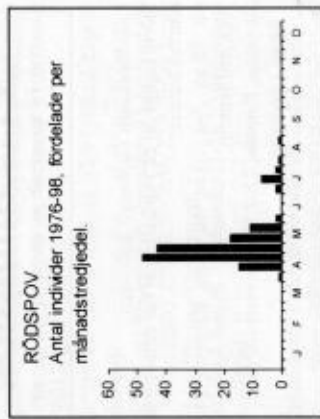
DUBBELBECKASIN

Antal spelände (svart) eller eljest iaktagna under häckningstid (21 maj - 31 juli) 1976-98

Rödspov *Limosa limosa* (6 ex., 4 ex., 9 ex.)
Få: 1 ad. r./str. (N) Asköviken 28.4 (Markus Rehnborg), 1 str. Asköviken 6.5 (Thomas Pettersson).
S: 1 ex. Gussjön, Fläckebo, 28.4 (Karl-Gunnar Källebrink).

S: 6 r. (senare str. S) Gnien, Rammäs, 17.7 (Jörgen Lindberg).
Julfloeken i Rammäs är rekordstor och därtill gjordes fyndet på en för arten udda tid i landskapet.

Myrspov *Limosa lapponica* (311 fd, 13 fd, 1169 fd)
Få: 1 f. Asköviken 16-17.5 (Robert Ekberg m.fl.), 18 str. (V el. SV) Kvikksund, Rytterne, 3.8 (Hans-Olof Hellkvist), 1 str. (V) Kvikksund 4.8 (Markus Rehnborg), 1 ad. r. Asköviken 6.8 (Markus Rehnborg), 1 str. (V) Snesaraboude, Kärrbo, 24.8 (Niclas Lignell).
K: 1 ex. Barkarövik, K. Barkarö, 13.4 (Jörgen Lindberg).

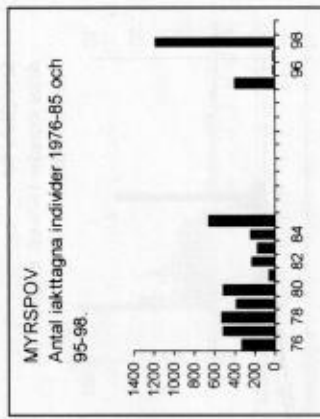
S: 4 ad. Störingen, Rammäs, 7.7 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark), 1+16 ad. str. (S) Gnien 22.7 (Ralf Lundmark), 580 str. Gnien 24.7 (Jan Hellström), 8+42+31 str. Gnien 3.8 (Sören Larsson, Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark), 1 ad. m. r. Gnien, Rammäs, 4-5.8 (Markus Rehnborg m.fl.), 2 str. Gnien 7.8 (Mikael Leppälampi), 44+39 ad. str. Gnien 17.8 (Ralf Lundmark), 18 ad. str. Gnien 19.8 (Ralf Lundmark).

L: 1 r. Välfisken, Näsby, 17.7 (Jan-Erik Malmstigen, Andreas Sandberg), 130 str. (S) Värningen, Näsby, 24.7 (Tomas Haraldsson, Andreas Sandberg), 80 str. (S) Sällingsjön 25.7 (Mattias Rudenwall), 8 str. (S) Prästryggen, Näsby, 28.7 (Andreas Sandberg), 14 str. (SV) Värningen 29.7 (Tomas Haraldsson, Andreas Sandberg), 2 str. (S) Österhammarsjön 2.8 (Sven Larsson), 4 str. (S)

Sällingsjön 3.8 (Mattias Rudenwall), 17+10 str. (S) Vagnshäll, Näsby, 3.8 (Ulla Wallin), 15 str. (S) Rabostan, Näsby, 5.8 (Tomas Haraldsson), 2 ex. Nederby, Fellingsbo, 21.8 (Jan-Erik Malmstigen).

Få: 200 str. Backgården, Västanfors, 24.7 (Jan Hellström), 1 str. Backgården 20.8 (Leif Lejde-lin).

Ett mycket bra myrspovår, se figur.

Småsprov *Numenius phaeopus*
Antalet fågeldagar (86) fördelat kommunvis: Västerås (7), Arboga (2), Sala (17), Surahammar (55), Lindesberg (2), Nora (2), Fagersta (1), Månadsvis fördelning: april (1), maj (23), juni (9), juli (58), augusti (4), Större (minst 10 ex.) flockar.
S: 13 str. Gnien, Rammäs, 7.7 (Mikael Leppälampi), 11 r. Störingen, Rammäs, 7.7 (Ralf Lundmark), 11+3 str. (S) Gnien 22.7 (Ralf Lundmark).

Storsprov *Numenius arquata*
Trettio (30) häckningar, eller troliga häckningar, har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (2), Hallstahammar (1), Arboga (1), Sala (7), Surahammar (5), Lindesberg (6), Skimskatteberg (3), Hällefors (5). En större (minst 50 ex.) ansamling har rapporterats.
S: 72 r. Gnien, Rammäs, 25.4 (Ralf Lundmark). Höga (minst 100 ex.) sträcksumor.
S: 110 str. (N) Gnien, Rammäs, 22.4 (Ralf Lundmark), 230 str. (N) Gnien 25.4 (Ralf Lundmark).

Svarsnäppa *Tringa erythropus* (14 fd, 20 fd, 17 fd)
Lokaler med större (minst 10 ex.) ansamlingar vår (-31.5), sommar (1-30.6) respektive höst (1.7-; högstansotering och datum för denna inom parentes):

S: Fläcksjön, Fläckebo (23 ex. 12.5). Sagån vid Holmbo, Kumla (24 ex. 22.7).

S: Gnien, Rammäs (11 ex. 12.5; 11 ex. 16.6; 13 ex. 22.7). Felling, Rammäs (12 ex. 27.6). Turkiesjön, Rammäs (10 ex. 12.5).

Dessutom:
S: 24 str. (S) Gnien, Rammäs, 22.7 (Ralf Lundmark).

Rödbena *Tringa totanus*
Fyra häckningar (1, 4, 4) har rapporterats från Västerås (1), Sala (1) resp. Hällefors (2) k.r. Antalet fågeldagar (541) fördelat kommunvis: Västerås (64), Kungsör (2), Arboga (3), Sala (25), Surahammar (405), Lindesberg (19), Nora (7), Fagersta (5), Hällefors (11). Månadsvis fördelning av 534 fd: april (36), maj (109), juni (58), juli (272), augusti (59). Större (minst 10 ex.) ansamlingar.
S: 12 ex. Näs, Fläckebo, 5.5 (Karl-Gunnar Källebrink).

S: 14 ex. Gnien, Rammäs, 8.5 (Ralf Lundmark), 140 ad. (r) r. Gnien 7.7 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark), 15 ad. Störingen, Rammäs, 7.7 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark), 45 ad. Gnien 8.7 (Ralf Lundmark), 10 str. (S) Gnien 20.8 (Ralf Lundmark).

Fyra häckningar är nära genomsnittet för de senaste tjugo åren. Ansamlingarna i Rammäs i början av juli är med god marginal de största noterade i Västmanland. Den 7.7 sågs inom landskapets gränser också minst 65 ex. vid Höjgård i Ljusnarsberg (FID 22:60). Det tidigare "rekordet" härrörde från Jan Mattisdammen, Grängsberg, där 34 ex. sågs 18.7 1992 (FID 26:66).

Gluttsnäppa *Tringa nebularia* (35 fd, 38 fd, 38 fd)
Månadsvis fördelning: maj (15), juni (1), juli (19), augusti (3). Lokaler med ansamlingar (minst 10 ex.) vår (l. o. m. 31.5), sommar (1-30.6) respektive höst (fr. o. m. 1.7) (högstansotering och datum för denna inom parentes):

S: Läsjö, Sura, 4-13.5, som mest 51 ex. 9.5 (Ralf Lundmark), Felling, Rammäs (10 ex. 27.6; 11 ex. 5.8), 23 ex. Störingen, Rammäs, 9.7 (Ralf Lundmark), Gnien, Rammäs (10 ex. 6.5; 41 ex. 7.7).
S: 14 r. Sagån vid Holmbo, Kumla, 22.7 (Karl-Gunnar Källebrink).

L: 10 r. Gammelbo, Ramsberg, 7.5 (Mikael Håke).
Ovanligt många fynd som kan anses indikera häckning:

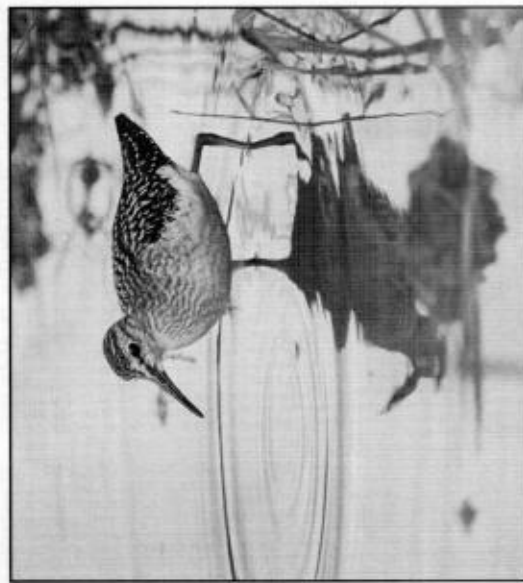
S: 1 konstaterad häckning vid Felling, Rammäs, där bl.a. 2 pulli sågs 25.7 (Ralf Lundmark m.fl.).
L: 1 varn. L. Nitten 30.5 (Lars Jansson).

Hä: 2 varn. Knuthöjdsmossen, Hällefors, 4.6 (Mats Trillkott), 1 varn. Pansartorp, Hällefors, 12.7 (Lars Jansson m.fl.).

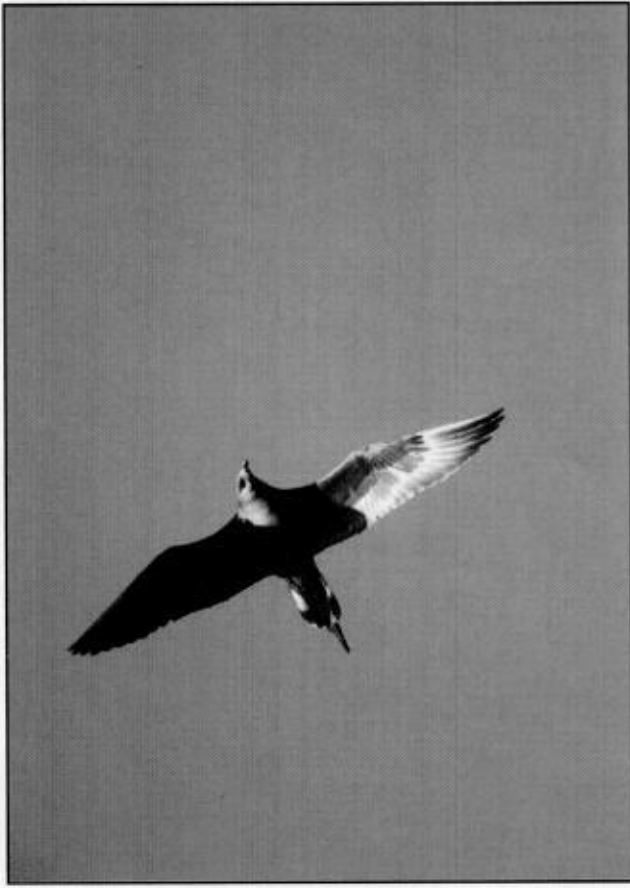
Skogsnäppa *Tringa ochropus* (2 fd)

Större (minst 10 ex.) ansamlingar:
S: 13 ex. Gnien, Rammäs, 22.4 (Ralf Lundmark).
L: 10 ex. St. Lindessjön, Lindes, 15.4 (Mats Andersson).

Grönben *Tringa glareola* (7 fd, 49 fd, 10 fd)
Grönben spelar flitigt även under sträck och rastning, en omständighet som gör det svårt att skilja på sådana individer och sådana som befinner sig på häckningsplats. Aminstone på 18 lokaler torde häckning ha ägt rum med följande kommunvisa för-

Grönben. Foto: Tero Niemi

Labbs sågs i Västmanland för första gången sedan 1993.

Foto: Per Lindh

delning: Sala (1), Surahammar (7), Lindesberg (2), Nora (3), Hällefors (5). Månadsvis fördelning av 1950, maj (9), juni (0), juli (1). Lokaler med ansamlingar (minst 50 ex.) vår (t. o. m. 31.5), sommar (1-30.6) respektive höst (fr. o. m. 1.7):
Vä: Asköviken vid Rudö, Rytterne, 2-13.5, som mest 200 ex. 10.5 (Daniel Green).
Ar: 50 ex. Sjölundamaden, Arboga, 12.5 (Hans Wilhelmsson).

Sz: Fläcksjön vid Näs, Fläckebo 2-14.5, som mest 400 ex. 13.5 (Karl-Gunnar Källebrink). 160 ex. Sagan vid Holmbo, Kumla, 22.7 (Karl-Gunnar Källebrink).
Su: Gnien, Rannäs, 9-13.5, som mest 150 ex. 13.5 (Sören Larsson, Ralf Lundmark), resp. 7.7-16.8, som mest 65 ex. 18.7 (Ralf Lundmark) och 16.8 (Sören Larsson). Lidsjö ångar, Sura, 9-12.5, som mest 130 ex. 9.5 (Ralf Lundmark).

Drillsnäppa *Actitis hypoleucos*
 Ett sent fynd:
L: 1 ex. Frövifors, Näsby, hösten-7.11 (Erik Jansson, Jan-Erik Malmstigen).

Labbs *Nyctalus noctula*
 Ett sent fynd:
L: 1 ex. Frövifors, Näsby, hösten-7.11 (Erik Jansson, Jan-Erik Malmstigen).

Roskarl *Arenaria interpres* (8 ex., 8 ex., 0 ex.)
 För första gången sedan åtminstone 1960-talet saknas fynd helt. Detta är dock inte helt överraskande, då roskarlen minskat påtagligt på senare tid.

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*
Sz: 1F Näs, Fläckebo, 1.6 (Karl-Gunnar Källebrink).
Vä: 1F Mölnortorp, Säby, 4.6 (Per Eriksson, Stefan Johansson).

Sz: 1F Näs, Fläckebo, 1.6 (Karl-Gunnar Källebrink).
Su: 3mm-1f Gnien, Rannäs, 2.6 (Mikael Leppälampi m.fl.). 1 ex. Sägdammen, Rannäs, 2.6 (Ralf Lundmark). 3 juv. Gnien 27.8 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark).

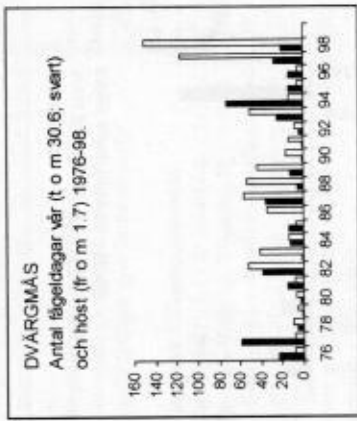
Labbs *Stercorarius parasiticus* (2 ex., 0 ex., 2 ex.)
Vä: 1 ad. (fjus fas) Södra Skiljebo, Västerås, 22.4 (Niclas Lignell)*. 1 lk str. (VSV) Snesarbovudde, Kärbo, 24.8 (Niclas Lignell).
 Labbs ses inte årligen i Västmanland och föreliggande fynd är faktiskt de första sedan 1993! I övrigt är aprilfynd ovanliga (en sträcktopp förmärks i mitten av maj, se figur) liksom att labbour av mörk fas dominerar fyndbilderna stort i landskapet.

L: 1 ad. Stor-Värningen, Näsby, 26.7 (Andreas Sandberg).
Ar: 1 lk St. Aspen, Västanfors, 19.8 (Leif Lejdölm). 2-11 ex. St. Aspen 2-12.9 (Jan Hellström m.fl.).

För andra året i rad uppträdde dvärgmåsen förhållandevis rikligt under sydsträcket. Medan toppen 1997 inföll mer typiskt i månadskiftet juli/augusti, var uppträdandet 1998 till övervägande delen knutet till september månad.

Dvärgmåsa *Larus minutus* (24 FD, 38 FD, 170 FD)
Vä: 1 ad. + 1 3k Asköviken 24.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg), 2 ad. str. (V) Kviksund, Rytterne, 24.7 (Markus Rehnberg), 1 lk str. (V) Kviksund 23.8 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti), 9 juv. Ridön, V-Barkarö, 3.9 (Richard Lager), 13 juv. Granfjärden, Kärbo, 6.9 (Pentti J. Tatti), 3 juv. Västeråsflåden 6.9 (Bengt Stridh), Minst 3 juv. Granfjärden 13.9 (Pentti J. Tatti), 4 juv. Fulleröfjärden, V-Barkarö, 13.9 (Richard Lager).
Ki: 2 juv. Barkaröviken, K. Barkarö, 29-30.8 (Per Lindh m.fl.).
Ar: 25 ad. + 5 juv. Nyckelgrundet, Arboga, 8.8 (Daniel Green, Torbjörn Hegedüs).
Sz: 1 ad. Fläcksjön, Fläckebo, 21.5-9.6 (Karl-Gunnar Källebrink m.fl.).
Su: 1 ad. Gnien, Rannäs, 3.5 (Ralf Lundmark), 1 2k Sörsjön, Sura, 11.5 (Ulfr Carlson), 1 ex. Gnien 20.5 (Jan Hellström), 2 2k str. (N) Aliden, Rannäs, 25.5 (Ralf Lundmark), 1 ad. Gnien 30.5 (Sören Larsson), 1 ad. Gnien 3.6 (Ralf Lundmark), 1 2k Gnien 3-8.6 (Ralf Lundmark m.fl.).
 1 ad. Gnien 24.6 (Ralf Lundmark), 1 ad. Gläppen, Sura, 20.8 (Ralf Lundmark), 3 juv. Gnien 4.9 (Ralf Lundmark), 14 juv. Sörsjön 4.9 (Ralf Lundmark), 2 ex. Östersjön, Sura, 14.9 (Mikael Leppälampi), 2+6 juv. str. (S) Gnien 14.9 (Ralf Lundmark), 5 juv. Gnien 20.9 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark), 2 juv. str. (S) Gnien 24.9 (Ralf Lundmark), 3 ex. Sörsjön 26.9 (Mikael Leppälampi).
L: 1 ad. Stor-Värningen, Näsby, 26.7 (Andreas Sandberg).
Ar: 1 lk St. Aspen, Västanfors, 19.8 (Leif Lejdölm). 2-11 ex. St. Aspen 2-12.9 (Jan Hellström m.fl.).

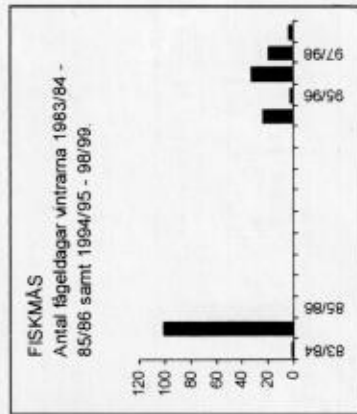
Skrattmåsa *Larus ridibundus* (-, 3350 H, 2774 H)
 Ca. 2774 häckningar på 22 lokaler har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (2/261), Köping (1/200), Kungsör (1/500), Sala (2/114), Surahammar (3/948), Lindesberg (7/555), Norberg (2/129), Hällefors (4/67), Vinterfynd:
Vä: 1 ex. Västerås 17.1 (Daniel Green, Torbjörn Hegedüs).
Sz: Större (minst 1000 ex.) ansamlingar utom häckningstid och höga sträcksummor.
Vä: Västeråsflåden 1-20.4, som mest 5300 ex. 17.4 (Niclas Lignell).
Sz: 1100 str. Gnien, Rannäs, 19.7 (Sören Larsson).

Fiskmåsa *Larus carinus*
 I rapporteringsmallen önskas sedan 1995 rapporter om kolonibildningar med minst fem par. Gensvaret har dock varit klient, varför önskemålet utgår fr.o.m. 1999. Det är emellertid angeläget att på något sätt följa upp fiskmåsen i Västmanland, varför idéer om hur detta kan göras är välkomna. Vinterfynd:
Vä: 1 2k Svarån, Västerås, 4.1 (Markus Rehnberg), 3 ad. + 2 2k Granfjärden, Ångsö, 17.1 (Daniel Green, Torbjörn Hegedüs), 1 2k Herrgårdet, Västerås, 29.1 (Daniel Green).
Sz: 1 str. (N) Aliden, Rannäs, 19.2 (Ralf Lundmark), 1 ex. Virsbo bruk, Rannäs, 26.2 (Mikael

Leppälampi), 3 ad. St. Nadden, Ramnäs, 19.12 (Ralf Lundmark).

Hä: 1 ex. Grythyttvikens, Grythyttan, 23.2 (Lars Jansson).

Antalet vinterfynd tycks ligga inom det normala, men mer material behövs för att kunna utläsa eventuella trender, se figur.

Silltrut *Larus fuscus* (54 fd, 15 fv, 32 fd)

Fv: 1 ad. Västeråsfjärden, Västerås, 20-21.4 (Gunnar Lignell m.fl.). 2 str. (N) Stamdal, Ångsö, 16.5 (Håkan Johansson). 1 ad. *L. f. fuscus* Hasslösundet, Irsta, 25.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehberg). 1 ik Färjkajen, Västerås, 25.9-1.10 (Markus Rehberg). 1 ad. Färjkajen 10-11.10 (Niels Lignell m.fl.). 1 ik Färjkajen 21.10 (Niels Lignell).

Hä: 1 ex. Svedvi, Hallstahammar, 13.5 (Ulf Carlsson).

Sz: 4 r. Fläcksjön, Fläckebo, 25.5 (Karl-Gunnar Källebrink). 2 ad. r. Sala 1.6 (Karl-Gunnar Källebrink).

Sr: 1 ad. Gnien, Ramnäs, 15.4 (Ralf Lundmark). 1 ad. Gnien 21.4 (Ralf Lundmark). 2 ad. str. (N) Gnien 3.5 (Ralf Lundmark). 1 ad. Gnien 29.5 (Ralf Lundmark). 1 ad. Gnien 10.6 (Ralf Lundmark).

Lf: 1 ex. Hagaberg, Näsby, 5.6 (Magnus Köpman). 1 ex. Hagaberg 19.6 (Andreas Sandberg).

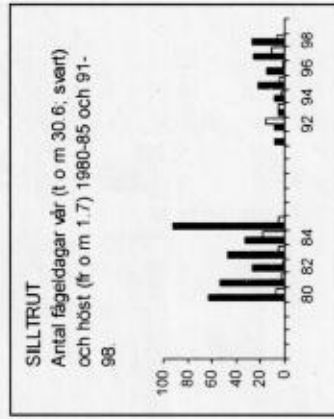
Fa: 2 ex. St. Aspen, Västanfors, 19-20.4 (Leif Lejdelin, Roland Narfström).

Fynd av den västliga rasen *L. f. intermedius*:

Fa: 1 ex. St. Aspen, Västanfors, 18.6 (Leif Lejdelin).

Tredje fyndet i landskapet av den västliga silltrut-

rasen. För övrigt kan anmärkas att uppträdandet av silltrut numera är en spilla av vad som var fallet för bara 15 år sedan, se figur.

Vittrut *Larus hyperboreus* (0, 0, 1)
Lf: 1 2k Väringen, Näsby, 12.5 (Tomas Haraldsson, Jan-Erik Malmstigen)*.

Tolfta fyndet i Västmanland och det första i Lindesbergs kommun. Fyndet är därtill det hittills senaste vårfyndet.

Havstrut *Larus marinus*

Konstaterade häckningar (0, 2, 4):

Fv: 1 ruvande Gimpelstenarna, Ångsö, 15.5 (Thomas Pettersson). 1 ruvande Tallgås, Kärbo, 15.5 (Thomas Pettersson). 1 ruvande L. Skorven, Rytterne, 15.5 (Thomas Pettersson).

Lf: 1 par Valfisken, Väringen, Näsby, 27.4 (Jan-Erik Malmstigen).

Sexton vinterobservationer, flertalet i Västerås kn, fördelade sig på januari (9), februari (6) och december (1). Följande bör nämnas:

Fv: 8 ad. Västerås hamn 27.1 (Håkan Johansson). 13 ex. Fagerön, Ångsö, 8.2 (Richard Lager), 21 ex. Fulleröfjärden, V-Barkarö, 20.2 (Richard Lager).

Kö: 1 ex. Köpings hamn 20.12 (Kurt Lindström).

Sr: 1 ad. Östersjön, Sura, 20.2 (Ralf Lundmark).

Hä: 1 ex. Hammarn, Grythyttan, 22.2 (Mats Trillkott).

SKRÄNTÄRNA *Sterna caspia* (168 fd, 37 fv, 33 fd)

Fv: 4 str. (V) Askövikens 26.7 (Hans-Olof Hellkvist). 2 ad. Askövikens 2.8 (Hans-Olof Hellkvist).

Ar: 3 ad. Nyckelgrundet, Arboga, 8.8 (Ralf Lund-

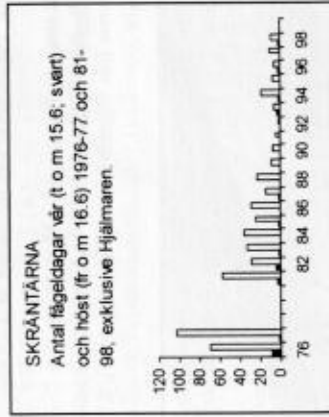
mark). 19 ex. Hjälmaren 16.8 (Hans Wilhelmsson). 1 str. Arbogaån, Arboga, 20.8 (Hans Wilhelmsson).

Sz: 1 r. Fläcksjön, Fläckebo, 25.5 (Karl-Gunnar Källebrink).

Sr: 2 r. Gläpen, Sura, 25.6 (Sören Larsson).

Fa: 1 ex. St. Aspen, Västanfors, 30.5 (Jan Hellström).

Artens fortsätter att gå kräftgång i Västmanland! Situationen är visserligen något bättre i Hjälmaren än i t.ex. Mälaren. Rapporteringen från den förra sjön är tyvärr dock mycket ojämn, varför dessa uppgifter exkluderas från vidstående figur.

Silvertärna *Sterna paradisaea*

Fv: 13+9 ex. Granfjärden, Ångsö, 13.5 (Anders F. Andersson).

Kö: 3 ex. Köping 15.5 (Gunnar Niklasson).

Sz: 7 obs. av 325 ex. 5-12.5 (fl.obs.), som mest 140 ex. Storsjön, Möklinta, 7.5 (Karl-Gunnar Källebrink).

Sr: 14 obs. av 40 ex. 4-15.5 (fl.obs.), 2 str. Gnien, Ramnäs, 24.7 (Jan Hellström). 1 juv. str. (S) Gnien 2.8 (Ralf Lundmark).

Lf: 20 str. (S) Prästryggen, Näsby, 28.7 (Andreas Sandberg).

Svarttärna *Chlidonias niger*

Häckningar (46, 43, 65):

Fv: 15 par Askövikens (Markus Rehberg).

Sz: 25 par Rörbosjön, Fläckebo (Daniel Green, Karl-Gunnar Källebrink). 15 par Fläcksjön, Fläckebo (Karl-Gunnar Källebrink). 3 par Gussjön, Fläckebo (Karl-Gunnar Källebrink).

Sr: 7 par Gnien, Ramnäs (Ralf Lundmark m.fl.).

Övriga fynd:

Fv: 1 ex. Hällsjön, Haraker, 14.6 (Markus Rehberg) och 1.7 (Kjetil Jensen).

Hä: 3-5 ex. Lagårdssjön, Kolbäck, 10-17.5 (Ulf Carlsson m.fl.).

Sz: 1 ad. Magsjön, Sura, 16.7 (Ralf Lundmark).

Lf: 1 ex. Ullersättersviken, Näsby, 10.5 (Jan-Erik Malmstigen, Tommy Oscarsson). 1 ex. Öserhammarsjön, Fellingsbro, 30.5 (Ulla Wallin).

Skogsduva *Columba oenas*

Vinterfynd gjordes på åtta lokaler 21-26.2. Dessa fynd är troligen nyanlända vårflugor.

Ringduva *Columba palumbus*

Vinterfynd (1.1-15.2; 1-31.12.):

Fv: 1 ex. Talltorp, Västerås, 11.1 och 12.2 (Kjetil Jensen). 1 ex. Kraftvärmeverket, Lundby, 31.1 (Pentti J. Tatti). 1 ex. Berghamma, Västerås, 27-30.12 (Gunnar Lignell).

Fynd inom mitten av vinterperioden är mycket ovanliga i landskapet.

Turkduva *Streptopelia decaocto*

Riksinventeringsart. Rapportert som rör fynd under häckningstid har för 1998 inkommit från Västerås, Hallstahammar, Köping, Kungsör, Sala, Surahammar, Norberg och Hällefors. Antalet häckande par är svårt att beräkna, men beståndens storlek indikeras av nedanstående övriga fynd och större ansamlingar på ovanstående orter:

Fv: Som mest 37 ex. Munkängen, Västerås, 24.10 (Richard Lager).

Hä: hörd Hallstahammar 4.6 (Pontus Lindberg).

Kö: Som mest 10 ex. Köping 8.9 (Kenneth Nordberg).

Ku: 1-2 ex. Kungsudden, K. Barkarö, 24.5-18.10 (Börje Wennerström). 2 ex. Norra Kungsladugården, K. Barkarö, 4.9 (Arne Eklöv).

Sz: Som mest 5 sj. Sala 17.5 (Karl-Gunnar Källebrink).

Sr: 1 ex. Holmtorpet, Sura, 19.5 (Ralf Lundmark).

Nb: 2 ex. Norberg maj (Torbjörn Jansson).

Karbenning 19.9 (Torbjörn Jansson).

Hä: 1 par Breddsjö, Hjulsjö, försommaren (gm Tomas Carlsson). 1 ex. Hällefors m.-31.12 (Mats Trillkott).

Större antal av arten finns endast i Västerås, dock nästan en halvering av högsta antalet exemplar från föregående år (69 ex.).

Berguv *Bubo bubo* (0 h, 5 h, 10 h) De tio häckningarna eller troliga häckningarna fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (1), Köping (1), Arboga (1), Sala (2), Lindsberg (1), Nora (1), Hällefors (3). Därutöver gjordes iakttagelser på följande antal lokaler: Västerås (1), Sala (2), Surahammar (1), Lindsberg (4), Nora (1), Fagersta (1), Hällefors (1). Berguven fortsätter att sakta öka i landskapet.

Fjälluggla *Nyctea scandiaca* (0 ex., 1 ex., 1 ex.)
Sic: 1f Lisjö, Sura, 26.3 (Mikael Leppälampi).
Numera nästan årlig i landskapet, vanligtvis endast en rapport per år.

Hökuggla *Surnia ulula* (14 ex., 6 ex., 1 ex.)
Kö: 1 ex. Strö, Köping, 6.4 (Jörgen Lindberg).
Antalet rapporterade exemplar har under 1990-talet ej nått upp till de höga noteringarna från mitten av 1980-talet.

Sparvuggla *Glaucochloa passerinum*
En (1) konstaterad häckning har rapporterats från Surahammar k.n. och på ytterligare femton (15) lokaler har lika många revirhållande fåglar noterats 8.1-10.4 med följande kommunvisa fördelning: Västerås (4), Hallstahammar (2), Sala (3), Surahammar (3), Lindsberg (1), Nora (1), Skinnskatteberg (1). F.ö. rapporterades i januari sju (7) ex., fördelade på Västerås (1), Hallstahammar (1), Surahammar (2), Nora (2) och Fagersta (1). Under hösten rapporterades sammanlagt 26 ex. fördelade på september (5), oktober (9), november (4) och december (8). Den kommunvisa fördelningen var: Västerås (4), Köping (1), Sala (2), Surahammar (8), Lindsberg (2), Nora (2), Fagersta (1), Skinnskatteberg (6). Uppräddande som föregående år.

Kattuggla *Strix aluco* (~, 23 H, 28 H)
Tjugofåra (28) konstaterade häckningar har rapporterats från följande kommuner: Västerås (5), Kö-

ping (2), Sala (7), Surahammar (2), Lindsberg (4), Nora (5), Skinnskatteberg (2), Hällefors (1). På ytterligare 63 lokaler har ropande hannar eller par iakttagits under häckningstid enligt följande kommunvisa fördelning: Västerås (15), Hallstahammar (3), Köping (7), Arboga (1), Sala (10), Surahammar (10), Lindsberg (8), Nora (2), Fagersta (1), Skinnskatteberg (6). En tydlig ökning av antalet häckningar och antalet ropande hannar, jämfört med 1998.

Slaguggla *Strix uralensis* (2 H, 6 H, 11 H)
Elva häckningar har rapporterats, samtliga från Sala k.n. Sex rapporter därutöver:
Kö: 1 sj. m Odensvi fig 1.3. 1 sj. m + 1f samma plats 21-22.3.

Sa: 1 sj. Fläckebo fig 7-14.3.
Sic: 2 sj. Rannäs fig 15.3-2.4.
Nö: 2 sj. Norbergs fig 15-22.3. Dessutom iakttagen 26.3 och 28.5 på dessa platser.
Hå: 1 ex. Bommenhav, Hjulsjö, 1.11 (Tomas Carlsson).

Antalet rapporter av slaguggla ökar i landskapet, både antalet häckningar och övriga fynd.

Lappuggla *Strix nebulosa* (1 ex., 2 ex., 6 ex.)
Två (2) häckningar har rapporterats från Surahammar k.n (1) och Norbergs k.n (1). Övriga fynd:
Sa: 1 ex. Nordanberg, Möklinta, 4.4 (Karl-Gunnar Källebrink).
Nö: 1 ex. Spånmarhyttan, Norberg, 12.12 (Jan Hellström).

Ett till tre par per år har konstaterats häcka under de senaste åren.

Hornuggla *Asio otus* (32 H, 19 H, 53 H)
Femtiotre (53) konstaterade häckningar fördelade sig på Västerås (5), Hallstahammar (1), Köping (3), Kungsör (1), Sala (8), Surahammar (11), Lindsberg (11), Norberg (1), Fagersta (4), Skinnskatteberg (7), Hällefors (1). Därutöver har fynd gjorts under häckningstid på ytterligare 21 lokaler i Västerås (7), Hallstahammar (1), Köping (2), Arboga (1), Sala (5), Surahammar (4), Lindsberg (1). Två vinierfynd har rapporterats:
Lä: 1 ex. Gammelbo, Ransberg, 4.1 (Mikael Hake).
1m+1f Albackån, Lindsberg, 1.12 (gm Andreas Sandberg).

En tredubbling av antalet rapporterade häckningar jämfört med föregående år.

Jorduggla *Asio flammeus* (14 fd, 17 fd, 4 fd)
Lä: 1 ex. Askövikens 26.5 (Thomas Petersson). 1 ex. Hedensberg, Tillberga, 29.5 (Pennti J. Iantti).

Sa: 1 ex. Näs, Fläckebo, 14.5 (Daniel Green).
Sic: 1 ex. Lisjö, Sura, 24.6 (Ingrid Akerberg).
Om den nedgående trenden för jorduggla fortsätter, kommer den inom några år att utebli från denna rapport.

Päruggla *Aegolius funereus*
Nio (9) konstaterade häckningar har rapporterats från Surahammar k.n. Därutöver har 63 ropande hannar rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (4), Hallstahammar (3), Köping (2), Sala (3), Surahammar (25), Lindsberg (5), Nora (6), Norberg (1), Skinnskatteberg (14). Höstfynd:
Lä: 1 ex. Mossjön, Skultuna, 11.10 (Mikael Leppälampi).

Något fler rapporter än 1997, men fortfarande få rapporter.

Nattskärre *Caprimulgus europaeus* (28 ex., 26 ex., 37 ex.)

Trettiotvå sjungande fåglar fördelade på följande kommuner: Västerås (3), Sala (1), Surahammar (18), Lindsberg (4), Fagersta (3), Skinnskatteberg (3), Hällefors (2). Övriga fynd:

Sic: 1 ex. Lisjövikens, Sura, 1.8 (Sören Larsson). 1 ex. Mörtjärnen, Rannäs, 10.8 (Ralf Leppälampi).
1 ex. Mossfallet, Sura, 8.9 (Mikael Leppälampi).

Det rapporterade exemplaret från Sura 8.9, är den senaste rapporten i rapportkommitténs material. Endast en gång tidigare finns nattskärren rapporterad från september.

Tornseglare *Apus apus*

En stor ansamling:

Sic: 1000 ex. Giten, Rannäs, 8.8 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark).

Vid lägräck kan det bli stora ansamlingar av seglare. Det kan löna sig att söka efter ovanliga seglare i dessa ansamlingar.

Alpseglare *Apus melba*

Lä: 1 ex. Frövöfors, Näsby, 4.6 (Perake Grönvall)**.
Första fyndet i Västmanland!

Kungfiskare *Alcedo atthis* (1 h, 6 h, 1 h)
En häckning har rapporterats från Nora k.n. Övriga observationer:

Sparvuggla.

Foto: Per Lindh

Vå: 1 ex. Askövikens 13.9 (gm Lennart Gladh).
Hä: 1 ex. Näs, Hallstahammar, 23.9 (Stefan Johansson).

Kö: 1 ex. Malmön, Köping, 5.5 (Leo Mäkinen). 1 ex. Kolsva 4.6 (Lillebror Hammarström). 1 ex. Köping 2.8 (Lillebror Hammarström) och 9.8 (Jörgen Lindberg). 1 ex. Lyftinge, Kolsva, odät. (Lennart Andersson).
Li: 1 ex. Bergshyttan, Ramsberg, 10.9 (gm Mats Andersson).
 1 år var kungsfiskaren ovanlig i hela landet.

Gökryta *Jynx torquilla*

Konstaterade häckningar:

Vå: 3 jov. Krista, Lundby, 8.7 (Hans-Olof Hellkvist).
Kö: 2 par i holk Dönsta, Kolsva (Lennart Andersson).

Li: 1 ex. i holk Näset, Fellingsbro, 17.5 (Jan-Erik Malmstigen).

Fa: 1 par Backgården, Västanfors (Leif Lejdellin).
Hä: 1 juv. Gränbäcken, Hjulsjö, 8.7 (Tomas Carlsson).

Därutöver har 94 ex. rapporterats under tiden 28.4-8.8 med följande kommunvisa fördelning: Västerås (30), Hallstahammar (2), Köping (4), Kungö (2), Arboga (2), Sala (8), Surahammar (14), Lindesberg (12), Nora (7), Skinnskatteberg (8), Hällefors (5). Efter flera år med rapporter liknande detta år, visar dessa rapporter på arens status i landskapet med få konstaterade häckningar och ett flertal rapporter från troliga häckningsplatser.

Gräspett *Picus campestris* (5 ex., 8 ex., 33 ex.)

Vå: 1 ex. Ekeholm, V.-Barkarö, 20.12 (Hans-Olof Hellkvist).

Hä: 1 ex. Vretbacken, Hallstahammar, januari-februari (gm Stefan Johansson).

Sa: 1m+1f Björshöjning, Västerfärnebo, 1.1-15.3

Förstafynd av Alpsglare (*Apus melba*) i Frövi

Sven-Olof Eriksson

Det var den 4/6 1998 vid åttatiden på kvällen som Peräke Grönvall gjorde sin kvällsrunda på barkpannetaket. Han stod cirka 30 meter ovan mark på en avsats till barkpannan där han såg tornseglare och bussvalor segla runt, när plötsligt en avvikande fågel dök upp cirka 30% större än tornseglaren, grövre vingar speciellt in mot kroppen. Mycket spetsigare vingar.

När den flög tillbaka från elstegen där den skulle sätta sig vek den upp undersidan, då var han säker på att det var en alpsglare. Den betedde sig inte som en tornseglare, vilken glider ett stycke och sedan tar några snabba vingslag, utan den gled hela tiden han såg den, kanske någon liten rörelse men knappt märkbar.

Det som talar för alpsglare är att den var ca 30% större än en tornseglare, brun rygg och hela ovansidan. Den vita

undersidan, samt det markerade bruna bröstbandet som delade upp undersidan. Den eftersöktes på kvällen och några dagar efter upptäckten, men tyvärr så sågs den inte någon mer gång.

Kan möjligen ha varit den som en väktare såg ligga död på vägen. Den 15 och 16 juni på natten såg hon (väktaren) inne i industriområdet vid "mesaugnen" på asfalten en död svala som hon reagerade på. Den såg ut som en "tornsvala" men föreföll större och var brunaktig i fjäderdräkten och ljus på buken. Hon hade hört talas om att det hade setts en ovanlig "tornsvalefågel" i området och anade ett samband och försökte få tag på någon av de skåddare som jobbar på Frövfors men ingen hade tydliggen skiftet just då. Dagen efter, dvs den 17:e var fågeln inte kvar, en sopmaskin hade gått fram och sopat undan alla spår (tyvärr).

(Bo Karlgen). 1f Kanikbo, Möklinta, januari-mars (Karl-Gunnar Källbrink). 1m Lågbo, Västerfärnebo, 1.2 (Pentti J. Tähti). 1 ex. Väggebergsmossen, Västerfärnebo, 12.10 (Jan Stuvlind gm Robert Ström). 1 ex. Sörgårso, Västerfärnebo, 8.11 (Erik Andersson). 1 ex. Björshöjning 28.11-31.12 (Bo Karlgen).

Sa: 1m Ladängen, Rammäs, 18.1 (Sören Larsson). 1f Målarbacken, Rammäs, 27.1 (Raif Lundmark). 1 sj. Målarbacken 22.2 (Sören Larsson). 1-2mm Kvarnfallet, Rammäs, 16.8-25.9 (Sören Larsson m.fl.). 1f Sjöbagen, Sura, 24.10 (Raif Lundmark). 1m Strutmossen, Rammäs, 22.11 (Raif Lundmark). 1 ex. Korpfallsmossen, Rammäs, 29.12 (Raif Lundmark).

Li: 1m Rynninge, Fellingsbro, 12.9 (Tomas Haraldsson). 1f Södra Norrby, Fellingsbro, 26.11-31.12 (Hasse Jansson).

No: 1 ex. Skogshyddan, Nora, pr.11 (gm Håkan Lavebratt). 1 ex. Järnboås november-december (Kjell Store).

Fa: 1 ex. Fagersta, Västanfors, 7.4 (Eero Kauramäki). 1f Backgården, Västanfors, 24.10 (Jan Hellström m.fl.).

Lj: 1m+1f matade ungar i bohål Mörtlugnsberg 30.6 (Tomas Carlsson).

Hä: 1 ex. Hjulsjö januari-februari (gm Tomas Carlsson). 1 ex. Mången, Hällefors, februari (gm Tomas Carlsson). 1m Sävshöjden, Hällefors, 4.3 (Lars Jansson). 1 ex. Finnhult, Grythyttan, 23.9 (Tomas Carlsson). 1 ex. Hällefors oktober (gm Tomas Carlsson). 1 ex. Silkesdammen, Hällefors, 1.12 (gm Tomas Carlsson). 1 ex. Örlingen, Hällefors, ult.12 (gm Max Widman). 1 ex. Hjulsjö december (gm Tomas Carlsson).

Första konstaterade häckningen i landskapet. Den var väntad, då antalet rapporter av gräspett har ökat de senaste åren.

Grönöglare *Picus viridis*

Tre konstaterade häckningar har rapporterats från Köping (1), Surahammar (1) resp. Skinnskatteberg (1).

Spillkråka *Dryocopus martius*

Sju (7) konstaterade häckningar har rapporterats från Västerås (2), Hallstahammar (1), Köping (1), Arboga (1), Surahammar (2). Antalet konstaterade häckningar i nivå med de föregående årens rapporter.

Mindre hackspett *Dendrocopos minor* (66 h, 66 h)

Sextiosex lokaler med fynd under häckningsstid (1.4-30.6), i sig (6) fall med konstaterad häckning, fördelade sig på följande kommuner: Västerås (19), Hallstahammar (2), Köping (5), Kungö (2), Arboga (2), Sala (9), Surahammar (5), Lindesberg (8), Nora (7), Fagersta (3), Skinnskatteberg (2), Ljusnarsberg (1), Hällefors (1). Under övriga året 120 fågel dagar fördelade på föråret (1.1-31.3; 33) respektive efteråret (1.7-31.12; 87), kommunvis: Västerås (732), Hallstahammar (1/3), Köping (1/6), Kungö (0/1), Arboga (0/2), Sala (3/5), Surahammar (6/17), Lindesberg (6/9), Nora (5/3), Fagersta (1/6), Skinnskatteberg (2/1), Ljusnarsberg (0/2), Hällefors (1/0). Exakt samma antal fynd under häckningsstid som föregående år.

Tretårig hackspett *Picoides tridactylus*

(1 H, 1 H, 2 H; 28 rd, 18 rd, 24 rd)
 Fynd under häckningsstid, inklusive två konstaterade häckningar, har rapporterats från fem (5) lokaler i Köping (1), Surahammar (1), Skinnskatteberg (2), resp. Hällefors (1). Därutöver föreligger 13 fynd.

Ar: 1f St. Djupmyra, Arboga, 22.11 (Niklas Ing-erstedt).

Sa: 1f Finnbo, Sala, 20.12 (Stig Öhman).
Su: 1f Lomtjärnen, Rammäs, 10.8 (Raif Lundmark). 1 ex. Jan-Olsskogen, Rammäs, 29.10 (Raif Lundmark, Thomas Pettersson). 1m Fermansbo urskog, Rammäs, 5.11 (Raif Lundmark).

Li: 1f Ångsskogen Näsby, 30.1 (Andreas Sandberg). 1 ex. Hökasta, Fellingsbro, 31.8 (Erik Jansson). 3 ex. Kindla, Lindes, 13.10 (Kjell Mattsson). 1m Ångsskogen 4.12 (Kjell Mattsson) och 16.12 (Andreas Sandberg).

No: 1 ex. Dalkarlsberg, Viken, september (Ingrid Wilder). 1m Finnsyttan, Järnboås, 14.11 (Claes Dyst).

Hä: 1 ex. Svarshavet, Hällefors, 4.3 (Lars Jansson). 1 ex. Kviddjärnen, Grythyttan, 27.9 (Gunde Persson). 1 ex. Laxtjärnen, Grythyttan, 4.10 (Lars Jansson).

Frånsett rapporten från Sala, saknas rapporter från nordöstra delen av landskapet.

Trädlärlare *Lullula arborea* (27 h)

Fynd som indikerar häckning har rapporterats enligt följande, kommunvis fördelade: Västerås (7),

Hallsstahammar (1), Köping (1), Kungsör (1), Sala (3), Surahammar (6), Lindsberg (3), Nora (2), Skinnskatteberg (1), Hällefors (2). För övrigt gjordes tre fynd av 3 ex. under sträcktid, månadsvis fördelade: mars (1), september (2). Kommunvis fördelade: Västerås (1), Surahammar (2). Antalet fynd som indikerar häckning har ökat från föregående år medan antalet övriga rapporter minskat.

Sånglärka *Alauda arvensis*

Åtskilliga fynd gjordes på flera lokaler 21-28.2. Normalt tidiga vårfynd. I övrigt inga vinterfynd.

Berglärka *Eremophila alpestris* (1 ex., 2 ex., 3 ex.)

Få: 1 r. Lillåudden, Västerås, 14.10 (Daniel Green, Markus Rehnberg). 1 ex. Solingsörp, Romfaruna, 24.10 (Gunnar Lignell).

Su: 1 ex. Östersjön, Sura, 24.4 (Ralf Lundmark). Liksom föregående är ett sent vårfynd av denna art.

Backsvala *Riparia riparia*

Häckningar (2715, 1141, 643) har rapporterats från 15 lokaler med sammanlagt 643 bon. Dessa fördelade sig enligt följande: Västerås (2275), Köping (1/78), Sala (6/199), Lindsberg (2/36), Fagersta (2/22), Skinnskatteberg (1/3), Hällefors (1/30). Antalet häckande par minskar betydligt i landskapet.

Ladusvala *Hirundo rustica*

Större ansamling:
Su: 500 ex. Gnten, Rammäs, 18.8 (Ralf Lundmark).

Hussvala *Delichon urbica*

Sen häckning:
Su: 2 bon med oflygga ungar Ålbo, Västerfärnebo, 2.9 (Thore Lindberg).

Större piplärka *Anthus richardi*

Su: 1 ex. Gnten, Rammäs, 14.9 (Ralf Lundmark)*. Sjunde fyndet i Västanmanland och det första i Surahammar k.n. Samtliga fynd har gjorts på 1990-talet och samtliga på hösten inom intervall 11.9-19.10.

Trädpiplärka *Anthus trivialis*

Ett sent fynd:
Få: 1 r. Lillåudden, Västerås, 9.11.11 (Markus Rehnberg m.fl.). Detta sena fynd vållade bestämningsproblem, men blev slutligen bestämt till trädpiplärka.

Ångsapiplärka *Anthus pratensis*

Större ansamling:
Su: minst 300 ex. Säter, Rammäs, 27.9 (Ralf Lundmark).

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus* (26 FD, 26 FD, 20 FD)

Vårfynd:
Få: 1 r. Asköviken 9.5 (Thomas Pettersson).
Kö: 1 ex. Köping 19.5 (Jörgen Lindberg).

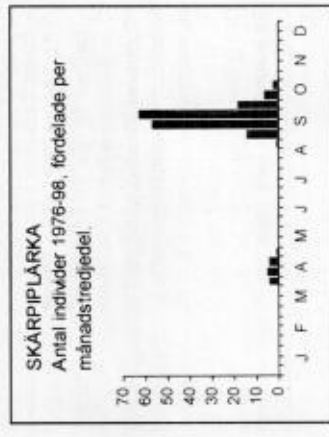
Sammanlagt 33 fågeldagar under hösten (19.8-27.9) fördelade sig kommunvis enligt följande: Västerås (6), Sala (4), Surahammar (15), Lindsberg (5), Nora (1), Fagersta (1), Hällefors (1). En nedgång av antalet höstfynd från 1997 års 46 fynd.

Skärpiplärka *Anthus petrosus* (5 FD, 9 FD, 7 FD)

Få: 1 str. Askö, V-Barkarö, 22.8 (Niclas Lignell), 2 ex. Lillåudden, Västerås, 20.9 (Markus Rehnberg, Pentti J. Tatti), 1 ex. Fjärkajen, Västerås, 21.9 (Niclas Lignell).

Su: 2 ex. Braxenviken, Sura, 19.4 (Ralf Lundmark).
Lå: 1 ex. Valfisken, Näsby, 23.9 (Jan-Erik Malmstigen).

En tendens är att antalet rapporter ökar i västeråsområdet och minskar i Lindsbergs k.n. Augustifyndet är anmärkningsvärt tidigt för en art, vars höststräck normalt kulminerar en månad senare, se figur.

Gullärka *Motacilla flava*

Tio (10) häckningar eller troliga häckningar, troligen i samtliga fall avseende nominatrasen *M. f. flavaria*, har rapporterats enligt följande: Köping (1), Arboga (2), Surahammar (7). Fynd av den nordliga rasen *M. f. thunbergi* under omständigheter som tyder på häckning.

Su: 1m matar Gussjön, Flickebo, 27.6 (Karl-Gunnar Källebrink).

Hå: 2 par varn. Dammsossen, Hällefors, 2.7 (Mats Trillkott), 6 par matar Römyren, Hjulsjö, 9.7 (Bertil Forsberg).

Inga större (minst 200 ex.) ansamlingar har rapporterats. Fynd av rasen *M. f. feldbergi*:

Få: 1m r. Asköviken 21.5 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg)**.

Fjärde fyndet i Västanmanland av den sydosteuropiska rasen *M. f. feldbergi*. Tidigare fynd har gjorts i Fläckebo (maj 1977), Grängesberg (juli 1992) resp. Ångsö (maj 1995).

Forsärla *Motacilla cinerea* (2, 9, 13)

Fem (5) häckningar har rapporterats från Västerås k.n (1), Nora k.n (3) och Skinnskattebergs k.n (1). Övriga fynd:

Su: 2 ex. Björnsboing, Västerfärnebo, 30.5 (Bo Karlsson).

Lå: 1m Frövifors, Näsby, 5.4 (Erik Jansson).

1m+1f Frövifors 17.4 (Ulf Jacobsson). 1 ex. Frövifors 6.7 (Andreas Sandberg). 2 r. Gammelbo, Ramsberg, 12.9 (Mikael Håke).

Fa: 1 ex. Fagersta, Västanfors, 7.7 (Jan Hellström, Roland Narfström). 1 ex. Fagersta 16.8 (Jan Hellström).

Hå: 1m Grythyttan 21.4 (Gunde Persson).

Forsärlan ökar i landskapet.

Sädesärla *Motacilla alba*

Vinterfynd:
Lå: 1 ex. Lindsberg, Linds, 29.1 (Tomas Haraldsson).

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

Större ansamlingar:
Hå: 600 ex. Hallsstahammar 6.12 (Ulf Carlsson).

Su: 600-1000 ex. Kungssängen, Sala, 30.12 (Kristen Ekman).

Su: >2000 ex. Annehill, Rammäs, 20.12 (Ralf Lundmark).

Lå: >1200 ex. Lindsberg, Linds, 27.12 (Mats Andersson).

Hå: 700 ex. Hällefors november (gm Tomas Carlsson).

Ovanligt gott om sidensvansar under förvintern 1998.

Strömstare *Cinclus cinclus* (0 h, 5 h, 4 h)

Två (2) häckningar har rapporterats, båda från Nora

k.n. Därutöver iakttagen under häckningstid på ytterligare två lokaler, båda i Skinnskattebergs k.n. Häckningsförekomst som föregående åren.

Gärdsmyg *Troglodytes troglodytes*

Tjugoen (21) fåglar har rapporterats under vintermånaderna (januari 10, februari 2, december 9) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (6, 0, 4), Köping (1, 0, 0), Kungsör (1, 1, 1), Surahammar (0, 0, 1), Lindsberg (2, 1, 2), Nora (0, 0, 1). Jämfört med föregående år fler rapporter från Mälaronrådet och färre från västra delarna av landskapet.

Järnsparv *Prunella modularis*

Vinterfynd:

Få: 1 ex. Lillåudden, Västerås, 8.1 (Niclas Lignell).
Lå: 1 ex. Hagaberg, Näsby, 1-18.1 (Andreas Sandberg m.fl.).

Fågeln i Näsby kvar från december 1997.

Rödhake *Eriothacus rubecula*

Vinterfynd:

Kö: 1 ex. Skogsberg, Köping, 17.1 (Per Lindh).

Ar: 1 ex. Arboga 8.2 (Hans Wilhelmsson).

Su: 1 ex. Källberget, Sura, 20.12 (Mikael Leppälampi).

Lå: 1 ex. Fellingsbro 6.12 (Christer Eriksson).

Hå: 1 ex. Grythyttan 26.12 (Gunde Persson).

Några vinterfynd av rödhake görs varje år.

Blåhake *Luscinia svecia*

Vår- och sommarfynd:

Få: 1f Fällvi, Dingtuna, 21.5 (Pentti J. Tatti).

Kö: 1 ex. Gälby, Köping, 6.5 (Leo Mäkinen).

Lå: 1 ex. Lindsberg, Linds, 10.5 (Mats Andersson).

Fyndet i Köping är tidigt på året.

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*

(10 ex., 6 ex., 16 ex.)

Su: 1 sj. m Sala 3-7.5 och 4.6 (Karl-Gunnar Källebrink).

Su: 1-3 sj. Virsbo bruk, Rammäs, 28.4-14.5 (Mikael Leppälampi). 1 sj. Sura bruk, Sura, 6.6 (Mikael Leppälampi) och 9.6 (Ralf Lundmark).

1m+1f häckning Virsbo bruk 26.6 (Mikael Leppälampi). 1m Låsjö, Sura, 26.7 (Jörgen Lindberg).

Lå: 1 sj. m Frövifors, Näsby, 6.5 (Sven-Olof Eriksson). 1m Frövifors 15.5 (Mats Andersson). 1m

Frövfors 5.7 (Sven-Olof Eriksson).
 No: 1 sj. m Södra Husby, Nora, 18.4 (Anders Carlberg).

Fa: 1 sj. m Fagersta bruk, Västanfors, 25.4-22.6 (Roland Narfström m.fl.). Im Reningsverket, Västanfors, 22.8 (Leif Lejdellin).

Lj: 1 m Kopparberg 21.8 (Thomas Björck).
 Hä: 1 ex. Björskogsnsås, Grythyttan, 2.5 (Tomas Carlsson). 1 ex. pr.12 (!) Hällefors (Max Widman).

En tydlig uppgång jämfört med de senaste åren. Fyndet i Hällefors i december det i särklass senaste höstfyndet i landskapet.

Ringtrast *Turdus torquatus* (11 ex., 19 ex., 12 ex.)
 Fä: 1 f Vedbo, Skerike, 24.4 (Markus Rehnberg).
 Fä: 1 m Backgården, Västanfors, 25.4 (Jan Hellström).

Hä: 4 ex. Sävsjön, Hällefors, 19.4 (Torgel Simensen). 1 ex. L. Sirsjön, Grythyttan, 20.4 (gm Max Widman). 1 f Romböjden, Hjulsjö, 30.4 (Tomas Carlsson). 1 f Grängshyttan, Hjulsjö, 2.5 (Tomas Carlsson). Im Sängshyttan, Hällefors, 3.5 (Tomas Carlsson m.fl.). 2 ex. Björskogsnsås, Grythyttan, 5.5 (gm Tomas Carlsson).

Tillägge: 1 ex. Hällby, Västerfirnebo, 8.5 1997 (Robert Ström).

På våren är ringtrasten ofta vanligast i den västra delen av landskapet, med tyngdpunkt i Hällefors km. En lokal som Björskogsnsås bjuder på ringtrast i princip varje vår i slutet av april/början av maj. Inget höstfynd är rapporterat 1998. Höstfynd är ganska sparsamma i hela landet under hösten. Man kan undra var och hur ringtrasterna sträcker under hösten!

Björkrast

Turdus pilaris
 Från vårpertiden resp. sommaren föreligger endast en rapport vardera om större (minst 200 ex.) ansamlingar:

Fä: 200 ex. Skälby, Lundby, 20.8 (Markus Rehnberg).
 Sr: 200 ex. Gnien, Rammås, 18.1 (Sören Larsson).
 Från hösten (fr.o.m. 3.10) föreligger 62 rapporter om större ansamlingar, fördelade på oktober (13), november (20) och december (29). Naturgeografiskt fördelade sig rapporterna enligt följande: Bergslagen (2), Skogslandet (24), Mälardalen (36). Följande bör nämnas:
 Fä: 2000 ex. Askövikens 2.12 (Kjetil Jensen).
 Kö: 2000 ex. Gällby, Köping, 11.10 (Arne Eklöv).

Sr: 2000 ex. Gnien, Rammås, 2.11 (Ralf Lundmark).
 En god römhårsbäst ger stora mängder trast, framför allt björkrast, så länge bären varar finns också trastarna kvar långt in under vintern. Många fynd av rödvingetrast och dubbeltrast gjordes också i december.

Rödvingetrast

Turdus iliacus

Vinterfynd:

Fä: 1 ex. Enhagen, V.-Barkarö, 28.12. (Bengt Stridh). 1 ex. Västerås 28.12 (Ralf Lundmark).
 Kö: 2 ex. Norsa, Munktorp, 12.12 (Per Lindh). 2 ex. Skogsborg, Köping, 25.12 (Per Lindh).
 No: 1 ex. Nora 19.12 (Peter Bernövall).

Dubbeltrast

Turdus viscivorus

Vinterfynd (jan.-feb. + dec.):

Fä: 1 ex. Tidö, Rytterne, 2.1 (Markus Rehnberg), 6.1 (Hans-Olof Hellkvist) och 15.2 (Richard Lager). 1 ex. Karlslund, Rytterne, 3.1 (Lennart Gladh). 1 ex. Tidö-Lindö, Rytterne, 4.1 (Thomas Pettersson). 1 ex. Barkarö 4.1 (Richard Lager). 1 ex. Fullerö villa, V.-Barkarö, 4.1 (Richard Lager). 1 ex. Blåbandsbacken, Rytterne, 22.1-8.2 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 ex. Kronsbacken, Rytterne, 25.1 (Lennart Gladh). 1 ex. Södra Björnö, Västerås, 17.2 (Kjetil Jensen). 2 ex. Södra Björnö 8.12 (Kjetil Jensen). 1 ex. Rudö, Rytterne, 17.12 (Torbjörn Hegedus). 2 ex. Tidö-Lindö 20.12 (Markus Rehnberg). 1 ex. Tidö-Lindö 26.12 (Thomas Pettersson).

Flödsångare *Locustella fluviatilis* (12 ex., 18 ex., 23 ex.)

Fä: 1 sj. Hälsjö, Västerås, 6-28.6 (Niclas Lignell m.fl.). 1 sj. Hälla, Badelunda, 6.6 (Svante Söderholm). 1 sj. Frövisjön, Skultuna, 15.6 (Markus Rehnberg). 1 sj. Kättsta, Haraker, 15.6 (Markus Rehnberg). 1 sj. Frösribacken, Romfartuna, 19.6 (Pentti J. Tatti). 1 sj. Almö, V.-Barkarö, 25.6 (Markus Rehnberg). 1 sj. Källsta, Irsta, 6-25.6 (Markus Rehnberg). Svante Söderholm). 1 ex. Skälby, Skultuna, 25-26.6 (Niclas Lignell). 1 sj. Källskär, V.-Barkarö, 5.7 (Hans-Olof Hellkvist).
 Hä: 1 sj. Mölntorp, Säby, 8.7 (Stefan Johansson).
 Kö: 1 sj. Malmön, Köping, 23-31.5 (Torbjörn Hegedus m.fl.).

Ar: 1 sj. Sjölundamäden, Arboga, 1-21.6 (Hans Wilhelmsson).

Sr: 1 sj. Hedbo, Västerfirnebo, 4-7.6 (Åke Berg, Pentti J. Tatti).

Sr: 1 sj. Ljöv, Sura, 19-23.6 (Sören Larsson m.fl.). 1 sj. Haga, Sura, 10.6 (Mikael Leppälampi). 1 sj. Hovgården, Sura, 13-15.6 (Mikael Leppälampi m.fl.). 1 sj. Bolagsjön, Rammås, 9-25.6 (Sören Larsson, Ralf Lundmark).

Lj: 1 sj. Näset, Fellingsbro, 31.5-3.6 (Sven Larsson m.fl.). 1 sj. Bor, Lindes, 4.6 (Mats Andersson). 1 sj. Västvallan, Fellingsbro, 11-22.6 (Ulla Wallin m.fl.). 1 ex. Spannarbodasjön, Fellingsbro, 11-24.6 (Lillebror Hammarström m.fl.). 1 sj. Österhammarssjön, Fellingsbro, 18-19.6 (Sven Larsson).
 No: 1 sj. Asbosjön, Nora, 11-23.6 (Anders Carlberg).

Vassångare *Locustella luscinioides* (0 ex., 1 ex., 1 ex.)

Hä: 1 sj. Freden vid Boda, Säby, 20-22.6 (Markus Rehnberg m.fl.).

Arten är inte årlig i Västmanland.

Bucksångare *Acrocephalus diemeturum* (1 ex., 4 ex., 3 ex.)

Sr: 1 sj. Hullberget, Fläckebo, 14-15.6 (Karl-Gunnar Källebrink).

Sr: 1 sj. Surahammar, Sura, 6-28.6 (Ralf Lundmark m.fl.).

Sr: 1 ex. Sillbo, Skimnskatteberg, 6-13.6 (Roland Wåara).

Kärrsångare *Acrocephalus palustris* (32 ex., 38 ex., 38 ex.)

Trettioåttio sjungande fördelade på följande kommuner: Västerås (7), Hallstahammar (3), Köping (3), Lindesberg (8), Nora (2), Fagersta (2).

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus* (25 ex.)

Fä: 1-7 sj. Askövikens 13.5-27.6 (Thomas Pettersson m.fl.). 1-4 sj. + 4ff + 3 bon Halsen, Västerås, 21.5-30.6 (Thomas Pettersson m.fl.). 1 sj. Frösribacken, Romfartuna, 15-22.6 (Markus Rehnberg m.fl.). 1 sj. Majholmen, Rytterne, 28.6 (Hans-Olof Hellkvist). 1 sj. Askövikens 11.7 (Thomas Pettersson, Markus Rehnberg) och 26.7 (Hans-Olof Hellkvist). 1 ad. m ringm. Asköbäckens 17.7 (Markus Rehnberg). 1 ad. f ringm. Asköbäckens 6.8 (Markus Rehnberg). 2 lk ringm. Asköbäckens 15.8 (Markus Rehnberg).

Hä: 1-3 sj. Freden vid Utнас, Säby, 6.6-4.7 (Markus Rehnberg m.fl.).

Kö: 1 ex. Cementattippen, Köping, 15.5 (Lillebror

Hammarström).
 Kr: 1 sj. Barkaröaviken, K. Barkarö, 2-28.5 (Börje Wennerström m.fl.).

Ar: 1-3 sj. Fındlaviken, Arboga, 16.5-28.6 (Hans Wilhelmsson m.fl.). Bofynd Fındlaviken 14.6 (Staffan Bensch, Hans Wilhelmsson).

Sr: 1 sj. Lergröarna, Sala, 9-10.6 (Kriser Ekman, Karl-Gunnar Källebrink).

Lj: 1 sj. Österhammarssjön, Fellingsbro, 29-31.5 (Sven Larsson). 1 sj. Fimåkerssjön, Fellingsbro, 18.6-2.7 (Sven Larsson).

Hä: 1 ex. Björskogsnsås, Grythyttan, 25.6 (Kurt Lindström).

Svarthätta

Sylvia atricapilla

Fynd under vinterhalvåret (oktober-april):

Fä: 1 m Norra Skillebo, Västerås, 11.10 (Thomas Pettersson). 1 f Steneborg, V.-Barkarö, 29.12 (Richard Lager).

Kö: 1 ex. Johannisdal, Köping, 28.10 (Arne Eklöv).

Lj: 1 f Lindesberg, Lindes, 12-28.2 (Tommy Oscarsson). 1 m Lindesberg 25.11 (Tommy Oscarsson).

Fa: 1 f Per Ols, Västanfors, 8-14.4 (Roland Narfström).

Antalet vinterfynd är ganska stort eller t.o.m. ökar? Under senare år har det konstaterats att svarthättor från Mellanuropa har börjar övervintra i Väst- och Nordeuropa. Kanske är det ett resultat av mildare klimat?

Lundsångare *Ph. trochiloides* (0 ex., 1 ex., 1 ex.)

Sr: 1 sj. (!) och sedd Sala 17.9 (Kriser Ekman).

Gransångare

Ph. collybita (11 h, 6 h, 8 h)

Sommarfynd (15.5-31.7):

Fä: 1 sj. Fiskartorpet, V.-Barkarö, 16.5 (Hans-Olof Hellkvist). 1 sj. Västeruddan, Rytterne, 28.5 (Thomas Pettersson).

Ar: 1 sj. Tjurlängen, Arboga, 16.5 (Hans Wilhelmsson).

Sr: 1 sj. Rörbo, Fläckebo, 30.5 (Åke Berg). 1 sj. Vrenninge, Fläckebo, 7.6 (Åke Berg). 1 ex. Sala gruva, Sala, 24.6 (Kriser Ekman).

Lj: 1 sj. Storå, Lindes, 4.6 (L. Bäckholm). 1 sj. Hagaberg, Näsby, 3.7 (Jan-Erik Malmstigen).

Antalet fågel dagar (64) fördelade sig kommunvis på Västerås (6), Köping (2), Arboga (1), Sala (1), Surahammar (41), Lindesberg (2) och Fagersta (1).

Den månadsvisa fördelningen var: april (12), maj

(7), juni (3), juli (1), augusti (0), september (31), oktober (10).

Antalet fynd under häckningstid tycks minska, vilket också sammanfaller med den minskning som konstaterats för den "nordliga" gransångaren *P. c. abietinus* i norra Sverige. Fynd i maj behövs inte vara häckande fåglar eftersom det fortfarande sträcker en del gransångare denna tid. Under juni-juli finns endast fyra rapporter.

Mindre flugsnappare *Ficedula parva* (7 ex., 13 ex., 8 ex.)

Få: 1 par häckning (missl. gm predation) + 1 ad. m sj. Södra Björnö, Västerås, 13.5-30.6 (Robert Ekberg m.fl.).

Sr: 1 sj. Näsmyran, Fläckebo, 16.5 och 5.6 (Karl-Gunnar Källebrikk).

Sr: 1 sj. Lönnbrosjön, Rammås, 26.5 (Ralf Lundmark).

Lå: 1 ad. m sj. Uggelbo, Fellingssbro, 17-24.5 (Bo Runesson).

Nö: 1-2 sj. Fibbetorp, Nora, 17-utt.5 (Peter Bernöval).

Svarvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca*

Hå: 1 "albinistisk" Hällefors 11.5 (Tomas Carlsson, Max Widman).

Den albinistiska flugsnapparen, som ivrigt besökte lämpliga bokar i några trädgårdar, gav ett mycket exotiskt intryck. Med endast mörka fält på arm- och handpennor samt stjärt. Den grå övergumpen och litet uteslött halsbandsflugsnappare. Albinistiska fåglar ses då och då, men de flesta slås ut ganska snabbt av predatorer som hittar de väl synliga fåglarna. Denna flugsnappare hade i alla fall bevisligen överlevt minst en flyttning.

Skäggnis *Panurus biarmicus*

Häckningar och observationer under häckningstid (1.4-31.8):

Få: 66 ad. + 317 juv. ringm. Askövikens 6.5-30.8 (Markus Rehberg m.fl.). 1+1 ex. Hällslösumdet, Irsta, 29.5 (Thomas Pettersson). 1 ex. Halsen, Västerås, 31.5 (Thomas Pettersson). 1m+1f Halsen 24.6 (Markus Rehberg). 1 ex. Halsen 30.6 (Thomas Pettersson, Markus Rehberg).

Hå: 7 ex., varav minst 5 juv., Billingen, Kolbäck, 1.7 (Stefan Johansson).

Ar: 3 ex. Fjndlaviken, Arboga, 21.5 (Hans Wilhelmsson). 1 ex. Frösshammarsviken, Arboga, 28.6 (Hans Wilhelmsson).

Sr: 5 ex. Gläpen vid Baståsen, Sura, 21.4 och 5.5 (Mikael Leppälampi).

Övriga fynd (utom på ovannämnda lokaler):

Få: 3-4 ex. Långholms brygga, Ångö, 2.1 (Lennart Gladh). Observerad Grisfjärden, Ångö, 18.1 (Lennart Gladh). 1 ex. Smedskärviken, V-Barakarö, 3.9 (Richard Lager). 10 ex. Strömsundet, V-Barakarö, 23.9 (Richard Lager). 1 ex. Kurö-sundet, V-Barakarö, 3.10 (Richard Lager). Flera flockar Grisfjärden 11.10 (Lennart Gladh). 2 ex. Fullerö brygga, V-Barakarö, 11.10 (Hans-Olof Hellkvist). 4 ex. högflykt Hällsjön, Haraker, 31.10 (Håkan Johansson). 7 ex. Fullerö brygga 8.11 (Håkan Johansson). 2 ex. Lilläludden, Västerås, 9.11 (Markus Rehberg).

Kö: 4-7 ex. högflykt Cementatippen, Köping, 2.10-6.11 (Arne Eklöv, Leo Mäkinen).

Kå: 15 ex. Barkarövikens, K. Barkarö, 15.3 (Jörgen Lindberg). 1 ex. Barkarövikens 4.9 (Arne Eklöv).

8 ex. högflykt Barkarövikens 23.9 (Leo Mäkinen).

2 ex. Barkarövikens 2.10 (Kurt Lindström). 4-5 ex. Barkarövikens 5.10 (Leo Mäkinen). 19 ex. Barkarövikens 7.10 (Leo Mäkinen).

Sr: 2 ex. Fläcksjön, Fläckebo, 23.9 (Karl-Gunnar Källebrikk). Liten flock Fläcksjön 3.10 (Kriser Ekman). 3 ex. Gussjön, Fläckebo, 4.10 (Ralf Lundmark).

Sr: 7 ex. Låsjövikens, Sura, 3.10 (Sören Larsson). 4 ex. Västersjön, Sura, 7.10 (Yngve Pettersson). 5 ex. Gnien, Rammås, 8.10 (Ralf Lundmark). 8 ex. Västersjön 9.10 (Ralf Lundmark). 15 ex. Låsjövikens 21.10 (Ralf Lundmark). 9 ex. Låsjövikens 28.10 (Ralf Lundmark).

Lå: 15-20 ex. Storåbädet, Lindes, 3.10 (Tommy Oscarsson). 5 ex. Storåbädet 5.10 (Mats Andersson). 3 ex. Storåbädet 10.10 (Ulla Wallim). 1-10 ex. Ullersättersviken, Näsby, 6.10-18.11 (Jan-Erik Malmstigen m.fl.).

Blåmes *Parus caeruleus*

Sr: 57 str. Näs, Fläckebo, 23.9 (Karl-Gunnar Källebrikk).

Pungmes *Remiz pendulatus*

Få: 1 ex. Askövikens 17.5 (Thomas Pettersson m.fl.).

Kå: 1-2 ex. Barkarövikens, K. Barkarö, 30-31.3 (Börje Wennerström). 1 ex. Barkarövikens 10.4 (Jörgen Lindberg, Börje Wennerström).

Sr: 1m Fjärjebro, Fläckebo, 28.5 (Karl-Gunnar Källebrikk).

Lå: 1m Hagaberg, Näsby, 1.5 (Jan-Erik Malmstigen). 1 ex. Hagaberg 20.6 (Andreas Sandberg).

Törnskata *Lanius collurio* Tretiotre (33) konstaterade häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (7), Köping (5), Arboga (2), Sala (2), Surahammar (12), Lindesberg (3), Fagersta (2).

Värfågel *Lanius excubitor*

Inga fynd under häckningstid rapporterade. Sammanlagt 209 fåglagar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning (föråret/efteråret): Västerås (14/8), Hallstahammar (6/3), Köping (8/9), Kungörs (4/1), Arboga (1/2), Sala (1/8/5), Surahammar (23/38), Lindesberg (25/29), Örebro (0/1), Nora (1/4), Fagersta (3/2), Hällefors (4/0). Den månadsvisa fördelningen var som följer: januari (15), februari (33), mars (34), april (25), maj-augusti (0), september (2), oktober (53), november (28), december (19). Under senare år har antalet fynd av värfåglar minskat, särskilt under häckningstid. Under 1970- och 1980-talen var den närmast en regelbunden häckfågel i Bergslagen. Men kanske har de senaste tio årens frånvaro av sorkår omöjliggjort framgångsrika häckningar?

Nötkräka *Nucifraga caryocatactes*

Ingen häckning har rapporterats. Fynd av rasen *N. c. macrorhynchos* ("smalåbbad nötkräka"):

Få: 1 ex. Tallorp, Västerås, 29.4 (Kjetil Jensen). 2 ex. Herrgårdet, Västerås, 31.8 (Daniel Green).

Sr: 2-4 ex. Sala 30.8-12.9 (Kriser Ekman, Karl-Gunnar Källebrikk).

Få: 1 ex. Fagersta, Västanfors, 3.10 (Leif Lejdelin). 1 ex. Hedkärra, Västanfors, 31.12 (Leif Lejdelin).

Råka *Corvus fringilegus*

Senvår- och sommarfynd (1.5-31.8):

Få: 1 ex. Hälla, Badelunda, 12.7 (Svante Söderholm). 1 "ung" Lilläludden, Västerås, 18.7 (Per-Itti J. Tatti).

Kö: 1 2k Erikslund, Köping, 6.7 (Per Lindh).

Sr: 3 ad. Salbohed, Västerfärnebo, 5.5 (Ralf Lundmark).

Nö: 1 ex. Gyttoorp, Nora, 11.5 (Roland Thuvander). Vinterfynd (1.1-15.2; 1-31.12):

Få: 1 ad. Alsåtra, Lillhärad, 13.2 (Thomas Pettersson).

Kö: 1 ex. Munktorp 1.12 (Torbjörn Dahlgren).

Lå: 1 ex. Nederby, Fellingssbro, 11.12 (Andreas Sandberg).

Större ansamling: *Få:* 27 ex. Ösby, Lundby, 10.10 (Hans-Olof Hellkvist).

Under hela året rapporterades sammanlagt 137 fåglagar med följande månadsvisa fördelning: feb (17), mar (21), apr (33), maj (4), jun (0), jul (3), aug (0), sept (1), okt (51), nov (5), dec (2). Den kommunvisa fördelningen var: Västerås (51), Hallstahammar (5), Köping (14), Kungörs (1), Arboga (3), Sala (11), Surahammar (28), Lindesberg (6), Nora (8), Fagersta (10).

Stare *Sturnus vulgaris*

Sjuttosju (77) starr har rapporterats från vintermånaderna (januari 1, februari 13, december 63) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (0, 11, 22), Köping (0, 0, 28), Surahammar (1, 2, 0), Lindesberg (0, 0, 13). Redan 20-28.2 sågs de första värstarna på flera håll i landskapet.

Bofink *Fringilla coelebs*

Sexton (16) bofinkar har rapporterats från vintermånaderna (januari 3, februari 4, december 9) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (1, 0, 1), Köping (2, 2, 4), Surahammar (0, 0, 2), Lindesberg (0, 2, 1), Fagersta (0, 0, 1).

Bergfink *Fringilla montifringilla*

Tolv (12) fåglar har rapporterats under vintermånaderna (jan 2, feb 3, dec 7) med följande kommunvisa resp. månadsvisa fördelning: Västerås (1, 1, 2), Hallstahammar (0, 0, 2), Surahammar (0, 1, 1), Lindesberg (0, 0, 2), Nora (1, 1, 0).

Steglits *Carduelis carduelis*

Sex (6) konstaterade häckningar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (3), Köping (1), Arboga (1), Lindesberg (1).

Vinterhämping *Carduelis flavirostris*

Fågeldagarna (327, 646, 1180) hade följande kommunvisa fördelning (föråret/efteråret): Västerås (506/99), Hallstahammar (50/4), Köping (12/0), Arboga (30/0), Sala (42/0), Surahammar (302/13), Lindesberg (19/54), Nora (2/30), Fagersta (11/6). Den månadsvisa fördelningen var som följer: jan (420), feb (54), mar (64), apr (436), maj-sept (0), okt (83), nov (80), dec (43).

Gråskiska *Carduelis flamma*

Tre fynd under häckningstid (15.5-15.7) har rapporterats: *Sr:* 1 varn. Näsmyran, Fläckebo, 16.5 (Karl-Gunnar Källebrikk).

Sr: 1 "par" Djupbo, Rammäs, 23.5 (Sören Larsson).

L: 1 ex. Sällingsjön, Fellingsbro, 4.7 (Mattias Rudenvall).

Större (minst 100 ex.) ansamlingar:

Sr: 130 ex. Aliden, Rammäs, 1.1 (Ralf Lundmark).
100 ex. Mälarsbacken, Rammäs, 14.3 (Ralf Lundmark).
Därutöver tolv fynd 19.10-30.12, som mest 300 ex. Gnien, Rammäs, 19.10 (Ralf Lundmark).

L: 200 ex. Gammelbo, Rumsberg, 31.10 (Tommy Oscarsson).
300 ex. Gammelbo 13.12 (Tommy Oscarsson).

Fa: 100-200 ex. Semla, Västanfors, 20-27.12 (Eero Kauramäki).

Sk: 300 ex. Bubbarbo, Hed, 6.11 (Daniel Green).

Fynd av rasen *C. f. cabaret* (0 ex., 1 ex., 57 ex.):

V: 1 ex. Solltorpet, Skultuna, 25.12 (Daniel Green).

H: 1 ex. Hallstahammar 15.2 (Ulf Carlsson).

Ar: 1 ex. Koberg, Arboga, 14.11 (Hans Wilhelmsson).
6 ex. Koberg 27.11 (Hans Wilhelmsson).
Sa: minst 1 m+7ff Aliden, Rammäs, 1.1-14.3 (Ralf Lundmark).
1 honf. Mälarsbacken, Rammäs, 8.1 (Ralf Lundmark).
3 ex. Mälarsbacken 14.3 (Ralf Lundmark).
4 ringm. Lidsjöken, Sura, 3.10 (Sören Larsson).
2 ex. Lidsjöken 21.10 (Ralf Lundmark).
2 ex. Lidsjöken 20.12 (Ralf Lundmark).
2.7 ex. Aliden 21-31.12 (Ralf Lundmark).
4 ex. Källberget, Sura, 30.12 (Mikael Leppälampi).

L: 1-5 ex. Frövi, Näsby, 6.1-20.2 (Andreas Sandberg m.fl.).
1 ex. Lindsberg, Linds, 15.2 (Mats Andersson).
5-10 ex. Frövi 23.11 (Andreas Sandberg).
1 ex. Frövi 15.12 (Andreas Sandberg).

Fa: 2 ex. Fagersta, Västanfors, 8.3 (Eero Kauramäki).
1 ex. Fagersta 7.12 (Eero Kauramäki).
2 ex. Björsta, Västanfors, 23-31.12 (Jan Hellström).

Snösiska *Carduelis hornemanni*

Antalet fågeldagar (50) fördelat kommunvis (för-
året/efteråret): Hallstahammar (2/0), Sala (1/0),
Surahammar (15/5), Lindsberg (14/7), Nora (2/0),
Fagersta (3/0), Hällefors (1/0). Den månadsvisa
fördelningen var: jan (13), feb (21), mar (2), apr
(2), maj-okt (0), nov (6), dec (6).

Bändelforsnäbb *Loxia leucoptera* (5 ex., 7 ex.,
66 ex.)

Ha: 1m Åsby, Berg, 13.7 (Stefan Johansson).
1f
Mölnort, Säby, 10.8 (Stefan Johansson).

Sr: 1 str. St. Morsjön, Rammäs, 4.5 (Sören Lar-

sson).
2 ad. + 2 juv. Naddtorpet, Rammäs, 9.7 (Ralf Lundmark).
2 str. (SV) Högbyn, Rammäs, 14.7 (Ralf Lundmark).
3 str. Felingen, Rammäs, 18.7 (Sören Larsson).
3 str. Gnien, Rammäs, 26.7 (Sören Larsson).
5 ex. Felingen, Rammäs, 3.8 (Ralf Lundmark).
2 ex. Fermansbo urskog, Rammäs, 7.8 (Kjell Eklund).
1m str. (SV) Högbyn, Rammäs, 7.8 (Ralf Lundmark).
1 str. Gläpnebadet, Sura, 8.8 (Sören Larsson).
1 str. Gnien 8.8 (Sören Larsson).
5+1 str. Lidsjöken, Sura, 9.8 (Sören Larsson).
2ff + 1 juv. Grotten, Rammäs, 10.8 (Ralf Lundmark).
3 str. (SV) Rödmoskul-
len, Rammäs, 10.8 (Ralf Lundmark).
2 str. (SV) Usträngsbo, Rammäs, 11.8 (Ralf Lundmark).
4 ex. St. Avlängen, Rammäs, 14.8 (Mikael Leppälampi).
1f Dalbacken, Sura, 17.8 (Ralf Lundmark).
2 str. Lidsjöken 25.8 (Sören Larsson).
1f Högbyn, Rammäs, 26.8 (Jörgen Lindberg).
2 ex. Sångkärrsbacken, Rammäs, 26.8 (Sören Larsson).
1 str. (SV) Rökedalsmossen, Rammäs, 26.8 (Ralf Lundmark).
1m+1f Sandtorp, Rammäs, 26.8 (Ralf Lundmark).
3 str. Virsbo bruk, Rammäs, 30.8 (Mikael Leppälampi).
1 str. (SV) Lidsjöken, Sura, 2.9 (Ralf Lundmark).
3 str. (SV) Gnien, Rammäs, 24.9 (Ralf Lundmark).
L: 4 ex. Tomasboda, Rammäs, 9.8 (Andreas Sandberg).

No: 1 ex. Nora 20.8 (Anders Carlberg).
1 ex. Hammarby, Nora, 6.10 (Anders Carlberg).

H: 1 ad. m Grythyttan 31.3 (Gunde Persson).
En rekordstor invasion med kulmen i augusti. No-
tera dock att den absoluta merparten av iakttagel-
serna gjordes inom ett geografiskt mycket begrän-
sat område.

Mindre korsnäbb *Loxia curvirostra*

Äntligen en större (minst 25 ex.) flock:

L: 30 ex. Sällingsjön, Fellingsbro, 17.11 (Mattias Rudenvall).

Större korsnäbb *Loxia pyropsittacus*

Tjugofyra (24) observationer:

V: 7 ex. (minst 3mm) Hälplinge, Tortuna, 29.3 (Pentti J. Tatti).

Sr: 2 ex. Strutmossen, Rammäs, 3.3 (Ralf Lundmark).
1m Turkie ängar, Rammäs, 16.4 (Ralf Lundmark).
2 ex. L. Vallsjön, Rammäs, 12.5 (Ralf Lundmark).
6 ex. St. Morsjön, Rammäs, 21.6 (Ralf Lundmark).
2 ex. Fermansbo urskog, Rammäs, 26.10 (Ralf Lundmark).
1m Håssjemossen, Rammäs, 12.11 (Ralf Lundmark).

L: hörd Pikaboda, Näsby, 7.8 (Jan-Erik Malmstigen).
1 ex. Frövi, Näsby, 24.10 (Jan-Erik Malmstigen).
4 ex. Frövi 20.11 och 1.12 (Andreas Sandberg).
2 ex. Sjömossen, Fellingsbro, 4.12 (Sven-Olof Eriksson, Andreas Sandberg).
2 ex. Lidsjöken, Näsby, 11.12 (Andreas Sandberg).
1m Sällingsjön, Fellingsbro, 14.12 (Mattias Rudenvall).
3-6 ex. Lidsjöken 16.12 (Andreas Sandberg).
1 par Kofallsskogen, Näsby, 27.12 (Andreas Sandberg).
1 par Frövi 27.12 (Tommy Oscarsson, Andreas Sandberg).
3 ex. Hagaberg, Näsby, 29.12 (Andreas Sandberg).
Ör: 1 ex. Larssjön, Kil, 10.5 (Håkan Lavebratt).
No: "Observerad vid några tillfällen under året"
Ostanbergshyttan, Nora (Anders Carlberg).
Fa: 1 ex. Landsberget, Västeråla, 10.4 (Leif Lejdelin).
3 ex. Landsberget 21.4 (Leif Lejdelin).
15 ex. St. Öjärnen, Västanfors, 17.11 och 31.12 (Roland Narfström).

Tallbit *Pimicola encalector* (1031 rd)

Observationer under föråret:

L: 3 ex. Håkansboda, Rammäs, 16.1 (Andreas Sandberg).

Fa: 3 ex. Kottmossen, Västanfors, 1.2 (Eero Kauramäki).

Under hösten fördelade sig fågeldagarna på följande kommuner: Västerås (393), Hallstahammar (138), Köping (66), Kungsör (42), Sala (22), Surahammar (128), Lindsberg (148), Nora (7), Fagersta (56), Hällefors (25). Månadsvis fördelning av fågeldagarna: januari (3), februari (3), mars-september (0), oktober (17), november (232), december (776). Invasionen var den största sedan 1976/77.

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes*

Fem (5) konstaterade häckningar har rapporterats: Sala (1), Lindsberg (3), Norberg (1), Sextoalta (68) fåglar har rapporterats under vintermånaderna (januari 22, februari 19, december 27) med följande kommunvisa respektive månadsvisa fördelning: Västerås (10, 5, 8), Köping (0, 0, 1), Hallstahammar (1, 0, 1), Arboga (0, 0, 1), Sala (0, 0, 1), Surahammar (0, 1, 0), Lindsberg (5, 5, 14), Nora (6, 8, 1).

Lappsparr *Calcarius lapponicus*

Ett vinterfynd:

Sr: 1m Aliden, Rammäs, 27.1-7.2 (Ralf Lundmark).
Övriga fågeldagarna (112, 22, 25) fördelade kommunvis på föråret (11) resp. efteråret (14): Väster-

ås (1), Hallstahammar (2), Sala (2), Surahammar (8), Lindsberg (9), Fagersta (3). Den månadsvisa fördelningen var: april (11), maj-augusti (0), september (11), oktober (3).

Snösparr *Plectrophenax nivalis*fågeldagarna (59, 5, 1115) fördelade kommunvis på föråret (580) resp. efteråret (535): Västerås (20/27), Hallstahammar (25/0), Sala (179/460), Köping (21/0), Kungsör (5/27/30), Fagersta (3/9), Hällefors (0/1), Månadsvis fördelning: januari (2), februari (72), mars (274), april (224), maj-september (0), oktober (391), november (27), december (117).

Ortolanparv *Emberiza hortulana* (64 ex., 57 ex., 39 ex.)

Trettonio (39) sjungande hannar har rapporterats med följande kommunvisa fördelning: Västerås (10), Hallstahammar (3), Köping (2), Sala (17), Surahammar (2), Lindsberg (3), Fagersta (2). Övriga fynd:

Ar: 1 varm, Arboga 20-22.6 (Hans Wilhelmsson).
Sr: 1 str. (N) Gussjön, Fläckebo, 28.4 (Karl-Gunnar Källbrink).
1 Hk ringm. Gussjöback, Fläckebo, 9.7 (Markus Rehnberg).

Sr: 2 ex. Gnien, Rammäs, 27.8 (Ralf Lundmark).
1 str. (S) Gnien 2.9 (Sören Larsson, Ralf Lundmark) resp. 3.9 (Mikael Leppälampi, Ralf Lundmark).
1 r. Storängen, Rammäs, 3.9 (Sören Larsson).
Ett fortsatt magert uppträdande 1998.

Videsparv *Emberiza rustica* (5 ex., 6 ex., 14 ex.)

Ar: 1 ex. Sjölundamäden, Arboga, 19.9 (Hans Wilhelmsson).

Sr: 1 r. Gläpnebadet, Sura, 2.5 (Sören Larsson).
1 ringm. Lidsjöken, Sura, 2.9 (Sören Larsson, Ralf Lundmark).
1 r. Storängen, Rammäs, 3.9 (Sören Larsson).
2 ex. Västersjön, Sura, 5.9 (Ralf Lundmark).
1 ex. Aliden, Rammäs, 7.9 (Ralf Lundmark).
1 ex. Sörby, Rammäs, 16.9 (Ralf Lundmark).
1 ex. Säter, Rammäs, 27.9 (Ralf Lundmark).

L: 1m Rynninge, Fellingsbro, 19.9 (Tommas Haraldsson).
Fa: 1 r. Backgården, Västanfors, 5.9 (Leif Lejdelin).

Sk: 1 ex. Jönsarbo, Hed, 4.9 (Jörgen Lindberg).

H: 1 sj. Hammarmossen, Hällefors, 14.5 (Mats Trillkott).
1f Knuthöjdmossen, Hällefors, 31.5 (Max Widman gm Mats Trillkott).
Första fyndet i Arboga k.n.

Svävsparv *Emberiza schoeniclus*

Vinterfynd (dec.-feb.):

Vä: ca. 10 ex. Lospånga, Dingtuna, 20.12 (Marius Rehnberg).

Su: 1 ex. Haga, Sara, 23.12 (Mikael Leppälampi).

Lä: 1 ex. Hagaberg, Näsby, 1.2 (Ulla Wallin). 1-3 ex. Sällingsjön, Fellingsbro, 11-31.12 (Matias Rudenvall). 1m Österhammarsjön, Fellingsbro, 13.12 (Andreas Sandberg). 1-3 ex. Västvalle, Fellingsbro, 15-29.12 (Ulf Jacobsson m.fl.). 1 ex. Nederby, Fellingsbro, 29.12 (Magnus Köpman).

LitteraturHammarström, L. & Mäkinen, L. 1999. *Fåglar i Köpingsviken* 1998. Stencil.
Sandberg, A., Rudenvall, M. & Haraldsson, T. 1999. *Fåglar i Lindesbergs kommun* 1998. Meddelande nr. 24. Frövi fågelklubb.
Uhr, L. 1999. Fågelrapport för Nora 1998. I: *Nora Biologiska Förening* 1998: 20-28.**Fynd som av SOF:s raritetskommitté (RK) ej godkänns för publicering**Släpphök *Circus macrourus*

Hä: 1m Aby, Hallstahammar, 17.8 1998.

Gråtrut *Larus argentatus cachinnans*

Vä: 1 2k Snesarbouddé, Kärrbo, 12.4 1998.

Fynd som av Rrk Västmanland ej godkänns för publiceringTretårig mås *Rissa tridactyla*

Vä: 1 ad. Västerås fjärden, Västerås, 20.4 1998.

Fynd under utredningSjögås *Anser fabalis rossicus*

Fä: 1 str. Landsberget, Västervåla, 27.4 1997.

Kamadagås *Branta canadensis minima*

Vä: 1 r. Bocksjön, Tillberga/Tortuna, 26.3-10.4 1998.

Rödluvad dykand *Netta rufina*

Hä: 1 f Sör-Ålgen vid Sikfors, Hällefors, 1.11 1998.

Släpphök *Circus macrourus*

Su: 1 juv. Backa, Sala, 2.11 1998.

Rödflåk *Falco naumanni*

Ör/No: 1 2k m mellan Ramshyttan, Käl, och Nya Pershyttan, Nora, 10.5 1998.

Jaktfalk *Falco rusticolus*

Sö: 1 ex. Skinnskatteberg 19.10 1997.

Dammsnäppa *Tringa stagnatilis*

Su: 1 ex. Näs, Fläckebo, 13.5 1998.

Gråtrut *Larus argentatus cachinnans*

Vä: 1 1k Färjakajen, Västerås, 20-21.10 1998.

Vitvingad örna *Chlidonias leucopterus*

Su: 2 ad. Fläcksjön, Fläckebo, 18.6 1998.

Turturduva *Streptopelia turtur*

No: 1 ex. Skathöjden, Järnboås, 10.6 1998.

Vitryggig hackspett *Denrocoptes leucotos*

Su: 1 ex. Rammås 17.7 1998.

Hä: 1m Ekebergshöjden, Hällefors, 3.10 1998.

Sidsärla *Motacilla alba yarellii*

Hä: 1 ex. Grythyttvikens, Grythyttan, 20.4 1998.

Thomas Pettersson,

Härnevigatan 3 A, 723 41 Västerås

Tomas Carlsson,

Jägersro, Pl 4193, Hjulsjö, 712 91 Hällefors

Karl-Gunnar Källebrink,

Aluna, Dragmansbo, 740 83 Fjärdehundra

Per Lindh, Schenströmsgatan 20, 731 43 Köping

Ralf Landmark,

Träddragarvägen 6, 730 60 Rammås

Roland Thuvander,

Pl 3319 Älvhyttan, 713 92 Gyltorp

PIEABE

Box 877

Tel 021 - 15 49 50

Fax 021 - 18 52 88

Box 877

721 23 Västerås

Västmanlands fågelklubbar**Arboga Fågelklubb**c/o Karl-Gunnar Herou
Vretvägen 44
732 32 ARBOGA
0589 - 123 41**Frövi Fågelklubb**c/o Bo Dahlström
Karlslund, Ullsäter
7718 92 FRÖVI
0581 - 322 13**Fagersta Fågelskådare**c/o Jan Hellström
Svedjevägen 24
737 43 Fagersta
0223-141 35**Naturskyddsför. Fagersta**c/o Anders Mårdh
Solbacksvägen 61
737 33 FAGERSTA
0223 - 124 28**Hedströmsdalens Ornit. Fören.**c/o Börje Wennerström
Kungsgatan 54C
736 33 KUNGSÖR
0227 - 314 39**Hällefors Ornit. Förening**c/o Tomas Carlsson
PL 4193, Hjulsjö
712 91 HÄLLEFORS
0587-621 21**Rammås Virsbo Naturklubb**c/o Sören Larsson
Häkantorpsgratan 9
724 76 VÄSTERÅS
021 - 35 57 58**Sala Fågelklubb**c/o Bo Eriksson
Box 43
730 70 VÄSTERFÄRNEBO
0224 - 401 12**Skultuna Naturklubb**c/o Jonny Eilegård
Bruksgatan 5B
730 50 SKULTUNA
021 - 750 41**Ångsö Ornitologiska Klubb**c/o Jan-Olov Bergström
Akeräng, Högsholm, Ångsö
725 98 VÄSTERÅS
Tfn 021-021-38 00 92